

อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล
ผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุนิยมของวัยรุ่น

ปริญญาานิพนธ์

ของ

สินีนาฏ กำเนิดเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล
ผ่านสื่อโทรทัศนที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่น

13 ค.ศ. 2548

บทคัดย่อ
ของ
สินีนากู กำเนิดเพ็ชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ตุลาคม 2547

1 | ๑๕, ๒๐๑๗

สินีนางู กำเนิดเพชร. (2547). อิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจาก
 รายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศนที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่น.
 ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี.

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหา
 ด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศนที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่น
 และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล
 ผ่านสื่อโทรทัศนของวัยรุ่น รวมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่
 สะท้อนค่านิยมด้ำนวัตถุ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ของโรงเรียน
 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 400 คน และ
 รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศนที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากคำถาม
 ในแบบวัดที่วัยรุ่นเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลเป็นประจำโดยรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้
 แบบสอบถาม และแบบประเมินเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่
 สะท้อนค่านิยมด้ำนวัตถุ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
 (Multiple Linear Regression Equation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการค้นหาตัวพยากรณ์
 ที่ดีในการทำนายพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่าน
 สื่อโทรทัศน และค่านิยมด้ำนวัตถุ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. พฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อ
 โทรทัศนสามารถทำนายค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้
 ร้อยละ 12.10
2. ปัจจัยด้ำนสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของ
 ครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยม เป็น
 ตัวแปรอิสระที่สำคัญ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่ง
 ขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศนของ วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 17.80
3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้ำนวัตถุจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่น
 ติดตามดูเป็นประจำ พบว่า เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้ำนวัตถุจาก
 ทุกรายการ คือ การกล่าวถึงของรางวัล รองลงมา คือ การกล่าวถึงเงินรางวัล และการกล่าวถึง
 ผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ

THE INFLUENCE OF MATERIALISTIC BEHAVIOR EXPOSED VIA TELEVISION
GAME SHOWS AND QUIZ SHOWS ON TEENAGERS' MATERIALISTIC
VALUES

AN ABSTRACT

BY

SINEENART KUMNERDPETCH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

October 2004

Sineenart Kumnerdpetch. (2004). *The Influence of Materialistic Behavior Exposed Via Television Game Shows and Quiz Shows on Teenagers' Materialistic Values*. Master thesis M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Assist. Prof. Laddawan Kasemnet ,
Assist. Prof. Prateep Jinngae.

The study aimed to investigate the influence of materialistic behavior exposed via television game shows and quiz shows on teenagers' materialistic values and the relationships among social environment , psychological traits and materialistic behavior exposed via television game shows and quiz shows , game shows and quiz shows to content analysis. The subjects consisted of 400 Mathayomsuksa 1 – 3 of 2003 academic year from Department of General Education schools, Ministry of Education in Bangkok and 5 game shows and quiz shows which teenagers were exposed to. Multiple Linear Regression Equation was used for data analysis.

Study finds were as follows

1. Materialistic behavior exposed via television game shows and quiz shows predicted teenagers' materialistic values for 12.10 % at 0.01 level.

2. Family modeling in materialistic behavior exposed via television game shows and quiz shows and attitude toward materialistic values predicted teenagers' materialistic values for 17.80 % at 0.01 level.

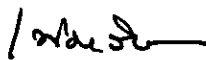
3. Materialistic values content analysis from game shows and quiz shows put emphasis on rewards , money and persons receiving rewards from game shows and quiz shows as lucky people.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

อิทธิพลของพฤติกรรมกาการเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำน
สื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่น

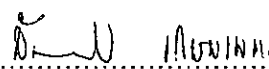
ของ
นางสาวสินีนากู กำเนิดเพชร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

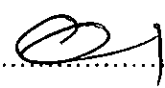

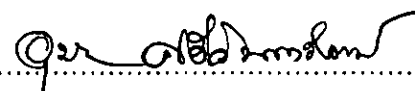
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่...13... เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินธี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพันธ์ ชูชม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์อุษา ศรีจินตารัตน์)

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญา นิพนธ์ ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ประธานที่ปรึกษาปริญญา นิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินฉิ่ง กรรมการที่ได้สละเวลาอย่างมากในการให้ความรู้ คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ทุกขั้นตอนของการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชูชม และอาจารย์อุษา ศรีจินดารัตน์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง ในการปรับปรุงงานวิจัยนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์จากสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอด ความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ - คุณตี๋พร นาวากาญจน์ คุณสงวน รุ่งโรจน์ คุณอาภา โพธิอาศน์ ดร. วรัญญา ลับเลิศบ คุณสุวดี แยมเกษร คุณโชคดี จันทวงศ์ และเพื่อนที่ไม่ได้กล่าวนามที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญา นิพนธ์ ฉบับนี้

สินีนามู กำเนิดเพชร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง..... 1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 4
	ความสำคัญของการวิจัย..... 5
	ขอบเขตของการวิจัย..... 5
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....5
	ตัวแปรที่ศึกษา.....6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....7
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....7
	สมมุติฐานของการวิจัย.....10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....11
	แนวคิดเรื่องวัตุนิยม.....11
	แนวคิดเรื่องค่านิยม.....14
	ค่านิยมด้านวัตถุ.....17
	พฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล ผ่านสื่อโทรทัศน์..... 21
	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทางปัญญา.....23
	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการ แข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์และค่านิยมด้านวัตถุ.....24
	ผลการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคล.....25
	แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้าน วัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์.....28
	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้าน วัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์.....29
	ปัจจัยด้านจิตลักษณะกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยม จากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์..... 36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) แนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้านประเภทและเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล	40
แนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้านประเภท.....	40
เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล.....	41
แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	74
สรุปผล.....	76
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	97
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	สรุปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นตัวแทนการศึกษา.....	47
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา.....	62
3	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา.....	63
4	การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้านวัตถุจากรายการแข่งขันชิงรางวัล.....	64
5	ความถี่และร้อยละของเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการที่สะท้อน ค่านิยมด้านวัตถุ.....	66
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	68
7	แสดงค่าอำนาจในการทำนายค่านิยมด้านวัตถุจากตัวแปรทำนาย 1 ตัว คือ พฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ในกลุ่มตัวอย่าง รวม และกลุ่มตัวอย่างย่อยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและเพศ	69
8	แสดงค่าอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อ โทรทัศน์จากตัวแปรทำนาย 3 ตัว คือ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของ ครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล การปฏิบัติ ตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิง รางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยมในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มตัวอย่างย่อย จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและเพศ.....	71
9	แสดงแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ.....	105
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัว ในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับจากรายการแข่งขันชิงรางวัล.....	106
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อน ในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับจากรายการแข่งขันชิงรางวัล.....	107
12	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อวัตถุนิยม.....	108
13	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	109

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัยเรื่องอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหา ด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยม ด้านวัตถุของวัยรุ่น.....	8
2 ลำดับขั้นตอนการเกิดผลของสื่อ.....	26
3 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต.....	31
4 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาจากรายการการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ.....	58

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การสำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ พ.ศ. 2543 พบว่า จำนวนครัวเรือนทั่วประเทศไทย มีจำนวนประมาณ 15.66 ล้านครัวเรือน คิดเป็นครัวเรือนที่มีโทรทัศน์ครอบครองประมาณ 14.33 ล้านครัวเรือนหรือร้อยละ 91.5 ของครัวเรือนทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2545 : 279) โดยประชากรชมโทรทัศน์ประเภทรายการบันเทิงร้อยละ 93.2 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2537 : 39) จากสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมและเข้าถึงประชาชนในทุกครัวเรือน ทุกเพศและทุกวัย ดังนั้น โทรทัศน์จึงเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง que เข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง และเป็นสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอรวมทั้งเป็นสื่อระดับโลกในการสะท้อนภาพของสังคมและการชักนำสังคม

ผลจากการที่สื่อโทรทัศน์เข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง และความนิยมของผู้ชมที่มีต่อโทรทัศน์นั้น ทำให้ผู้ผลิตรายการต่างผลิตรายการทางโทรทัศน์อย่างหลากหลาย เช่น รายการเพลง รายการวาไรตี้ และรายการแข่งขันชิงรางวัล เป็นต้น ในบรรดารายการต่างๆเหล่านี้ รายการแข่งขันชิงรางวัล เป็นรายการประเภทบันเทิง และได้รับความนิยมเป็นแชมป์รายการกว่า 1 ทศวรรษ เช่น รายการชิงร้อย ชิงล้าน และรายการเวทีทองเมจิด เป็นต้น (รุ่งนภามะลิรักษ์ . 2544 : 19) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตินัน บุญภาพ (2542) ได้ศึกษาวิสัยทัศน์โทรทัศน์ไทยหลังปี ค.ศ.2000 (พ.ศ.2543 – 2568) พบว่า แนวโน้มของรายการโทรทัศน์ในช่วง 5 ปีแรกหลัง ค.ศ.2000 (ค.ศ.2000-2005) ส่วนใหญ่จะเป็นรายการบันเทิง เช่น รายการเกมโชว์ รายการละคร และรายการที่เน้นตลก เป็นต้น

รายการแข่งขันชิงรางวัลเป็นรายการที่มี “ของรางวัล” ซึ่งเป็นจุดสนใจและเอกลักษณ์สำคัญที่ทำให้แตกต่างจากรายการประเภทอื่นโดยมีของรางวัลทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของมีค่าประเภทต่างๆ ของรางวัลจึงเป็นสิ่งดึงดูด ล่อตาล่อใจทั้งผู้เข้าแข่งขันที่ต้องการของรางวัลสูงสุดตลอดจนผู้ชมทั้งในห้องส่งและทางบ้านในการร่วมเชียร์ และลุ้นว่าผู้เข้าแข่งขันจะได้รับรางวัลมากน้อยแค่ไหนหรือการลุ้นว่าแจ็คพ็อตของรายการนั้นจะแตกหรือไม่

แต่ในปัจจุบันกลับมีคำถามเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพและความเหมาะสมของรายการแข่งขันชิงรางวัลตลอดจนผลกระทบของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่มีต่อผู้ชมหรือคนในสังคมถึงการนำเสนอค่านิยมในสังคมไทยสะท้อนผ่านเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลเพราะค่านิยมต่างๆ ในสังคมไทยนอกจากจะถ่ายทอดปลูกฝังผ่านการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวและจากโรงเรียนแล้ว ค่านิยมยังถูกถ่ายทอดสะท้อนผ่านเนื้อหาจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆด้วย (อรนุชสุดประเสริฐ.2538 : 2-3)

สังคมจึงเริ่มตั้งข้อสงสัยและเสื่อมศรัทธาต่อสื่อมวลชนว่าเป็นภัยลามิตรหรือบาปมิตร ทั้งๆที่สื่อมวลชนเป็นส่วนสำคัญของระบบการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์เพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่ง

ความรู้ และสติปัญญาแก่คนในสังคม (พิทยา ว่องกุล. 2541 : 21) ดังนั้น สื่อมวลชนจึงกลายเป็น จำเลยของสังคมเนื่องจากสื่อมวลชน อาทิ โทรทัศน์ได้นำเสนอเนื้อหาเน้นการบริโภคนิยมมากกว่า การปลูกฝังคุณธรรมประเทืองปัญญา (วิฑูรย์ ภูริปัญญาวานิช. 2543 : 77) นอกจากนี้ ค่านิยมที่ สะท้อนผ่านเนื้อหารายการทางโทรทัศน์โดยเฉพาะรายการแข่งขันชิงรางวัลจึงมีค่านิยมทั้งทาง บวกและทางลบโดยเฉพาะค่านิยมด้านลบ เช่น การมีค่านิยมด้านวัตถุ การเสี่ยงโชค ความเชื่อ โชคชะตา และการแข่งขันเอาชนะซึ่งกันและกัน เป็นต้น (อรนุช สุดประเสริฐ. 2538 : 130-133) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น (2535) ได้ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย พบว่า เยาวชนไทยให้ความสำคัญกับวัตถุ สิ่งตอบแทนทางวัตถุ ความสะดวกสบายหรูหราโดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้วัยรุ่น และสังคมมีค่านิยมด้านวัตถุซึ่งมาจากการที่สื่อมวลชนได้เผยแพร่ภาพ และข่าวสารที่สะท้อนให้ เห็นเกี่ยวกับค่านิยมดังกล่าวในเรื่องความหรูหราฟุ่มเฟือยมากกว่าการส่งเสริมพฤติกรรมความ ประหยัดและการออม ดังนั้น สื่อมวลชนจึงเปรียบเสมือนดาบ 2 คมที่มีทั้งคุณและโทษ (จิรพรรณ นิสสกา. 2541 : 3) โดยเฉพาะต่อผู้ชมที่เป็นวัยรุ่นอาจจะได้รับค่านิยมที่มีส่วนผลักดันหรือส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีแนวคิด นิสัยตลอดจนพฤติกรรมที่ไม่ดี

หากเด็กได้ซึมซาบรับเอาค่านิยมด้านลบ อาทิ การมีค่านิยมด้านวัตถุนิยม ย่อมทำให้เด็ก ดำเนินชีวิตไม่ถูกต้องเพราะการที่เด็กนิยมวัตถุแล้วก็จะให้ความสำคัญต่อความหรูหราและความ มั่งคั่ง รวมทั้งความต้องการที่จะได้เงินหรือวัตถุ จึงทำให้เกิดความพยายามดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อ ให้ได้มาในสิ่งดังกล่าว ในขณะที่เดียวกัน ผลจากที่เด็กได้รับการหล่อหลอมสร้างค่านิยมด้านวัตถุ โดยการถูกรอบงำจากสื่อมวลชนอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์โดยเฉพาะวัยรุ่น (รัชนิกร เศรษฐโชติ. 2532 : 98) ว่าเงินเป็นสิ่งที่ซื้อทุกอย่างทุกอย่างได้ และการได้มาโดยง่ายขอเพียงแค่มีโอกาสเข้า ร่วมแข่งขันหรือร่วมชิงโชคหรือเสี่ยงโชคก็มีโอกาสที่จะได้รับเงินหรือของรางวัล จึงทำให้วัยรุ่น ฟุ่มเฟือยไม่เห็นความสำคัญของการประหยัดและการออม ซึ่งท้ายที่สุด หากวัยรุ่นดำเนินชีวิต ตามแนวคิดวัตถุนิยมจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆที่จะนำความหายนะมาสู่สังคมเร็วยิ่งขึ้น (นฤพล สวัสดิ์รัตนกิจและคนอื่น. 2544 : 299) เช่น ปัญหาการคอร์รัปชัน อาชญากรรม การค้าประเวณี และ การค้ายาเสพติด เป็นต้น (ปริญญา ปราชญานุพร. 2538 : 192) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมเชิง ปฏิบัติการของผู้บริหารจากกระทรวงศึกษาธิการวิเคราะห์สาเหตุหลักของนักเรียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กค้ายาเสพติดเพราะต้องการเงินไปซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ฟุ่มเฟือย อาทิ โทรศัพท์มือถือ (ผู้จัดการรายวัน. 2546 : 5) และผลการศึกษาเชิงลึก เกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาเสพติดต่อเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยของ สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาคณะกรรมการกิจการ สตรีเยาวชนและผู้สูงอายุ พบว่า เด็กและเยาวชน 90.5 % ขยายยาเพื่อต้องการได้เงินและ ต้องการมีชีวิตที่สุขสบาย นอกจากนี้ ยังพบว่า 72.4 % เด็กนำเงินไปใช้ในการซื้อวัตถุและ เที่ยวเตร่ (ไทยรัฐ. 2546 : 13)

ค่านิยมด้านวัตถุที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุนิยม ซึ่งจกรยงนงนการสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมทงวัฒนธรรม และการใช้เวลารว่างของประชากร พ.ศ. 2538 พบว่า ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปใช้เวลาชมโทรทัศน์คิดเป็น 25 % โดยระยะเวลาที่ใช้ในการชมโทรทัศน์ระหว่างวันจันทร์-วันศุกร์ประมาณ 10 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และระหว่างวันเสาร์-วันอาทิตย์น้อยกว่า 10 ชั่วโมง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2540 : 176) ซึ่งในปัจจุบันรายการโทรทัศน์โดยเฉพาะรายการแข่งขันชิงรางวัลจะนำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการมีค่านิยมด้านวัตถุ ยังจะเป็นการตอกย้ำและส่งเสริมการซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุ หากวัยรุ่นมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุมาก นานๆเข้าจะชินชา และจะส่งผลให้วัยรุ่นซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุเข้าไปในสมองอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทงปัญญาที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทงปัญญา โดยเชื่อว่าพฤติกรรมจะส่งผลต่อกระบวนการทงปัญญา ซึ่งปัญญา(Cognition)หมายถึง เจตคติ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น และค่านิยม (ธีระพร อูวรรณโณ. 2535 : 133) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุนิยมจกรยงนงนการแข่งขันชิงรางวัล พบว่าบุคคลแต่ละคนจะมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุนิยมจกรยงนงนการแข่งขันชิงรางวัลที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทงสังคม และปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งที่ผ่านมามีการศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุนิยมนอกจากจะเกี่ยวข้องกับพื้นฐานทงการศึกษาแล้ว พื้นฐานทงเศรษฐกิจ และสังคมรวมทั้งผู้ปกครองต่างมีส่วนสัมพันธ์กันด้วย (วันชาติ ศิลาน้อย. 2528 : 12 ; วัชรียา อานามวัฒน์. 2533 : 106-107; พิเชศ รุ่งสว่าง. 2542 :14 ; อ้างอิงจกร Robinson. 1972. *Mass Communication and Information*. pp. 77) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาวัยรุ่นโดยเฉพาะเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 12-16 ปี จะเห็นได้ว่า เด็กวัยนี้เป็นวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) และเป็นช่วงวัยที่มีลักษณะของความปรารถนาที่จะเป็นเหมือนผู้หนึ่งผู้ใดในสังคม(Identification)ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เช่น บิดา มารดา และญาติพี่น้อง เป็นต้น กอปรกับวัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นจนเกิดการเอาอย่างกัน (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539 : 22 ,75 และ 84) เช่น การชอบเลือกชมรายการตามเพื่อนเพราะเพื่อนมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก และวัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนวัยเดียวกัน เป็นต้น (วันชาติ ศิลาน้อย. 2528 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันชาติ ศิลาน้อย (2528) พบว่า ความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเลือกชมรายการโทรทัศน์ และเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทงปัญญาสังคมของแบนดูรา (Bandura) ที่ให้ความสำคัญของตัวแบบว่า บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นผ่านประสบการณ์ตรงหรือการเรียนรู้ผ่านตัวแบบที่ปรากฏในสื่อมวลชน (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. 2543 : 29)

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านจิตวิทยาโดยเฉพาะเจตคตินั้น ยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาแสดงออกของบุคคล ซึ่งเชื่อกันว่า มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าลักษณะ

ทางจิตประเภทอื่นๆ (งามดา วณิชานนท์, 2534 : 211) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรียา อานามวัฒน์ (2533) และชุตานา ปุณณะหิตานนท์ (2541) พบว่า ทักษะคิดหรือเจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความตื่นตัวต่อการรับข่าวสารทางสังคมผ่านสื่อมวลชนมากกว่าวัยอื่นๆ หากวัยรุ่นใช้เวลาว่างด้วยการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มาก ย่อมจะส่งผลให้วัยรุ่นได้รับการตอกย้ำและส่งเสริมการมีค่านิยมด้านวัตถุอย่าง ไม่รู้ตัว และส่งผลให้วัยรุ่นดำเนินชีวิตตามแนวคิดวัตถุนิยม จะก่อให้เกิดปัญหานำความหายนะมาสู่สังคมซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งตนเอง และประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้น การศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น จึงเป็นเรื่องที่สมควรศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่ง โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ว่ามีเนื้อหา ด้านวัตถุนิยมปริมาณเท่าใด เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการ แข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์แล้ว จะทำให้เกิดค่านิยมด้านวัตถุให้แก่วัยรุ่นเพียงใด โดยผู้วิจัยจะใช้แนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาเป็นแนวคิดหลักในการศึกษาถึง อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจมากขึ้น ว่า การที่วัยรุ่นแต่ละคนมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล ผ่านสื่อโทรทัศน์ที่แตกต่างกันนั้นมาจากปัจจัยอะไรบ้าง ผู้วิจัยจึงจะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ด้วย ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ผลิตรายการในฐานะเป็นผู้สร้างเนื้อหาผ่านสื่อ ได้ตระหนักว่า การนำเสนอเนื้อหาผ่านรายการแข่งขันชิงรางวัล จะก่อให้เกิดการสร้างค่านิยมให้ แก่เด็กวัยรุ่น นอกจากนี้ การที่ทราบว่าเด็กวัยรุ่นแต่ละคนมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้าน วัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่แตกต่างกันมาจากปัจจัยอะไรบ้าง จะทำให้ผู้ปกครอง ได้ตระหนักและระมัดระวังในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับ รายการแข่งขันชิงรางวัลให้กับวัยรุ่น รวมทั้งการดูแลวัยรุ่นในเรื่องการคบเพื่อนซึ่งจะเป็น แบบอย่างในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อให้แก่วัยรุ่นรู้จักเลือก ชมรายการทางโทรทัศน์ที่เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณ และรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ซึ่ง จะเป็นประโยชน์ และพัฒนาวัยรุ่นให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการ แข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ววัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศนของวัยรุ่น
3. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้ววัตถุ

ความสำคัญของการวิจัย

1. จะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องแนะนำให้วัยรุ่นเลือกชมรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณ และรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการนำไปวางแผนปลูกฝัง และส่งเสริมค่านิยมของวัยรุ่นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวัยรุ่นให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปในอนาคต

2. จะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาปัญหาวัยรุ่นในปัจจุบันโดยการรณรงค์แก้ไขค่านิยมด้ววัตถุแก่วัยรุ่นผ่านสถาบันทางสังคม และกลุ่มอ้างอิงต่างๆ เช่น ครอบครัว สื่อมวลชน และกลุ่มเพื่อน เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้วาทานเรื่องวัตถุนิยม เพราะคนที่มีคุณภาพจะเป็นกำลังสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆในสังคม และนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

3. จะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าใช้เป็นข้อมูลให้แก่ผู้ผลิตรายการได้ตระหนักถึงสภาพของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบัน และนำผลการศึกษาค้นคว้าไปเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงสร้างสรรค์รายการแข่งขันชิงรางวัลให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ ตลอดจนมีประโยชน์ต่อผู้ชมโดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตโดยใช้โทรทัศน์เป็นครูหรือแบบในการหาประสบการณ์เพื่อเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคตเพราะโทรทัศน์เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของวัยรุ่น

4. จะได้เป็นฐานข้อมูลทางวิชาการสำหรับแวดวงการศึกษาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และนิเทศศาสตร์หรือการสื่อสารมวลชนซึ่งจะเป็นการนำความรู้แบบสหวิทยาการอย่างน้อย 3 สาขา ได้แก่ สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม และนิเทศศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาผ่านสื่อมวลชนต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนนักเรียนประมาณ 162,781 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2546 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จของยามานะ (Yamane.1973 : 1088) กำหนดความเชื่อมั่นที่ 95 %และมี

ความผิดพลาดได้ไม่เกิน 5 % ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คนด้วยการใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling Stratification) โดยสุ่มจากเขตการปกครองในกรุงเทพมหานครจำนวน 4 เขตจาก 50 เขต และสุ่มโรงเรียนสหศึกษาของรัฐบาลจากเขตดังกล่าวจำนวนเขตละ 2 โรงเรียนรวมเป็นโรงเรียน 8 โรงเรียน จากนั้นสุ่มห้องเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนดังกล่าวจำนวนโรงเรียนละ 3 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 200 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 200 คน

เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตุนของวัยรุ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น

ส่วนที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ซึ่งได้จากการสำรวจวัยรุ่นจำนวน 400 คนที่มีการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำมากที่สุด 5 อันดับแรก แล้วทำการบันทึกเทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นตัวแทนการวิจัยทั้ง 5 รายการด้วยตนเอง โดยจะทำการบันทึกเทปรายการละ 4 ตอน ดังนั้น เทปรายการแข่งขันชิงรางวัลจะมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน

เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตุน

ตัวแปรที่ศึกษา

ก. ในการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตุนของวัยรุ่น

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ พฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่านิยมด้านวัตุน

ข. ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะ

1.1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วย

1.1.1 การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล

1.1.2 การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล

1.2 ปัจจัยด้านจิตลักษณะ คือ เจตคติต่อวัตุนิยม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

ส่วนลักษณะทางชีวสังคมบางประการจัดเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย ประกอบด้วย เพศ และระดับชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง รายการแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Show) และรายการเกมโชว์ (Game Show) ที่มีการแข่งขันระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไปภายใต้กฎหรือกติกาตามที่ตกลงกันไว้โดยมีผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรทำหน้าที่ควบคุมให้การแข่งขันดำเนินไปตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่วางไว้ก่อนหน้านั้นโดยมีของรางวัลหรือสิ่งตอบแทน

2. เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง ข้อความของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่แสดงถึงการใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการ และการให้ความสำคัญในเรื่องเงินหรือของรางวัลที่ผู้ดำเนินรายการแข่งขันชิงรางวัลกล่าวถึงเงินหรือของรางวัลที่รายการจะมอบให้ผู้แข่งขันอยู่เป็นระยะ มีการชักชวนให้ผู้ชมร่วมแข่งขันในรายการโดยการตอบคำถาม โทรศัพท์ การส่งไปรษณียบัตร ส่งชิ้นส่วนสินค้าโดยจะให้เงินหรือของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลแก่ผู้ชมซึ่งถือว่าเป็นผู้โชคดีของรายการ

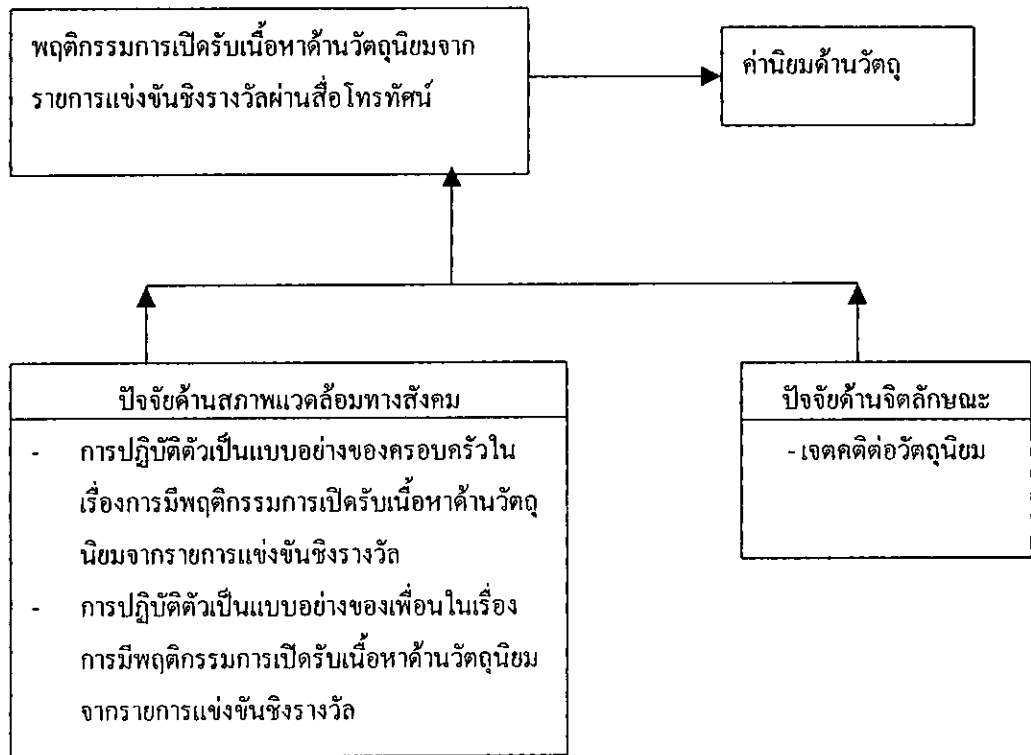
3. ค่านิยม หมายถึง การที่บุคคลแสดงให้เห็นว่าบุคคลให้คุณค่าในสิ่งหนึ่งมากกว่าสิ่งอื่น ๆ แล้วยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจรวมทั้งกำหนดการกระทำตนเอง

4. วัตุนิยม หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลเห็นว่าวัตถุเท่านั้นสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดด้วยการเพิ่มปริมาณวัตถุในชีวิต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การทำให้ชีวิตต้องอาศัยวัตถุมากขึ้นแต่ในที่สุดวัตถุได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ ซึ่งเป็นผลทำให้มนุษย์กระทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุโดยใช้แนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทางปัญญาโดยเชื่อว่า พฤติกรรมจะส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาซึ่งปัญญา (Cognition) หมายถึง เจตคติ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น และค่านิยม นอกจากนี้ การที่คนเรามีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์แตกต่างกันนั้นมาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะตามรูปแบบ

ปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactional Model) ทั้งนี้ ได้ศึกษาลักษณะชีวสังคมบางประการของวัยรุ่น เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์แยกกลุ่มอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสามารถเขียนแสดงภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุนิยมของวัยรุ่น ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุนิยมของวัยรุ่น

ลักษณะชีวสังคมบางประการจัดเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย ประกอบด้วย เพศ และ ระดับชั้นเรียน

นิยามปฏิบัติการ

1. ค่านิยมด้ำนวัตถุ หมายถึง การที่บุคคลพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ความมั่งคั่ง และสนใจในสิ่งที่มีประโยชน์ยึดถือสิ่งที่จะสนองความต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์จะมุ่งสะสมทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราประเมิณรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความเป็นข้อความทั้งทางบวกและทางลบ แต่ละประโยคมีมาตราวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 84 คะแนน ผู้ที่ได้

คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีค่านิยมด้านวัตถุมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

2. พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ และระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดข้อความเป็นประโยคโดยวัด 2 อย่างคือ 1) ความบ่อยครั้งในการเปิดรับว่า ดู (ชม) หรือไม่ดูรายการแข่งขันชิงรางวัล หากดูแล้วดูบ่อยแค่ไหนคือ ทุกสัปดาห์ หรือ เดือนละ 3 ครั้ง เดือนละ 2 ครั้ง เดือนละ 1 ครั้ง และ 2) ระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ว่า การดูรายการแข่งขันชิงรางวัลในแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาในการดูนานแค่ไหน คือ ในแต่ละครั้งที่ดูรายการแข่งขันชิงรางวัลแล้ว ดูจนจบรายการ หรือ ดูจบบ้างไม่จบบ้าง ดูไม่จบรายการ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

3. การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 84 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

4. การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 84 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

5. เจตคติต่อวัตถุนิยม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณประโยชน์ และโทษของเงินหรือวัตถุ ความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อเงินหรือวัตถุ และความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมไปในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อเงินหรือวัตถุ โดยผู้วิจัยจะสร้างแบบวัดทั้ง 3 องค์ประกอบเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อความเป็น

ข้อความทั้งทางบวกและทางลบ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15 - 90 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อวัตุนิยมมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

สมมุติฐานในการวิจัย

1. พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ทำนายน่านิยมด้านวัตุนิยมได้
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะร่วมกันทำนายนพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนสื่อโทรทัศนที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา

- 1) อิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนสื่อโทรทัศนที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุด้ำนแนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญา
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนสื่อโทรทัศนด้ำนแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม(Interactional Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมดังกล่าวโดยจะศึกษาตัวแปรที่สำคัญของปัจจัยด้ำนสภาพแวดล้อมทางสังคมและปัจจัยด้ำนจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนสื่อโทรทัศน
- 3) การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนสื่อโทรทัศนว่า สะท้อนค่านิยมด้ำนวัตถุด้ำนรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนแนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้ำนประเภทและเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล รวมทั้งแนวคิดเรื่องค่านิยมเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) สำหรับการเสนอการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะได้แยกกล่าวเกี่ยวกับความหมายของแนวคิดเรื่องวัตถุนิยม แนวคิดเรื่องค่านิยม และค่านิยมด้ำนวัตถุ ความหมายและวิธีการวัดพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลด้ำนสื่อโทรทัศน ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดังกล่าวทั้งปัจจัยด้ำนสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้ำนจิตลักษณะ รวมทั้งแนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้ำนประเภท และเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องวัตถุนิยม (Materialism)

ปรัชญาวัตถุนิยมของมาร์กซ์ (Marx) กล่าวว่า 1) ชาติแท้ของโลกคือวัตถุ ปรัชญาการณ์ทั้งมวลของโลกคือสารรูปที่ต่างกันของวัตถุที่เคลื่อนไหวซึ่งดำเนินไปตามกฎเกณฑ์แห่งสัมพันธ์กันและพึ่งพากัน 2) วัตถุและธรรมชาติตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ทั้งหมดเป็นสิ่งที่มียู่โดยอิสระโดยตัวของมันเอง วัตถุเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นอันดับแรก ความรู้สึกและจิตใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นอันดับสองเพราะวัตถุเป็นต้นตอของความรู้สึกและความคิด ส่วนความรู้สึกและความคิดคือภาพสะท้อนของวัตถุ ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์คือ ผลิตผลแห่งความเจริญของวัตถุหรือเป็นผลิตผลของสมอง ส่วนสมองคือ อวัยวะรับรู้ของความรู้สึกนึกคิด 3) โลกและกฎเกณฑ์ของโลกเป็นสิ่งที่เราสามารถรับรู้ได้ ไม่มีสิ่งใดในโลกที่จะรู้ไม่ได้คงมีแต่สิ่งที่เรายังรู้ไม่ถึงซึ่งต่อไปอาจค้นพบและรับรู้โดยพลังทางวิทยาศาสตร์กับการปฏิบัติที่เป็นจริงของมนุษย์ (ชุนนุมวรรณศิลป์ สโมสรนักรศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2517 : 76-77)

การเป็นผู้นิยมวัตถุนิยมไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการมีอุดมการณ์และการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะตามอุดมการณ์นั้น (กลุ่มเพื่อนพ้องในยุโรป. 2525 : 4) แต่มีความเข้าใจทางลบว่า คนที่นิยมวัตถุนิยมเป็นคนที่ไม่คำนึงถึงเรื่องอื่นใดนอกจากการเสพสุขทางวัตถุ และพอใจอยู่กับวัตถุหรือสิ่งของ การจะเป็นนักวัตถุนิยมที่แท้จริง จะต้องเป็นทั้งด้านความคิด และการกระทำ (กลุ่มเพื่อนพ้องในยุโรป. 2525 : 6 , 52 และ 66) เมื่อชาววัตถุนิยมเชื่อว่าร่างกายสำคัญกว่าจิตใจ ไม่เชื่อว่ามีโลกหน้า จึงใช้ชีวิตเพื่อความสุขในโลกนี้เท่านั้น โดยถือว่าความสุขที่เกิดจากการสนองความต้องการของร่างกายมากกว่าความสงบของจิต (สาวิตรี อักษรจรุง. 2527 : 23)

เมื่อพิจารณาถึงผลดีเรื่องวัตถุนิยมแม้ยังคงมีอยู่ก็ตาม แต่ผลเสียหรือข้อเสียที่เกิดจากการยึดถือปฏิบัติตามแนวคิดเรื่องวัตถุนิยมนั้นมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความฟุ่มเฟือย และความไม่ประหยัด การให้ความสำคัญในเรื่องความมั่งคั่ง และความต้องการที่จะได้เงินหรือวัตถุ จึงทำให้เกิดความพยายามดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาในสิ่งดังกล่าวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมอันจะนำความหายนะมาสู่สังคมเร็วยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาการคอร์รัปชัน อาชญากรรม การค้าประเวณี และการค้ายาเสพติด เป็นต้น (ปริชญ์ ปราชญานุพร. 2538 : 192) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้บริหารจากกระทรวงศึกษาธิการวิเคราะห์สาเหตุหลักของนักเรียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กค้ายาเสพติดเพราะต้องการเงินไปซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ฟุ่มเฟือย อาทิ โทรศัพท์มือถือ (ผู้จัดการรายวัน. 2546 : 5) และผลการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาเสพติดต่อเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ของสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาคณะกรรมธิการกิจการสตรีเยาวชนและผู้สูงอายุ พบว่า เด็กและเยาวชน 90.5 % ขาดยาเพื่อต้องการได้เงินและต้องการมีชีวิตที่สุขสบาย นอกจากนี้ ยังพบว่า 72.4 % เด็กนำเงินไปใช้ในการซื้อวัตถุและเที่ยวเตร่ (ไทยรัฐ. 2546 : 13)

ในขณะเดียวกัน ปรากฏว่า ปัจจุบันสภาพสังคมไทยกำลังตกอยู่ในอำนาจแห่งวัตถุนิยมโดยถูกกระแสแนวคิดวัตถุนิยมครอบงำในสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและสังคมสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชุดความคิดและภูมิปัญญาไทยเรื่อง คำ : ร่องรอยความคิด ความเชื่อไทย (นฤพล สวัสดิ์ธนกิจและคนอื่น. 2544 : 293 - 294) พบว่า ชีวิตถูกผูกพันเข้ากับการมีทรัพย์สิน เงินทองซึ่งสามารถนำรางวัลให้แก่ชีวิตนี้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น เป็นคฤหาสน์หลังงาม อาหารรสอร่อย เครื่องดื่มแห่งความสุข และยานพาหนะราคาแพง เป็นต้น การขาดเงิน คือ การตกนรก การมุ่งเพียงวัตถุ เงินทองจึงเป็นเรื่องสำคัญที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงชีวิตและสังคม เมื่อคนมีความเชื่อว่า ผลของความดี จะปรากฏในรูปของการมีทรัพย์สิน เงินทอง เขาจะสละชีวิตของเขาเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินอันเป็นสิ่งที่ปรารถนาสูงสุด ทำให้หลายคนละทิ้งครอบครัวเพื่อไปทำงานหาเงิน หลายคนประกอบกรรมทุจริตกระทำการบางอย่างโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม แต่คำนึงถึงเงินที่จะได้รับตอบแทนเป็นสำคัญ และมีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถหาวัตถุมาสนองความต้องการของตัวเองโดยวิถีทางสุจริตได้ จึงต้อง

ทำให้ประกอบมิจฉาชีพ ดังนั้น การประกอบอาชีพของคนที่นิยมวัตถุนิยม ส่วนหนึ่งอาจจะดำเนินไปด้วยการฉ้อฉล หลอกลวง และคดโกง (สาวิตรี อักษรจรุง. 2527 : 107, 134,137)

จากข้อความดังกล่าวชี้ให้เห็นเจตคติที่ผิดพลาดในการแสวงหาเงินทองมาเพื่อใช้จ่ายฟุ่มเฟือยซึ่งนำไปสู่การใช้ทรัพยากรมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะขาดแคลนเร็วขึ้น และมีผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมของโลกด้วย สิ่งที่สำคัญจากการแสวงหาเงินเกินความจำเป็นนั้นได้ทำลายสถาบันครอบครัว ถึงแม้ว่าจะไม่เจตนาก็ตาม แต่ทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรง (นฤพล สวัสดิ์ธนกิจและคนอื่น. 2544 : 295) โดยพ่อแม่คิดว่า เงินหรือวัตถุสามารถแก้ปัญหาทุกปัญหาได้ พ่อแม่จึงไม่คิดถึงจิตใจ และไม่เข้าใจลูกเพราะคิดว่า ถ้าให้เงินหรือวัตถุ สิ่งของแก่ลูกก็เป็นการเพียงพอแล้ว (สาวิตรี อักษรจรุง. 2527 : 83) จึงทำให้เด็ก ๆ ถูกทอดทิ้ง ทำให้สัมพันธภาพในครอบครัวห่างเหินและมีสภาพเป็นเพียงความสัมพันธ์ตามหน้าที่ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเด็ก (นฤพล สวัสดิ์ธนกิจและคนอื่น. 2544 : 295) จะเห็นได้ว่า วัตถุและเงินทองได้กลายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิต การเชิดชูแนวคิดวัตถุนิยมมากเกินไป ย่อมนำไปสู่การแสวงหาความสุขทางวัตถุอย่างไม่มีที่สิ้นสุดและเน้นว่า “ยิ่งมาก ยิ่งมีความสุข (the More the Merrier)” การดำเนินชีวิตตามแนวคิดวัตถุนิยมคือ การทำทุกอย่างเพื่อความสุขที่ได้จากวัตถุโดยไม่คำนึงถึงจิตใจ สภาพสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของระบบทุนนิยม ค่านิยมด้านวัตถุได้แพร่กระจายและแทรกซึมในทุกกลุ่ม และทุกชนชั้นผสมผสานเข้ากับพฤติกรรมเลียนแบบกัน ทำให้คนเหล่านี้ติดในวังวนของการแข่งขันทางวัตถุนกลายเป็นวัฒนธรรมบริโภคที่สิ้นค้าต่าง ๆ ถูกปั้นแต่ง และผลิตขึ้นเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของคนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นซึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมแห่งการบริโภค และค่านิยมด้านวัตถุอย่างท่วมท้น ต่างคนจึงดิ้นรนหาเงินเพื่อใช้จ่ายซื้อความสุขทางวัตถุ ทำให้เห็นเงินสำคัญกว่า คุณงามความดี กอปรกับความมีหน้าตาใช้เงินทองเป็นเครื่องชี้วัด รวมทั้งยังสื่อต่างๆในสังคมช่วยกันตอกย้ำ ก็ยิ่งทำให้คนมุ่งที่เงินเป็นสำคัญ (เสริมเกียรติ วิทิตเวท. 2544 : 5) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดร.เฮเลน สตรีท จากศูนย์การแพทย์ควีนอลิซาเบธในเพิร์ธ ออสเตรเลีย ได้กล่าวในการประชุมด้านจิตวิทยาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546 ว่า เด็กที่เติบโตด้วยความเชื่อว่าเงินทอง ชื่อเสียง และความงามคือ ความสุขในชีวิต มีแนวโน้มที่จะรู้สึกหดหู่รันทดมากกว่าเด็กที่ไม่ให้ความสำคัญกับวัตถุ และรูปลักษณ์ (ผู้จัดการรายวัน. 2546 : 6)

ดังนั้น ปรัชญาวัตถุนิยมจึงเป็นปรัชญาสังคมที่ถือว่า กฎ หรือหลักของความสัมพันธระหว่างมนุษย์เป็นอย่างเดียวกันหมด (สมัคร บุรวาส. 2537 : 278-279) จะเห็นได้ว่า แนวคิดเรื่องวัตถุนิยมย่อมส่งผลกระทบต่อชีวิต และสังคมในเรื่องการให้คุณค่าเรื่องวัตถุว่าเป็นสิ่งสำคัญกว่าสิ่งใดดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

ความหมาย

คำว่า “วัตถุนิยม” มีผู้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ วัตถุนิยม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Materialism” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พุทธศักราช 2530 (ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. 2530 : 488) ว่า “ความเชื่อที่ว่าวัตถุเท่านั้นสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด

การให้คุณค่าแก่สิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม" สำหรับความหมายของนักวัดคุณนิยม จึงหมายถึง ผู้ที่มีจิตใจอยู่ในอำนาจของวัดคุณ การพัฒนาชีวิต และคุณภาพชีวิตซึ่งในทัศนะของนักวัดคุณนิยม หมายถึง การเพิ่มปริมาณวัดคุณในการดำรงชีวิต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การทำให้ชีวิตต้องอาศัยวัดคุณมากขึ้นและในที่สุดวัดคุณได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้แทนที่วัดคุณจะรับใช้มนุษย์ แต่ได้กลับกลายเป็นนายบีบบังคับให้มนุษย์กระทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัดคุณ (นฤพล สวัสดิ์ธนกิจและคนอื่น. 2544 : 292)

สรุปได้ว่า วัดคุณนิยม หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลเห็นว่าวัดคุณเท่านั้นสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดด้วยการเพิ่มปริมาณวัดคุณในชีวิต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การทำให้ชีวิตต้องอาศัยวัดคุณมากขึ้นแต่ในที่สุดวัดคุณได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ ซึ่งเป็นผลทำให้มนุษย์กระทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัดคุณ

แนวคิดเรื่องค่านิยม (Value)

ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) เช่น จากบิดามารดา ครูอาจารย์ สภาพแวดล้อมทางสังคม และความก้าวหน้าของการสื่อสาร เป็นต้น (สมร ทองดี. 2542 : 213) การที่บุคคลสั่งสมค่านิยมของตนเองขึ้นด้วยการรับเอาค่านิยมต่างๆในสังคมที่ตนเองใกล้ชิด อาทิ กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน (ชนพร แดงขาว. 2541 : 34) ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นผลผลิตของสังคมและวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคล สถาบันสังคม และวัฒนธรรมของชาตินั้นๆเห็นดี เห็นมีค่าควรแก่การยึดถือเป็นแนวปฏิบัติโดยผ่านการสอนและการเรียนรู้ทางสังคมที่สั่งสมเป็นเวลานาน

ค่านิยมจึงมีความสำคัญมากเพราะส่งผลกระทบไปถึงความเจริญ ความเสื่อมของสังคม และความมั่นคงของชาติ กล่าวคือ สังคมที่มีค่านิยมที่เหมาะสมถูกต้อง เช่น ค่านิยมในการประหยัด ค่านิยมการพึ่งตนเอง ค่านิยมในการเป็นพลเมืองดี และค่านิยมการศึกษาหาความรู้ เป็นต้น สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าอย่างแน่นอน สังคมใดที่มีค่านิยมไม่เหมาะสม เช่น ค่านิยมด้านวัดคุณ และการขาดระเบียบวินัย เป็นต้น สังคมนั้นย่อมจะเสื่อมลง (ผดุง อารยะวิญญูและศรียา นิยมธรรม. 2530 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัช ชัยจิรฉายา กุล (2529) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาคุณสมบัตินิยามพื้นฐานทางจริยธรรม พบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมที่คนไทยให้ความสำคัญมากใน 3 อันดับแรกได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความกตัญญูรู้คุณ ตลอดจนผลงานวิจัยยังพบว่า ถ้านักเรียนมีตัวแบบที่ดีทางจริยธรรม จะทำให้เป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย

ความหมาย

คำว่า "ค่านิยม" มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย กล่าวคือ ออลพอร์ท (อรัทัย เวชภูมิ. 2540 : 24-25 ; อ้างอิงจาก Allport.1965. *Pattern and Growth Personality.*) ให้ความหมายของค่านิยมว่า เป็นความเชื่อที่ใช้เป็นฐานสำหรับการเลือกปฏิบัติตามที่ตนชอบ (A value is a belief upon which a man acts by preference) สำหรับสำนักงานคณะ

กรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2537 : 247 ; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.2523. *ค่านิยมเพื่อชีวิตสังคม.*) ให้ความหมายของค่านิยมคือ สิ่งที่คนสนใจ ปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็นหรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คนถือว่าต้องทำต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมจึงเป็น “วิถีของการจัดรูปความประพฤติ” ที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือ และปฏิบัติตนในสังคมและชีวิตหรือเลือกปฏิบัติเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์และสถานการณ์นั้น ค่านิยมจึงรวมถึงจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในชีวิต และสิ่งที่บุคคลชอบสำหรับ วูดดรัฟ (สมศรี ทองนุช . 2528 :12 ; อ้างอิงจาก Woodruff.1952. *The Role of Value in Human Behavior.* pp. 36 - 97) ได้ให้คำนิยามค่านิยม คือ สิ่งที่บุคคลหรือสมาชิกในสังคมยึดถือ และยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีความหมาย รวมทั้งมีความสำคัญสำหรับตน ซึ่งบุคคลจะยอมรับเอามาเป็นเป้าหมาย มาตรฐาน และอุดมคติในชีวิตของตน ค่านิยมยังสามารถเปลี่ยนจุดหมายในชีวิตของบุคคลได้เพราะค่านิยมเป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ดีที่ชอบหรือสิ่งที่ไม่ดีไม่ชอบ ส่วน แรธส์ ฮาร์มินและไซมอน (สุรางค์ โค้วตระกูล.2537 : 247 ; อ้างอิงจาก Raths , Harmin and Simon.1966. *Values and Teaching Working with Values in the Classroom.*) นิยามค่านิยม หมายถึง หลักการหรือแนวทางที่นำไปสู่พฤติกรรมที่จะเลือกกว่าเราจะทำอะไรเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ ค่านิยม คือ ความเชื่อหรือนิยามว่าควรยึดมั่นหรือควรกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และนำไปสู่การแสดงออกทางกาย วาจา ใจที่เรียกว่า “ความประพฤติ” (สมศรี ทองนุช . 2528 :12 ; อ้างอิงจาก สาโรช บัวศรี. 2525. *ค่านิยมไทย.* หน้า 6 - 7 ; สมศรี ทองนุช . 2528 :12 ; อ้างอิงจาก อาบ นคะจิต. 2525. *ค่านิยมไทย.* หน้า20) สำหรับโรคิช (สุนทร โคมินและสนิท สมัครการ.2522 :12 – 18 ; อ้างอิงจาก Rokeach.1968. *Beliefs, Attitudes, and Values : A Theory of Organization and Change.*) ให้นิยามของค่านิยมว่า เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะถาวร โดยเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ (Mode of Conduct) หรือเป้าหมายในการดำเนินชีวิต (End State of Existence) ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

จะเห็นได้ว่า มีการให้นิยามของค่านิยมไว้แตกต่างกันมากมายเนื่องจากค่านิยมเป็นเรื่องที่ศึกษากันในกลุ่มนักวิชาการหลายสาขา เช่น ปรัชญา มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และจิตวิทยา เป็นต้น วิธีการที่จะศึกษาความหมายของค่านิยม คือ การพยายามหาลักษณะร่วมของนิยามต่างๆที่หลากหลายออกมา วิธีการเช่นนี้จะทำให้ได้ภาพรวมอย่างรวดเร็ว และมีความหมาย ดังนั้น การนิยามค่านิยม จะมีการนิยามในแนวต่างๆ (จระไน แกลโกศล.2533 : 589) ดังนี้

1. แนวคุณค่าในตัวของที่หมาย (Intrinsic Values) หมายถึง คุณสมบัติที่อยู่ในตัวของที่หมายนั้นๆเอง อาทิ อาหารเป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับผู้บริโภค

2. แนวคุณค่านอกตัวของที่หมาย (Extrinsic Values) หมายถึง การที่ที่หมายหนึ่งๆ จะมีค่ามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับว่า บุคคลแต่ละคนหรือคนในสังคมจะใส่คุณค่าให้กับที่หมายนั้นๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แนวคิด ตามการแบ่งของเลวิติน (ธีระพร อุวรรณโณ.2533 ; อ้างอิงจาก Levitin : 1973.) ดังนี้

2.1 แนวชอบอะไร (What is preferred หรือ What is desired) เป็นแนวทางในการศึกษาว่า คนกลุ่มหนึ่งชอบอะไรมากกว่าอะไร โดยไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมว่าสิ่งที่ชอบนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่ควรชอบ ซึ่งตามนิยามในกลุ่มนี้ สปรองเกอร์ (Spranger) ได้นิยามตามทฤษฎีค่านิยมของสปรองเกอร์เป็นแนวคุณค่านอกตัวของที่หมายในแนวชอบอะไร ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาว่า คนกลุ่มหนึ่งชอบอะไรมากกว่าอะไรโดยไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมว่า สิ่งที่ชอบนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่ควรชอบ กล่าวคือ ทฤษฎีค่านิยมของสปรองเกอร์ ซึ่งเป็นนักปรัชญาชาวเยอรมัน ได้ศึกษาประเภทของคนในปี ค.ศ. 1928 และเขียนหนังสือเรื่อง Types of Men ได้แบ่งค่านิยมของบุคคลออกเป็น 6 ชนิดโดยมีความเชื่อว่าการดำรงชีวิตของบุคคลโดยทั่วไป จะต้องเป็นไปตามค่านิยมชนิดใดชนิดหนึ่ง (Tagiuri .1956 ; Allport.1965 : 296 - 297) กอปรกับ Allport, Vernon and Lindzey (1960) ได้นำแนวคิดตามทฤษฎีค่านิยมของสปรองเกอร์ มาสร้างเครื่องมือเรียกว่า "การศึกษาค่านิยม" (Study of Values) มาแบ่งค่านิยมของบุคคลออกเป็น 6 ด้าน (ธีระพร อุวรรณโณ.2535 : 16) คือ 1) ค่านิยมเชิงวิชาการ (Theoretical Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลต้องการศึกษา แสวงหาความจริง บุคคลที่มีค่านิยมประเภทนี้ มักเป็นผู้ที่นิยมใช้สมองในการคิดพิจารณาหาข้อเหมือน และข้อแตกต่าง ใช้การสังเกตและเหตุผล สนใจข้อมูลเชิงประจักษ์ การพิจารณาวิพากษ์วิจารณ์ การจัดระบบความรู้ให้เป็นระเบียบ จึงเป็นพวกที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักปรัชญา และนักเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น 2) ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคล มีความพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ความมั่งคั่ง จะสนใจในสิ่งที่มี "ประโยชน์" ยึดถือสิ่งที่จะสนองความต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์นี้ ทำให้เกิดการปฏิบัติการทางด้านธุรกิจขึ้นในโลก มีการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริโภค มีการคิดระบบเครดิตขึ้นมาใช้ การสะสมทรัพย์สินเงินทองของมีค่าที่จับต้องได้ คนประเภทนี้เป็นจึงเป็น "นักปฏิบัติ" และมักจะนับถือเงินทองทรัพย์สินเป็นมรดก การนับถือพระเจ้าในแง่ที่พระเจ้าคือผู้บันดาลความมั่งคั่ง ร่ำรวย ความเจริญรุ่งเรือง และทรัพย์สินสมบัติมาให้ 3) ค่านิยมสุนทรียภาพ (Aesthetic Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลเห็นว่า รูปทรง (Form) และความกลมกลืน (Harmony) มีค่าสูงสุด เขาจะตัดสินสิ่งต่างๆโดยใช้ความสมดุลได้สัดส่วนหรือความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ และถือว่าชีวิตคือ ความเปลี่ยนแปลงผันผวนของเหตุการณ์ที่แต่ละเหตุการณ์มีความน่าประทับใจ สนุกสนานในตัวของมันเอง คนประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นศิลปินที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นเลิศหรือไร้ปัญญาความสามารถ แต่เป็นคนที่น่าสนใจในเรื่องศิลปะของชีวิตมากกว่าเรื่องอื่นๆ 4) ค่านิยมทางสังคม (Social Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับคนกลุ่มนี้คือความรักที่มีให้กับผู้อื่น

จุดมุ่งหมายของเขาจะอยู่ที่บุคคลอื่นเสมอ มีความรักในเพื่อนมนุษย์ ช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ คนพวกนี้ จึงเป็นคนที่มีความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจและไม่เห็นแก่ตัว 5) ค่านิยมทางการเมือง (Political Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจ กิจกรรมที่คนกลุ่มนี้ทำไม่ได้จำกัดเฉพาะแต่เรื่องการเมืองเท่านั้น แต่จะเป็นกิจกรรมทุกอย่างที่เขาทำไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดก็ตาม เขาต้องการที่จะเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุด มีอิทธิพลชื่อเสียง ชีวิตของพวกเขาเต็มไปด้วยการแข่งขันต่อสู้ดิ้นรน และแก่งแย่งชิงดี 6) ค่านิยมทางศาสนา (Religious Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลสนใจในเรื่องปรัชญาของชีวิต มีความเชื่อว่า ชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล เขาพยายามทำความเข้าใจว่าจักรวาลคืออะไร ตัวเขามีความสัมพันธ์กับจักรวาลอย่างไร อยู่ตรงไหนของจักรวาล สิ่งที่คนกลุ่มนี้ถือว่ามีค่าสูงสุดคือ ความเป็นเอกภาพ (Unity) พวกเขาเชื่อมั่นที่จะสร้างความดีที่ถือว่าเป็นความดีอย่างสมบูรณ์ดั่งแท้ที่สุด

2.2 แนวควรชอบอะไร (What is preferable หรือ What ought to be desired) เป็นแนวที่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ควรชอบด้วย การศึกษาแนวนี้จะมีส่วนใกล้เคียงกับการศึกษาเรื่องจริยธรรมที่เน้นถึงความดี ถูก และควรของการประพฤติปฏิบัติ แต่ค่านิยมไม่ได้จำกัดเฉพาะการประพฤติปฏิบัติ และไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นสิ่งที่ดี และถูก

2.3 แนวผสมของชอบอะไร และควรชอบอะไร

แนวคิดนี้ นักจิตวิทยาได้แก่ โรคิช (Rokeach) ให้ความเห็นว่า ค่านิยม เป็นเรื่องของการชอบอะไรมากกว่าอะไร และควรชอบอะไร ดังนั้น นิยามค่านิยมของโรคิช คือ ความเชื่อทั้งหลายที่ร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ หรือสิ่งที่ควรห้ามด้านวิถีปฏิบัติทั้งหลายที่เป็นอุดมคติ และจุดหมายปลายทางทั้งหลายที่เป็นอุดมคติของการมีชีวิตอยู่

สรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง การที่บุคคลแสดงให้เห็นว่าบุคคลให้คุณค่าในสิ่งหนึ่งมากกว่าสิ่งอื่นๆแล้วยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจรวมทั้งกำหนดการกระทำตนเอง

ค่านิยมด้านวัตถุ

เนื่องจากกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตั้งแต่มนุษย์แรกเกิดไปจนตายเพื่อที่จะเตรียมมนุษย์เข้าสู่สังคมในแต่ละช่วงของชีวิตดังกล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้น การถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) หรือบางครั้งเรียกว่าการขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตลอดชีวิต จึงเป็นวิถีทางที่บุคคลเรียนรู้ทักษะ ความรู้ ค่านิยม แรงจูงใจ และบทบาทที่เหมาะสมโดยผ่านตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization Agent) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนเป็นสิ่งแวดล้อมที่วัยรุ่นได้รับมากในชีวิตประจำวัน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความตื่นตัวต่อการรับข่าวสารทางสังคม (อัมพวัลย์ วิทวัสธรรณท์. 2541 : 17) และสื่อมวลชนมีแนวโน้มว่า จะทรงอิทธิพลจนสามารถเข้าไปแทนที่อิทธิพลของครอบครัว โรงเรียน และกลุ่มเพื่อน (ศศิธร อภิสิทธิ์นรินทร์. 2541 : 44 - 45) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นายแพทย์เกษม ดันติผลาชีวะ จิตแพทย์แห่งโรงพยาบาลสมเด็จพระยา ได้กล่าวว่า สื่อเป็นผู้ทรงอิทธิพลอย่างมากในสังคมโดยในปัจจุบันลักษณะรายการที่นำเสนอทางโทรทัศน์มีทั้งละคร

เกมโชว์และโฆษณา ต่างสร้างค่านิยมต่างๆให้แก่ผู้ชม หากคนบริโภคสื่อเหล่านี้นานๆจะชินชา และซึมซับเข้าไปในสมองนานเข้าจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ (กรุงเทพฯธุรกิจ. 2545 : 10) และสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น (2535) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย พบว่า เยาวชนไทยให้ความสำคัญกับวัตถุ สิ่งตอบแทนทางวัตถุ ความสะดวกสบายหรูหราโดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้วัยรุ่น และสังคมมีค่านิยมด้านวัตถุมาจากการที่สื่อมวลชนได้เผยแพร่ภาพ และข่าวสารที่สะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตถุมากกว่าการส่งเสริมพฤติกรรมความประหยัด และการออม

ค่านิยมด้านวัตถุที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการมีพฤติกรรมเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุนิยม ซึ่งจากผลการสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการใช้เวลาว่างของประชากร พ.ศ.2538 พบว่า ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปใช้เวลาชมโทรทัศน์คิดเป็น 25 % โดยระยะเวลาที่ใช้ในการชมโทรทัศน์ระหว่างวันจันทร์-วันศุกร์ประมาณ 10 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และวันเสาร์ - วันอาทิตย์น้อยกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2540 : 176) ดังนั้น หากวัยรุ่นใช้เวลาว่างด้วยการมีพฤติกรรมเปิดรับเนื้อหาด้วณวัตถุนิยมจากสื่อโทรทัศน์มาก และอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะจากรายการแข่งขันชิงรางวัลซึ่งในปัจจุบันนำเสนอเนื้อหาด้วณวัตถุนิยม ย่อมทำให้ผู้ชมรายการดังกล่าวซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุเข้าไปในสมองทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากเรียนรู้ค่านิยมซึ่งสื่อมวลชนเป็นผู้สร้างเพราะสื่อมวลชนถือว่าเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีบทบาทเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคม ในการสร้างค่านิยมให้แก่คนในสังคม

ค่านิยมของสังคมไทยโดยเฉพาะเรื่องการนิยมยกย่องเงินและความมั่งคั่ง (Wealth) จึงมีอิทธิพลกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมของคนไทยเป็นอย่างมากนับตั้งแต่การแต่งตั้ง กิณอยู่ การคบหาสมาคม และการประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่า คนในสังคมไทยนิยมความร่ำรวย นิยมการมีทรัพย์สินสิ่งของมากมาย โดยไม่สนใจว่าจะได้ความร่ำรวยและสิ่งของมาอย่างไร คนในสังคมไทยมักไม่ค่อยถือว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นสิ่งชั่วร้าย คนที่ทุจริตคอร์รัปชันถ้าสามารถหลีกเลี่ยงกฎหมายได้ก็จะได้รับการยกย่องสรรเสริญจากคนทั่วไปว่าเป็นคนเก่ง มีคนยกย่องนับถือว่ามีความสามารถโดยไม่สนใจว่าจะร่ำรวยมาได้อย่างไร ถ้าร่ำรวยแล้วถือว่าเป็นคนดี ดังนั้น คนในสังคมไทยจึงแสวงหาความร่ำรวยให้แก่ตนเองด้วยวิธีการต่างๆ ถ้าไม่สามารถแสวงหาความร่ำรวยจากการประกอบอาชีพที่สุจริตได้ ก็จะหาโดยการทุจริตแทน (วินัยพรหมอินทร์. 2531 : 37) จึงดูเหมือนว่าค่านิยมของสังคมไทยเห็นแก่เงิน เห็นแก่ความมั่งคั่ง และถือว่าการมีเงินเป็นการมีเกียรติ ดังคำว่าเงินเป็นพระเจ้านั่นเอง (ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2516 :15)

การที่คนในสังคมมีค่านิยมด้านวัตถุมากเกินไป อาจจะทำให้เกิดปัญหานานัปการที่นำความหายนะมาสู่สังคมเรื่อยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาการคอร์รัปชัน อาชญากรรม การค้าประเวณี และการค้ายาเสพติด เป็นต้น (ปริญญ์ ปราชญ์นุพร. 2538 : 192) ในขณะเดียวกัน ทำให้ฟุ่มเฟือยและไม่ประหยัด ซึ่งนำไปสู่การใช้ทรัพยากรมากเกินไปจนความจำเป็น ทำให้โลกเข้าสู่

ภาวะการ ขาดแคลนเร็วขึ้น และมีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมของโลก ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นผลมาจากการมีค่านิยมด้านวัตถุ และจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งตนเอง และประเทศชาติต่อไปในอนาคต (ณรงค์ เล็งประชา.2544 :72)

ความหมาย

เนื่องจากสแปรงเกอร์ และออลพอร์ต ให้ความหมายของค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ความมั่งคั่ง จะสนใจในสิ่งที่มี “ประโยชน์” ยึดถือสิ่งที่จะสนองต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์นี้ ทำให้เกิดการปฏิบัติการทางด้านธุรกิจขึ้นในโลก มีการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริโภค มีการคิดระบบเครดิตขึ้นมาใช้ การสะสมทรัพย์สินเงินทองของมีค่าที่ จับต้องได้ คนประเภทนี้จึงเป็น “นักปฏิบัติ” และมักจะนับถือเงินทองทรัพย์สินเป็นมรดก การนับถือพระเจ้าในแง่ที่พระเจ้าคือผู้บันดาลความมั่งคั่ง ร่ำรวย ความเจริญ รุ่งเรืองและทรัพย์สินสมบัติมาให้ (Tagiuni.1956) สำหรับเพ็ญแข ประจวบปัจจนิก และ อ้อมเดือน สดมณี (2529 : 21-22) ได้ให้ความหมายค่านิยมทางวัตถุ หมายถึง ค่านิยมที่จัดได้ว่าเป็นค่านิยมของบุคคลในสังคมพัฒนา เช่น นิยมความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง การมีเหตุผล การแข่งขันต่อสู้ ความสามารถส่วนตัวของบุคคล การใช้วัตถุเป็นเครื่องหมายของความสำเร็จ และชีวิตที่สะดวกสบายด้วยวัตถุ เป็นต้น บุคคลในสังคมพัฒนาถือว่า มีค่านิยมเหล่านี้อยู่ในระดับสูง บุคคลในสังคมด้อยพัฒนามีค่านิยมเหล่านี้อยู่ในระดับต่ำและบุคคลในสังคมกำลังพัฒนามีการยอมรับค่านิยมเหล่านี้มากขึ้น ในทางกลับกัน อรุณช สุดประเสริฐ (2538) ได้กล่าวถึงค่านิยมเรื่องการนิยมวัตถุ สิ่งของหรือ “วัตถุนิยม” ว่า เงินเป็นสิ่งที่ซื้อทุกสิ่งทุกอย่างได้ และการได้มาก็ไม่ยากนัก ทำให้วัยรุ่นไม่เห็นความสำคัญในการประหยัด และการออม จึงถือว่าเป็นค่านิยมทางลบซึ่งมีส่วนสนับสนุนในการกำหนดความคิดหรือส่งเสริมให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติในสิ่งไม่ดี และอาจเป็นการสร้างนิสัยที่ไม่ดีให้แก่ตนเอง ตลอดจนสังคมทั้งทางตรง และทางอ้อม

ทั้งนี้ ลักษณะของค่านิยมเป็นสิ่งที่กลุ่มคนในสังคมยึดถือว่าสำคัญ (สุรางค์ โคว์ตระกูล. 2537 : 248) ซึ่งทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์ มุ่งเน้นไปที่การแบ่งคนออกเป็นกลุ่มต่างๆตามลักษณะพฤติกรรมของบุคคลเหมาะสำหรับการศึกษาลักษณะของบุคคลเป็นภาพรวมกว้างๆ การวิจัยในครั้งนี้ จะใช้ค่านิยมตามทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์ซึ่งเป็นแนวชอบอะไร โดยเป็นแนวทางในการศึกษาว่า คนกลุ่มหนึ่งชอบอะไรมากกว่าอะไรโดยไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมว่า สิ่งที่ชอบนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่ควรชอบ เพราะนิยามค่านิยมของสแปรงเกอร์ สอดคล้องกับเนื้อหาที่ผู้วิจัยจะศึกษาเรื่องตัวแปรค่านิยมด้านวัตถุซึ่งมีความใกล้เคียงกับค่านิยมทางเศรษฐกิจตามทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงถือว่า ค่านิยมด้านวัตถุเป็นค่านิยมทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์เป็นกรอบในการศึกษาเรื่องค่านิยมด้านวัตถุ

สรุปได้ว่า ค่านิยมด้านวัตถุ หมายถึง การที่บุคคลพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ความมั่งคั่ง และสนใจในสิ่งที่มีประโยชน์ยิ่งถึงสิ่งที่จะสนองความต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์จะมุ่งสะสมทรัพย์สินเงินทอง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย

การวัด

เพ็ญแข ประจันปัจจนิกและอ้อมเดือน สดมณี (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณีของชาวชนบทไทย และสร้างแบบวัดค่านิยมทางวัตถุซึ่งเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ แต่ละข้อคำถาม จะเป็นข้อความเกี่ยวกับค่านิยมทางวัตถุมีลักษณะทั้งทางบวกและทางลบ โดยมีมาตรวัด 4 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” นอกจากนี้ วินัย พรหมอินทร์ (2531) ได้ศึกษาทัศนคติค่านิยม และความต้องการของชาวชนบทไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีการพัฒนาต่างกัน และมีพฤติกรรมในครอบครัวต่างกันโดยสร้างแบบวัดเกี่ยวกับค่านิยมจำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็นค่านิยมละ 4 ข้อ ทั้งหมด 15 ค่านิยม โดยประเด็นแรก มีมาตรวัด 3 หน่วย จาก “ควร” “ไม่ควร” “ไม่แน่ใจ” และประเด็นที่สอง มีมาตรวัด 3 หน่วย จาก “ต้องการปฏิบัติแน่นอน” “ไม่ต้องการปฏิบัติ” “ยังลังเลใจ” ซึ่งแบบวัดค่านิยม 15 ค่านิยม นั้น ได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.1907 ถึง 0.6568 สำหรับแบบวัดของอรนุช สุดประเสริฐ (2538) ได้ศึกษาการวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ และสร้างแบบวัดความคิดเห็นเรื่องค่านิยมไทยที่ปรากฏในรายการแข่งขันชิงรางวัลประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อคำถามมีมาตรวัด 4 หน่วย จาก “มีมาก” ถึง “ไม่มีเลย” ส่วนอรทัย เวชภูมิ (2540) ได้สร้างแบบวัดค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นแบบวัดมาตรฐานประเมินค่าประกอบด้วยประโยคคำถาม 8 ข้อความ และได้ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.7759 ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค่านิยมด้านวัตถุเพื่อให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุขึ้นเองเป็นแบบวัดข้อความเป็นประโยค เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตรฐานประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความเป็นข้อความทั้งทางบวก และทางลบ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เนื้อหาของประโยคคำถามเกี่ยวกับการที่บุคคลพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ความมั่งคั่ง และสนใจในสิ่งที่มีประโยชน์ยิ่งถึงสิ่งที่จะสนองความต้องการทางกายเป็นหลัก ซึ่งความสนใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์จะมุ่งสะสมทรัพย์สินเงินทอง และ สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีค่านิยมด้านวัตถุมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

ผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรนุช สุดประเสริฐ (2538) ศึกษาการวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์โดยสำรวจความคิดเห็นของผู้ชมจำนวน 100 คน พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่ 91 % เห็นว่าค่านิยมทางบวกที่สะท้อนผ่านรายการแข่งขันชิงรางวัลคือค่านิยมการรักสนุกสนาน และความบันเทิง ผู้ชมส่วนใหญ่ 61 % เห็นว่า ค่านิยมการชอบของแจก ของแถมนั้นปรากฏมากใน

รายการแข่งขันชิงรางวัลโดยมีการแจกของรางวัลอย่างง่าย ๆ และมากเกินไป ผู้ชม 48 % เห็นว่า ค่านิยมวัตถุสิ่งของหรือ “วัตถุนิยม” นั้นปรากฏหรือสะท้อนผ่านรายการแข่งขันชิงรางวัลอย่างมาก และเด่นชัด มักจะแจกของรางวัลอย่างง่าย ๆ และมากเกินไป ซึ่งมีส่วนทำให้ผู้ชมนิยมวัตถุสิ่งของ รู้สึกต้องการได้ ต้องการเป็นเจ้าของ และต้องการไปแข่งขันชิงรางวัลอันเป็นวิธีที่ทำให้ตนรวย และมีโอกาสได้ของรางวัลง่ายกว่าที่จะทำมาหากิน และเก็บเงินซื้อเอง นับเป็นการสร้างสมนิสัยการเสี่ยงโชค และการมีค่านิยมด้านวัตถุ จึงไม่เห็นคุณค่าของการประหยัด และการออม ซึ่งท้ายที่สุดจะกลายเป็นสมาชิกที่ไม่ดีของสังคมต่อไปในอนาคต

สรุปได้ว่า รายการแข่งขันชิงรางวัลสะท้อนค่านิยมทั้งทางบวก และทางลบผ่านเนื้อหาของรายการโดยเฉพาะค่านิยมด้านวัตถุซึ่งเป็นค่านิยมด้านลบนั้น ปรากฏหรือสะท้อนผ่านรายการแข่งขันชิงรางวัลอย่างเด่นชัด

พฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

ในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุนั้น เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์แล้ว จะทำให้เกิดค่านิยมด้านวัตถุให้แก่วัยรุ่นมากหรือน้อยเพียงใด โดยผู้วิจัยจะใช้แนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาเป็นแนวคิดหลักในการศึกษาถึงอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุ ในขณะที่เดียวกัน วัยรุ่นแต่ละคนต่างมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์แตกต่างกัน

ผลของการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่นได้เป็นตัวสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี แต่ค่านิยมที่สร้างหรือปลูกฝังนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากหรือน้อยเพียงใดหรือเป็นผลเสียต่อสังคมหรือไม่นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง กอปรกับวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความตื่นตัวต่อการรับข่าวสารทางสังคมจึงมีโอกาสดำรับความรู้และข่าวสารทางสื่อมวลชนมากกว่าวัยอื่น ๆ เมื่อวัยรุ่นใช้เวลาว่างด้วยการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาดังกล่าวจากสื่อโทรทัศน์ที่ปัจจุบันนำเสนอเนื้อหาซึ่งสะท้อนค่านิยมต่างๆทั้งทางบวก และทางลบเช่น ค่านิยมรักสนุกสนาน ค่านิยมด้านวัตถุ และค่านิยมทางเพศ เป็นต้น ผ่านรายการต่างๆให้แก่วัยรุ่น และชักจูงด้วยความจงใจและไม่จงใจก็ตาม ทำให้วัยรุ่นเห็นความสำคัญและประพฤติปฏิบัติตามในเรื่องค่านิยมเหล่านี้ ดังนั้น การมีพฤติกรรม เปิดรับเนื้อหาจากสื่อโทรทัศน์ ย่อมมีอิทธิพลต่อค่านิยมของวัยรุ่น (อัมพวัลย์ วิชาชีรานนท์.2541 :17)

หากวัยรุ่นมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลมาก ย่อมจะส่งผลให้เกิดการตอกย้ำและซึมซาบค่านิยมเหล่านี้ตามไปด้วยเพราะผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคลได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเจตพิสัย ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นในจิตใจที่

เกี่ยวกับคุณธรรม ค่านิยม และนิสัย (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. 2540 : 425) หากวัยรุ่นได้ซึมซาบรับเอาค่านิยมด้านลบ อาทิ การมีค่านิยมด้านวัตถุนิยม จะทำให้วัยรุ่นดำเนินชีวิตไม่ถูกต้อง ย่อมจะให้ความสำคัญต่อความหรูหรา และความมั่งคั่ง รวมทั้งความต้องการที่จะได้เงินหรือวัตถุ จึงทำให้เกิดความพยายามดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งดังกล่าวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ขอบธรรมอาจจะก่อให้เกิดปัญหานานัปการที่นำความหายนะมาสู่สังคมเรื่อยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาการคอร์รัปชัน อาชญากรรม การค้าประเวณี และการค้ายาเสพติด เป็นต้น (ปริชญ์ ปราชญานุพร.2538 : 192) ในขณะเดียวกัน เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (รัชนิกร เศรษฐ. 2532 : 98) ว่าเงินเป็นสิ่งที่ซื้อทุกอย่างทุกอย่างได้ และการได้มาง่าย โดยเฉพาะจากรายการแข่งขันชิงรางวัลซึ่งขอเพียงแค่มิโอกาสเข้าร่วมแข่งขันหรือร่วมชิงโชค หรือเสี่ยงโชค ก็มีโอกาที่จะได้รับเงิน สิ่งของหรือวัตถุ จึงทำให้วัยรุ่นไม่เห็นความสำคัญของการประหยัด และการออม ซึ่งท้ายที่สุด วัยรุ่นจะกลายเป็นสมาชิกที่ไม่ดีของสังคมต่อไปในอนาคต (อรนุช สุดประเสริฐ. 2538 :3) ดังนั้น การมีค่านิยมด้านวัตถุนิยมก่อให้เกิดฟุ่มเฟือย และไม่ประหยัด ซึ่งนำไปสู่การใช้ทรัพยากรมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะการขาดแคลนเร็วขึ้น และมีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมของโลก จะเห็นได้ว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นผลมาจากการมีค่านิยมด้านวัตถุ และจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งตนเอง และประเทศชาติต่อไปในอนาคต (ณรงค์ เส็งประชา. 2544 :72)

ความหมาย

เนื่องจากพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์เป็นพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเช่นกัน ดังนั้น คำว่า "พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์" จึงมีผู้ให้ความหมายในลักษณะของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารไว้หลายคน และคล้ายคลึงกันกล่าวคือ อรทัย เวชภูมิ (2540) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับฟัง อ่านหรือดู วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และระยะเวลาในการฟัง อ่านหรือดูในแต่ละครั้งตลอดจนประเภทของเนื้อหาข่าวสารที่เปิดรับจากสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภทดังกล่าว นอกจากนี้ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร ความสนใจในการเปิดรับข่าวสาร และประเภทของสื่อที่เปิดรับข่าวสาร (เนาวรัตน์ โรจนวิทยา. 2534 : 9 ; เสน่ห์ นครสันติภาพ. 2541:13 ; รัตนพร ไม้ตราวัฒนา. 2544 :10)

การวัด

แม็คคลอยด์ (รัตนพร ไม้ตราวัฒนา. 2544 : 18 ; อ้างอิงจาก Mcleod.1972. *The Socialization Perspective and Communication Behavior*. pp.123) กล่าวว่า ดัชนี (Index) ที่ใช้วัดพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ (Media Exposure) ส่วนใหญ่ใช้ 2 วิธี คือ วิธีที่หนึ่ง วัดจากเวลาที่ใช้กับสื่อ (Time Spent with the Media) ซึ่งมีข้อเสียคือคำตอบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสนใจของผู้ฟัง เวลาว่างที่มีอยู่ และการมีสื่อใกล้ตัว (Availability of the Medium) เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ คำตอบที่เกี่ยวกับเวลาที่ใช้กับสื่อจึงไม่สามารถแปลความหมาย

ในทางจิตวิทยาได้ และไม่ให้ผลที่ชัดเจน เมื่อนำไปเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องนี้ จึงใช้วิธีที่สอง คือ วัดจากความถี่ของการใช้สื่อ ซึ่งเป็น การวัดตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชนโดยใช้ความถี่ของการใช้สื่ออย่างเฉพาะเจาะจงในเนื้อหา อาทิ วัดความถี่ของการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัล

นอกจากนี้ อรทัย เวชภูมิ (2540) ได้สร้างแบบวัดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นการวัดความบ่อยครั้ง ระยะเวลา และประเภทของเนื้อหา เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 8 ข้อความ ได้ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.8718 สำหรับเสน่ห์ นครสันติภาพ (2541) ได้สร้างแบบวัดพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า ประกอบด้วย ประโยคคำถาม 4 ข้อความ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้าน วัตถุประสงค์จากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองเป็นแบบวัดข้อความเป็นประโยค เช่น ความบ่อยครั้งในการเปิดรับว่า ดู (ชม) หรือไม่ดูรายการแข่งขันชิงรางวัล หากดูแล้วดูบ่อยแค่ไหนคือ ทุกสัปดาห์ หรือ เดือนละ 3 ครั้ง เดือนละ 2 ครั้ง เดือนละ 1 ครั้ง และระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทาง สื่อโทรทัศน์ว่า การดูรายการแข่งขันชิงรางวัลในแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาในการดูนานแค่ไหน คือ ในแต่ละครั้งที่ดูรายการแข่งขันชิงรางวัลแล้ว ดูจนจบรายการ หรือ ดูจบบ้างไม่จบบ้าง ดูไม่จบ รายการ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้าน วัตถุประสงค์จากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ กลุ่ม

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุประสงค์จากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่าน สื่อโทรทัศน์ หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ และระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิง รางวัลทางสื่อโทรทัศน์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทางปัญญา

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทางปัญญา เป็นประเด็นที่มีการยก ขึ้นมาถกเถียงกันมากโดยนักวิชาการได้แบ่งกลุ่มความเชื่อเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม และกระบวนการทางปัญญาเป็น 2 กลุ่ม กล่าวคือ นักจิตวิทยากลุ่มหนึ่ง เชื่อว่า กระบวนการทาง ปัญญาส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavior – Cognitive Approach) ดังเช่นแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติที่ ใช้ในการทำนายตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action) ของ ฟิชชบายน์ และไอเซ็น (Fishhein & Ajzen) (ธีระพร อุวรรณโณ. 2535 : 238) แต่มีนักจิตวิทยา อีกกลุ่มหนึ่ง เชื่อว่า พฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญา และได้อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทางปัญญา โดยเชื่อว่า พฤติกรรมจะส่งผลต่อกระบวนการ ทางปัญญา ซึ่งปัญญา (Cognition) หมายถึง เจตคติ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น และ ค่านิยม (ธีระพร อุวรรณโณ. 2535 : 133)

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการ แข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์และค่านิยมด้านวัตถุ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกลุ่มที่เชื่อว่า พฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญา เนื่องจากในปัจจุบันรายการโทรทัศน์โดยเฉพาะรายการแข่งขันชิงรางวัลนำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการมีค่านิยมด้านวัตถุ ยิ่งจะเป็นการตอกย้ำ และส่งเสริมการซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุ ดังนั้น หากวัยรุ่นใช้เวลาว่างด้วยการเปิดรับชมรายการโดยเฉพาะรายการแข่งขันชิงรางวัลจากสื่อโทรทัศน์มาก ย่อมส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาดังกล่าว กล่าวคือ ผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคลย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆของบุคคลโดยสามารถกำหนดการสร้างค่านิยมของผู้รับสารที่ตระหนักและสำนึกต่อคุณค่าความสำคัญหรือคุณธรรมของเนื้อหาสาระในสารที่สื่อออกไปจนได้รับความชื่นชอบหรือกำหนดให้เป็นค่านิยมหรือแนวคิดที่ผูกพันในการปฏิบัติตามโดยเฉพาะผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงเจตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมภายในจิตใจ ลักษณะนิสัย คุณธรรมและค่านิยม จะเห็นได้ว่า ผลของการสื่อสารเกิดขึ้นในจิตใจอันเกี่ยวข้องกับผูกพันความรู้สึกนึกคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ 1) การยอมรับ (ผู้รับสารยอมรับเนื้อหาสาระที่เสนอโดยเต็มใจรับฟัง เกิดความสนใจและตั้งใจที่จะให้เกิดผลในสิ่งนั้น) 2) การตอบสนอง (เป็นความพร้อมของผู้รับสารที่จะตอบสนองต่อผลของการสื่อสารอย่างเต็มใจและพอใจด้วยการแสดงความคาดหวังออกมาให้ประจักษ์) 3) การสร้างค่านิยม (เป็นพฤติกรรมของผู้รับสารที่มีความรู้สึกตระหนักหรือสำนึกต่อคุณค่าความสำคัญของเนื้อหาสาระจนได้รับความชื่นชอบหรือกำหนดให้เป็นค่านิยมหรือแนวคิดที่ผูกพันในการปฏิบัติตามต่อไป) 4) การจัดรูปแบบ (มีการเข้าถึงแนวคิดหรือคุณค่าในผลของการสื่อสารที่เกิดกับผู้รับสารโดยนำค่านิยมนั้นมาจัดเป็นรูปแบบของระบบคุณค่าขึ้น) 5) การปฏิบัติเป็นนิสัย (เมื่อความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นผลของการสื่อสารได้ก่อรูปขึ้นมาในจิตใจ สิ่งที่ตามมาคือผู้รับสารจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยในลักษณะนั้นออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ) จะเห็นได้ว่า เมื่อเปิดรับนานๆเข้าจะชินชา จะก่อให้เกิดการตระหนักในเนื้อหาสาระ และเมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจซึ่งจะนำไปสู่การจูงใจได้และซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุเข้าไปในสมองอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและกระบวนการทางปัญญา โดยเชื่อว่า พฤติกรรมจะส่งผลต่อกระบวนการปัญญา ซึ่งปัญญา หมายถึง เจตคติ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น และค่านิยม (ธีระพร อูวรรณโณ. 2535 : 133) ดังกล่าวข้างต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของHoogeveen (1997) ศึกษาในเรื่องประสิทธิภาพของระบบสื่อมวลชน พบว่า สื่อมวลชนส่งผลต่อบุคคลในเรื่องการเปลี่ยนแปลงความรู้ นอกจากนี้ หากวิเคราะห์ให้สื่อมวลชนเป็นตัวแปรอิสระเรื่องระดับของการเปิดรับสื่อมวลชนอาจจะอธิบายการเพิ่มค่านิยมจากสื่อมวลชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamaras (2001) ศึกษาเรื่องระบบค่านิยมของผู้อาสาศัมครชาวฮังกาเรียน พบว่า สื่อส่งผลต่อการเจริญเติบโตของประเทศฮังกาเรียรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและระบบค่านิยมของผู้อาสาศัมครชาวฮังกาเรียน และงานวิจัยของบลูมและคนอื่น

(พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. 2540 : 425 - 432 ; อ้างอิงจาก Bloom; et al. 1956. *Taxonomy of Educational Objectives : The Classification of Education Goals*) ได้ศึกษาเรื่องวิธีการจำแนกวัตถุประสงค์โดยการเปลี่ยนแปลงในผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคล พบว่า ผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงเจตพิสัย จะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมภายในจิตใจโดยสื่อมวลชนสร้างค่านิยม รายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคล

ผลของการมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารนั้น ย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆของบุคคล เมื่อพิจารณาถึงผลของการสื่อสารที่มีต่อบุคคลนั้น พบว่า เป็นเรื่องที่ได้ได้รับความสนใจเช่นกัน โดยบลูมและคนอื่น (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. 2540 : 425 - 432 ; อ้างอิงจาก Bloom; et al. 1956. *Taxonomy of Educational Objectives : The Classification of Education Goals*.) ได้ศึกษาเรื่องวิธีการจำแนกวัตถุประสงค์โดยการเปลี่ยนแปลงในผลของการเปิดรับข่าวสาร (การสื่อสาร) ที่มีต่อบุคคลไว้ 3 ด้าน คือ

1. ผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง ผลของการสื่อสารที่ผู้ส่งสารต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารเกี่ยวกับด้านความรู้ ความคิด แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ 1) ความรู้ - ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ 6) การประเมินค่า

2. ผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงเจตพิสัย (Affective Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมภายในจิตใจ ลักษณะนิสัย คุณธรรมและค่านิยม ผลของการสื่อสารเกิดขึ้นในจิตใจอันเกี่ยวข้องกับผูกพันความรู้สึกนึกคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่

2.1 การยอมรับ (Receiving or Attending) เป็นความสามารถในการยอมรับรู้เนื้อหาของสารที่เสนอต่อสิ่งเร้าได้อย่างจับใจโดยเต็มใจรับฟัง เกิดความสนใจ และตั้งใจที่จะให้เกิดผลในสิ่งนั้นมี 3 ลักษณะ คือ 1) การรับรู้ 2) การรู้สึกเต็มใจที่จะรับรู้ 3) การควบคุมความสนใจต่อสิ่งเร้า

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นการตอบสนองต่อผลของการสื่อสารด้วยความยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจ

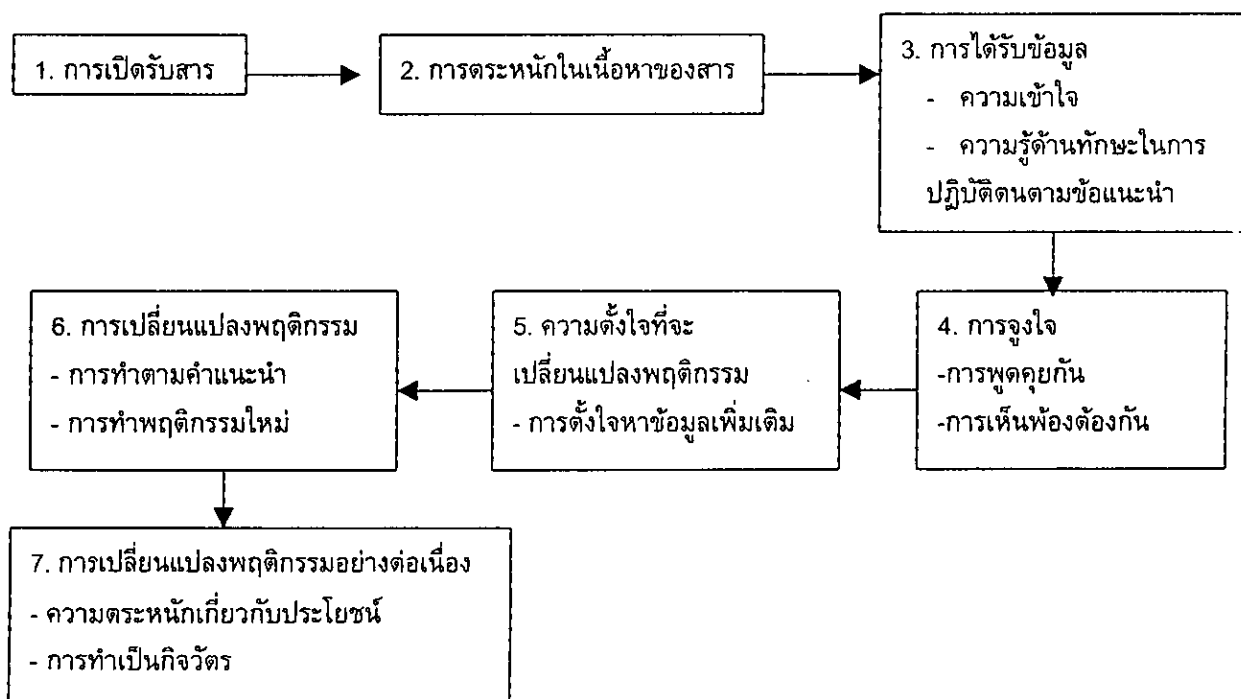
2.3 การสร้างค่านิยม (Valuation) เป็นพฤติกรรมของผู้รับสารที่ตระหนักและสำนึกต่อคุณค่าความสำคัญหรือคุณธรรมของเนื้อหาสาระในสารที่สื่อออกไปจนได้รับความชื่นชอบหรือกำหนดให้เป็นค่านิยมหรือแนวคิดที่ผูกพันในการปฏิบัติตามแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การยอมรับในค่านิยม เป็นความรู้สึกที่ยอมรับผลของเนื้อหาสาระที่ถูกกำหนดเป็นค่านิยมไว้แล้ว 2) ความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจในค่านิยมนั้น เป็นความรู้สึกที่ผู้รับสารเกิดขึ้นและเห็นด้วยกับค่านิยมที่เป็นผลของการสื่อสารนั้น 3) ความยึดมั่นในค่านิยม เป็นความผูกพันที่ผู้รับสารยึดมั่นในสาระของผลของการสื่อสารอย่างเหนียวแน่น

2.4 การจัดรูปแบบ (Organization) มีการเข้าถึงแนวคิดหรือโนคติของคุณค่าในผลของการสื่อสารที่บังเกิดกับผู้รับสารโดยนำค่านิยมนั้นมาจัดเป็นรูปแบบของระบบคุณค่าขึ้นแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมได้ก่อรูปแบบใหม่โนคติเกี่ยวกับค่านิยมให้เกิดขึ้นหลังจากรับสารแล้ว 2) การจัดรูปแบบของค่านิยมโดยผู้รับสารเมื่อก่อนโนคติแล้วก็จัดค่านิยมให้เป็นรูปแบบของตน

2.5 การปฏิบัติเป็นนิสัย (Characterization) เมื่อความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากการสื่อสารได้ก่อรูปขึ้นมาในจิตใจ สิ่งที่ตามมา คือ ผู้รับสารจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยในลักษณะนั้นออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นบุคลิกประจำตัว มี 2 ลักษณะ คือ 1) การสรุปรวมถึงกลุ่มค่านิยม ผลในลักษณะนี้ยังไม่ก่อรูปถึงขั้นกำหนดบุคลิกที่เป็นนิสัยพอจะดูออกว่าผู้รับสารจะมีบุคลิกไปในแนวใด 2) การมีลักษณะนิสัย ซึ่งผลในขั้นนี้ ถึงขั้นหล่อหลอมให้สามารถพิจารณาได้ว่าผู้รับสารมีบุคลิกลักษณะอย่างไร

3. ผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง ผลของการสื่อสารที่มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านปฏิบัติการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆเพื่อพัฒนาทักษะและความชำนาญในตัวผู้รับสารแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1) การเลือกเลียนแบบ 2) การลงมือทำตามแบบ 3) การทำได้ถูกต้อง 4) การทำอย่างต่อเนื่อง 5) การทำได้โดยธรรมชาติ

นอกจากนี้ ผลของการเปิดรับข่าวสารยังสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยลำดับขั้นตอนการเกิดผลของสื่อ (Hierarchy of Media Effect) ของแมคไควร์ (ปารีชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล . 2543 : 305 ; อ้างอิงจาก McGuire : 1981. *Theoretical Foundations of Campaigns.*) โดยสามารถเขียนแสดงภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นตอนการเกิดผลของสื่อ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นตอนการเกิดผลของสื่อ

จากทฤษฎีว่าด้วยลำดับขั้นตอนการเกิดผลของสื่อกล่าววว่า เมื่อเปิดรับสารแล้ว จะก่อให้เกิดการตระหนักในเนื้อหาสาร และเมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจซึ่งจะนำไปสู่การจูงใจได้ และท้ายที่สุดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (ปารีชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. 2543 : 305)

จะเห็นได้ว่า รายการแข่งขันชิงรางวัลได้นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการมีค่านิยมด้านวัตถุ ซึ่งเป็นการตอกย้ำและส่งเสริมการซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุ กล่าวคือ ผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคลย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆของบุคคลโดยสามารถกำหนดการสร้างค่านิยมของผู้รับสารที่ตระหนักและสำนึกต่อคุณค่าความสำคัญหรือคุณธรรมของเนื้อหาสาระในสารที่สื่อออกไปจนได้รับความชื่นชอบหรือกำหนดให้เป็นค่านิยมหรือแนวคิดที่ผูกพันในการปฏิบัติตาม โดยเฉพาะผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงเจตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมภายในจิตใจ ลักษณะนิสัย คุณธรรมและค่านิยม

ยิ่งกว่านั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย เวชภูมิ (2540) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับข่าวสารมากที่สุด และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.1595 แสดงว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากเท่าใด ยิ่งจะมีค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น และงานวิจัยของเสน่ห์ นครสันติภาพ (2541) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 402 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และเป็นสื่อที่ให้ปริมาณ ข่าวสารมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจมาก จะมีการนำค่านิยมพื้นฐานไปปฏิบัติค่อนข้างมาก เมื่อวิเคราะห์การแปรปรวนพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจในการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน จะนำค่านิยมพื้นฐานไปปฏิบัติแตกต่างกันโดยผู้ที่มีความสนใจมากจะนำไปปฏิบัติมากกว่าผู้ที่มีความสนใจน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ค่า F เท่ากับ 5.809 ในขณะเดียวกัน นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมพื้นฐานไม่แตกต่างกัน นอกจากนึ่งงานวิจัยของธิดิมา อุ่นเมตตาคิจิต (2541) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการฟุตบอล ฟุตบอล ฟุตบอล กับแสงชัย สุนทรวัฒน์ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 402 คน พบว่า เพศชายมีพฤติกรรมการรับชมรายการ ๙ สูงกว่าเพศหญิง ($X = 2.4726$) และผู้ชมที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการ ๙ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวมทั้งงานวิจัยของรัตนพร ไม้ตราวัฒนา (2544) ศึกษาการรับชมรายการซูริก ซูรสทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ผู้รับชมที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการรับชมรายการซูริก ซูรสแตกต่างกันโดยเพศชายมีพฤติกรรมการรับชมรายการ

ซุรัก ชูรสมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่า t เท่ากับ 2.53 แต่พบว่าผู้ชมที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมรายการซุรัก ชูรสไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยม

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

การศึกษาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นการศึกษาในแนวสหวิทยาการเพื่ออธิบายทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม เหตุที่ต้องอาศัยศาสตร์มากกว่าหนึ่งสาขาวิชาในการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์เพราะไม่มีสาขาวิชาใดในโลกที่สามารถอธิบายสาเหตุ และผลของพฤติกรรมประเภทต่างๆของมนุษย์ได้อย่างครอบคลุมครบถ้วน ความรู้จากสาขาวิชาต่างๆที่เลือกมาใช้นั้นมีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันขึ้นอยู่กับปัญหา และพฤติกรรมที่ต้องการวิจัย (งามตา วนินทานนท์. 2536 : 7)

การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์สามารถศึกษาได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สาเหตุ ภายนอกตัวมนุษย์ เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ เป็นต้น และสาเหตุภายในตัวมนุษย์เองได้แก่ ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ ลักษณะทางจิตที่นิยมศึกษา เช่น เจตคติ บุคลิกภาพ และแรงจูงใจ เป็นต้น (งามตา วนินทานนท์และคณะ. 2540 : 5-6)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตุนิยมโดยใช้แนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาเพื่อทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยม นอกจากนี้ การที่คนเรามีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์แตกต่างกัน มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบแนวคิดในการและวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยจะศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงสถิติวิเคราะห์ (Mechanical Interaction) ซึ่งเป็นการศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างลักษณะทางจิตของผู้กระทำ 1 ตัวแปรกับสถานการณ์ที่จะกระทำ 1 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่สำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยสรุปว่า รูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมแบบปฏิสัมพันธ์นิยมมุ่งศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมทั้งภายใน (ลักษณะทางจิต) และภายนอกตัวบุคคล (สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม) นับเป็นรูปแบบการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เหมาะสมกับปัญหาการวิจัยในแนวพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้และข้อสรุปเกี่ยวกับ

พฤติกรรมของมนุษย์อย่างครอบคลุมโดยอาศัยหลักสหวิทยาการหรือหลายสาขาวิชาร่วมกันทั้งสาขาที่เน้นการศึกษาลักษณะภายในจิตใจของบุคคล และสาขาที่เน้นความสำคัญของสภาพแวดล้อมภายนอกตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์หรือกลุ่มบุคคล (งามตา วรินทร์านนท์.2536:9 -10)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (สถานการณ์) จากการประมวลเอกสารงานวิจัยในเรื่องการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล ตลอดจนจากการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะจากแนวคิดเรื่องเจตคติ ซึ่งเป็นตัวกำหนดในการมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์เนื่องจากเจตคติเป็นตัวกำหนดสำคัญของพฤติกรรมตัวหนึ่ง และเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าลักษณะทางจิตประเภทอื่นๆซึ่งนักจิตวิทยาสังคมยอมรับโดยทั่วไปว่าประโยชน์จากการวัดเจตคติเพื่อทำนายพฤติกรรม เพื่อหาทางป้องกันและเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผล ดังรายละเอียดที่จะกล่าวในลำดับต่อไป

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ด้วยการประมวลเอกสารงานวิจัยมาใช้ประกอบการอธิบายถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

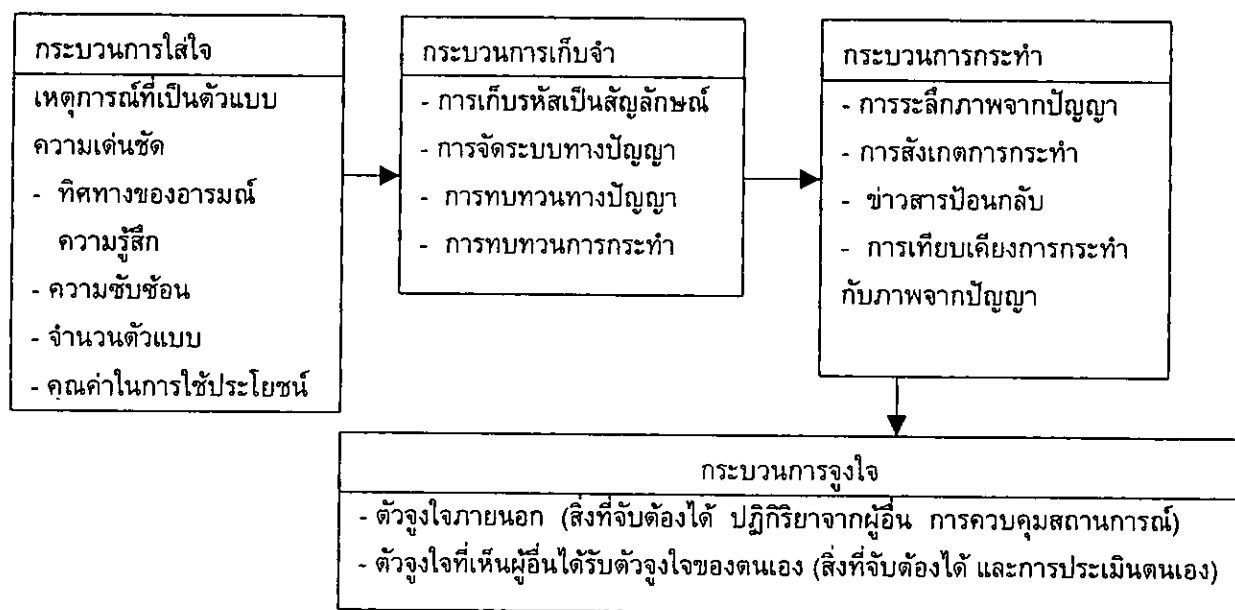
เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมในการทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคม (Agents of Socialization) อบรมสั่งสอน ชัดเกลาสิ่งต่างๆที่สังคมคาดหวังไว้ไปยังบุคคลที่เป็นสมาชิกใหม่หรือสมาชิกคนอื่นๆในสังคม (ชาติ แจ่มนุช. 2538 : 28) กอปรกับสังคมไทยนั้น ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจคนไทยมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ คนไทยจะผูกพันกับครอบครัวโดยเฉพาะบิดามารดาของตนจนแก่เฒ่าอาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวไทยมีบทบาทสำคัญต่อจิตใจมากกว่าที่จะปรากฏในวัฒนธรรมอื่นๆ

ดังนั้น บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูญาติ ปู่ย่า ตายาย และพี่น้อง จึงเป็นบุคคลกลุ่มแรกซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดอบรม บ่มเพาะ บันเทิง และควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกภายในสังคม ตั้งแต่เกิดซึ่งใกล้ชิด และยาวนานที่สุด

การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดีทั้งกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมนั้น (บำรุง สุขพรรณ. 2525 :4) บ้าน และครอบครัวจึงเป็นสถาบันหลักทางสังคมที่สำคัญที่สุด และเป็นหลักในการถ่ายทอดหล่อหลอมความรู้สึก ความรู้ เจตคติหรือทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ อุดมคติ และแนวทางในการดำรงชีวิตภายใต้แก่เด็กจนกลายเป็นลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพ การที่เด็กได้ใช้ชีวิตส่วนใหญ่โดยเฉพาะเมื่อเยาว์วัย ภายในครอบครัว และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด จึงถ่ายทอดลักษณะนิสัยใจคอ และปรัชญาชีวิตจากบิดามารดา ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะประจำตัวฝังแน่นไปตลอดชีวิตจากบิดามารดา (ชาติ แจ่มนุช. 2538 : 28)

กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมจำเป็นต้องมีตัวแบบ (Modeling) ของบทบาทที่เหมาะสม ครอบครัวจึงเป็นตัวเชื่อมหรือมีบทบาทในการถ่ายทอดทางสังคม และในภาวะเช่นนี้ บุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะบิดามารดาจะเป็นตัวแบบสำคัญของลูกเนื่องจากลูกถือว่า บิดามารดาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อตน ลูกจึงมีบทบาทกลมกลืนกับบิดามารดา กล่าวได้ว่า ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเด็กอย่างแท้จริง

นักสังคมวิทยายอมรับว่าบิดามารดาคือ แก่นของสถาบันครอบครัว และมีอิทธิพลต่อลูกนับตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิตจวบจนเข้าสู่วัยเด็กเล็ก วัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว ซึ่งสอดคล้องกับแบบดูว์ราที่เชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบเพราะตัวแบบเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆกัน โดยบิดามารดาหรือคนในครอบครัวจะเป็นตัวแบบทางพฤติกรรม (Behavioral Modeling) ที่แสดงพฤติกรรมให้เห็นและตัวแบบทางวาจา(Verbal Modeling) ที่พูด บอกหรือเขียนว่าจะทำอย่างไร องค์ประกอบที่สำคัญและมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบคือ ตัวจูงใจ (Incentives) ซึ่งกระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบออกมา นอกจากนี้ สามารถเขียนเป็นภาพประกอบ 3 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต (ประทีป จินนี่.2540 : 96, 99 – 100, 102) ดังนี้

ภาพประกอบ 3 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต

จะเห็นได้ว่า จากกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต เมื่อลูกเห็นแบบอย่างในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของบิดามารดาแล้ว ย่อมเกิดการใส่ใจและสนใจรับรู้พฤติกรรมของบิดามารดา(ตัวแบบ)ซึ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการใส่ใจ อันนำไปสู่ขั้นตอนกระบวนการเก็บจำ คือทำให้เกิดการเรียนรู้ตั้งแต่ การจำเป็นภาพ และคำพูด (การเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์) แล้วเลือกรับรู้พฤติกรรมของบิดามารดา (การจัดระบบทางปัญญา) จากนั้นนำแบบของพฤติกรรมของบิดามารดามาทบทวนในใจ (การทบทวนทางปัญญา) แล้วลงมือทบทวนการกระทำตามที่ได้สังเกตตัวแบบมา (การทบทวนการกระทำ) ขั้นตอนต่อไปเมื่อลูกนำเอาการเก็บจำเป็นสัญลักษณ์มาแปลงเป็นการกระทำ ตั้งแต่ การระลึกภาพจากปัญญา หากลูกระลึกภาพจากปัญญาได้แม่นยำแล้ว ลูกมีโอกาสมำพฤติกรรมตามตัวแบบได้มากขึ้น ทั้งในเรื่องการสังเกตการกระทำข่าวสารป้อนกลับและการเทียบเคียงการกระทำกับภาพจากปัญญา นั่นคือ การทำพฤติกรรมตามที่ได้สังเกตมา ในที่นี้คือ การมีพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ตามอย่างบิดามารดา ดังนั้น บิดามารดาต้องมีบทบาท และอิทธิพลไม่น้อยที่จะกำหนดแนวทางชีวิตให้แก่ลูกทั้งทางตรงและทางอ้อม บิดามารดาจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูก (โสภา ชปิลมันน์และคณะ. 2534 : 45 - 48, 72 - 75) เนื่องจากพฤติกรรมของลูกจะเปรียบเสมือนกระจกเงาสท้อนให้เห็นความเชื่อ เจตคติหรือทัศนคติ และค่านิยมของบิดามารดาในบางเรื่องได้โดยลูกเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของบิดามารดาผ่านประสบการณ์ตรง ดังคำกล่าวที่ว่า "ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น" (สมร ทองดี. 2542 : 213) หากครอบครัวให้ความสำคัญเรื่องเงิน สิ่งของ และวัตถุว่าเป็นเครื่องหมายของความสำเร็จรวมทั้งการมีชีวิตฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ลูกจะรู้สึกคุ้นเคยกับพฤติกรรม

เหล่านี้ และในที่สุดยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวไปใช้ประพฤติต่อไป (โสภา ซปีลมันน์และคณะ.2534 :75)

สำหรับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ พบว่า การดูรายการโทรทัศน์ของผู้ปกครองมีผลต่อการดูรายการของสมาชิกภายในครอบครัว ถ้าผู้ปกครองยิ่งใกล้ชิดกับสมาชิกภายในครอบครัวมากเท่าใด ยังมีแนวโน้มที่จะแนะนำหรือสรุปคุณค่าของรายการโทรทัศน์นั้นให้แก่สมาชิกภายในครอบครัว และการที่สมาชิกภายในครอบครัวมีความรู้ที่ได้จากผู้ปกครองจะรวดเร็วกว่าประสบการณ์จากอิทธิพลของโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว เนื่องจากรายการโทรทัศน์จะให้ผลต่อเด็กทั้งด้านดีและด้านเสีย ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับผู้ปกครองที่จะมีส่วนช่วยแนะนำในการเลือกชมรายการด้วย ผู้ปกครองหลายคนนิยมชมชอบโทรทัศน์ด้วยเหตุผลหนึ่งที่ว่า โทรทัศน์ช่วยให้เด็กอยู่กับบ้าน ทำให้ผู้ปกครองหลายคนไม่ประสงค์ที่จะควบคุมการดูโทรทัศน์ของเด็กทั้งด้านเนื้อหาและเวลาในการดู (วันชาติ ศีลาน้อย. 2528: 14) หากพิจารณาถึงเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 12-16 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) และเป็นช่วงวัยที่สามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ (Identity) จึงมีลักษณะของความปรารถนาที่จะเป็นเหมือน ผู้หนึ่งผู้ใดในสังคม (Identification) ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เช่น บิดามารดา และญาติพี่น้อง เป็นต้น (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539 : 22, 75 และ 84) จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล ย่อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น

สำหรับความหมายของการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น พบว่า มีผู้ให้ความหมายใกล้เคียงกับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวโดยจรรยา เศรษฐบุตร (2536 :44) ได้ให้ความหมายคำว่า "อิทธิพลภายในครอบครัว" หมายถึง การสื่อสารภายในครอบครัว กิจกรรมที่กระทำร่วมกันภายในครอบครัว การควบคุมดูแล และการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาต่อบุตร ดังนั้น การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลจึงเป็นส่วนหนึ่งของอิทธิพลภายในครอบครัว

การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุยก้าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลอยู่เป็นประจำ

สำหรับการวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น พบว่า วันชาติ ศีลาน้อย (2528) ได้สร้างแบบวัดการเลือกชมรายการโทรทัศน์เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 47 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 5 หน่วย ส่วนจรรยา เศรษฐบุตร (2536) ได้สร้างแบบสัมภาษณ์มารดา

ในเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 25 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 4 หน่วย ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวตามนิยามปฏิบัติการ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลขึ้นเองเป็นแบบวัดข้อความเป็นประโยค เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เนื้อหาของประโยคคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมากกว่า ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

เมื่อพิจารณาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วันชาติ ศิลา น้อย (2528) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การเลือกชมรายการโทรทัศน์กับฐานะทางสังคมมิติ สมฤทธิผลทางการเรียน และสถานภาพของครอบครัวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 589 คน พบว่า นักเรียนจะเลือกชมรายการบันเทิงมากที่สุด นอกจากนี้ สถานภาพของครอบครัวมีบทบาทต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์ ได้ค่า X เท่ากับ 5.8 ส่วน จรรยา เศรษฐบุตร (2536) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัวและอิทธิพลภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มารดา และบุตรสาว จำนวน 472 คู่ พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่า F เท่ากับ 0.471 และงานวิจัยของวัชรียา อานามวัฒน์ (2533) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความต้องการ : ศึกษาเฉพาะรายการธรรมะพระพยอมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่พ่อแม่ผู้ปกครองให้เด็กมัธยมศึกษาตอนต้นชมโทรทัศน์ทุกวันและทุกเวลาตามใจชอบ คิดเป็น 60.90 %

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงคาดว่าวัยรุ่นที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมาก จะมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มากกว่าวัยรุ่นที่มีลักษณะตรงกันข้าม

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัย พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมีความสำคัญในด้านพฤติกรรมการเปิด

รับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ต่อวัยรุ่นมาก นอกจากการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล จะมีต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์แล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรด้านการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลเป็นตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และจัดเป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น

การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

เนื่องจากกลุ่มเพื่อนเป็นสถาบันทางสังคมซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมในการทำให้เกิดการเรียนรู้ กล่าวคือ เมื่อเด็กเริ่มโตขึ้นแต่ละคนจะมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น อาจเป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อนในชุมชนหรือเพื่อนร่วมโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากเพื่อนแต่ละคนที่ใกล้ชิดกันไม่ว่าจะเป็นแนวความคิด ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมหรือแบบแผนพฤติกรรมในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้ จะมีความหลากหลายแตกต่างจากเคยได้รับการเรียนรู้จากภายในครอบครัว (ชาติ แจ่มนุช. 2538 : 28)

นอกจากนี้ ในสังคมปัจจุบันได้ถกเถียงกันว่า เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นแล้วบทบาทของกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ได้เข้ามาแทนที่บทบาทของครอบครัวหรือมีมากกว่าครอบครัว เพราะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนทั้งในและนอกโรงเรียน กลุ่มเพื่อนจึงมีความสำคัญในการเรียนรู้ ดังนั้น ค่านิยมของกลุ่มเพื่อน จะมีอิทธิพลต่อการเป็นแบบอย่างว่าเป็นเหมือนกับตนเอง (Identification) ในเรื่องบรรทัดฐาน และแบบแผนพฤติกรรม (จรรยา เศรษฐบุตร.2536 :65) จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมาก และวัยรุ่นมีความต้องการที่จะทำอะไรทุกอย่างเหมือนเพื่อนร่วมวัยตั้งแต่การแต่งตัว ความประพฤติ การใช้ภาษารวมทั้งความเชื่อ และค่านิยม (สุรางค์ ไคว์ตระกูล.2537:67) กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งทางที่ดีและไม่ดีจนเกิดการเอาอย่างกัน (พรพิมล เจียมนาครินทร์.2539 : 22, 75, 84 ; อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์. 2541: 17) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูราได้ให้ความสำคัญของตัวแบบเพราะบุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นผ่านประสบการณ์ตรงหรือการเรียนรู้ผ่านตัวแบบที่ปรากฏในสื่อมวลชน (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. 2543 : 29)

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่นนั้น พบว่า วัยรุ่นมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง รักอิสระแต่พึ่งกลุ่มเพื่อนเพื่อช่วยในการตัดสินใจบางอย่าง และกลุ่มเพื่อนต่างมีอิทธิพลต่อกันด้วย เช่น ความสนใจ และความชอบ เป็นต้น (วันชาติ ศิลาน้อย. 2528 : 16) เมื่อเป็นเช่นนี้ วัยรุ่นจะชอบดู

รายการโทรทัศน์ตามเพื่อน และอภิปรายสนทนาเกี่ยวกับการดูรายการโทรทัศน์กับเพื่อนมากกว่ากับผู้ปกครอง นอกจากนี้ วัยรุ่นให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมาก และกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นจนเกิดการเอาอย่างกัน (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539 : 22, 75, 84) เช่น การชอบเลือกชมรายการตามเพื่อนเพราะเพื่อนมีความสำคัญมาก และวัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนวัยเดียวกัน เป็นต้น (วันชาติ ศิลาน้อย. 2528 : 2)

สำหรับความหมายของการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น พบว่า มีผู้ให้ความหมายใกล้เคียงกับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวโดยจรรยา เศรษฐบุตร (2536 :65) ได้ให้ความหมายคำว่า "ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน" หมายถึง จำนวนเพื่อนสนิท แบบอย่างในการกระทำของเพื่อนสนิท และโอกาสพบปะพูดคุยกับเพื่อนสนิท ดังนั้น การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล จึงเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลอยู่เป็นประจำ

สำหรับการวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น พบว่า วันชาติ ศิลาน้อย (2528) ได้สร้างแบบวัดการเลือกชมรายการโทรทัศน์เป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 47 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 5 หน่วย ส่วนจรรยา เศรษฐบุตร (2536) ได้สร้างแบบสัมภาษณ์บุตรสาวในเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 18 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 4 หน่วย ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลขึ้นเองเป็นแบบวัดข้อความประโยคเกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เนื้อหาของประโยคคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลอยู่เป็นประจำ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

เมื่อพิจารณาผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วันชาติ ศิลาน้อย (2528) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกชมรายการโทรทัศน์กับฐานะทางสังคมมิติ สัมฤทธิผลทางการเรียน

และสถานภาพของครอบครัวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 589 คน พบว่า นักเรียนจะเลือกชมรายการบันเทิงมากที่สุด นอกจากนี้ ฐานะทางสังคมมิติ (ความสัมพันธ์ของเพื่อน) เป็นตัวแปรที่แสดงถึงบทบาทของกลุ่มเพื่อนมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเลือกชมรายการโทรทัศน์ประเภทบันเทิงกันได้ค่า \bar{X} เท่ากับ 15.1 ส่วนจรรยา เศรษฐบุตร (2536) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ มารดา และบุตรสาว จำนวน 472 คู่ พบว่า ความสัมพันธ์ของเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีความสัมพันธ์ต่อการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่า F เท่ากับ 4.274

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงคาดว่า วัยรุ่นที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลมาก จะมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มากกว่าวัยรุ่นที่มีลักษณะตรงกันข้าม

ปัจจัยด้านจิตลักษณะกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ได้แก่ เจตคติต่อวัตตุนิยม เนื่องจากนักจิตวิทยาสังคมยอมรับโดยทั่วไปว่า การศึกษาเรื่องเจตคติหรือทัศนคติ (Attitude) เป็นการศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลซึ่งเชื่อว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าลักษณะทางจิตประเภทอื่นๆ เพราะประโยชน์ของการวัดเจตคติมีอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ เพื่อทำนายพฤติกรรม เพื่อหาทางป้องกัน และเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผล (งามตา วนินทานนท์. 2534 : 211, 216 - 218) ดังนั้น การศึกษาเจตคติหรือทัศนคติจึงมีทั้งเจตคติทางบวกและทางลบ (สุรางค์ โคว์ตระกูล. 2537 : 246) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เจตคติต่อวัตตุนิยมกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

คำว่า "เจตคติหรือทัศนคติ" มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย กล่าวคือ "เจตคติ" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Attitude" หนังสือบางเล่มอาจใช้คำที่มีความหมายเช่นนี้ว่า "ทัศนคติ" ซึ่งปัจจุบันนี้คำว่า "เจตคติ" นิยมใช้อย่างแพร่หลายในวงการวิชาการมากกว่า เพราะความหมายครอบคลุมความพร้อมที่จะแสดงออกมาเป็นการกระทำด้วย มิใช่การแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เช่น ในความหมายของทัศนคติที่ว่าเป็น "แนวความ

คิดเห็น” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 เป็นต้น (จิตตินันท์ เดชะคุปต์.2543 : 5) นอกจากนี้ เครชและครัทซ์ฟิลด์ (จิตตินันท์ เดชะคุปต์.2543 : 5 ; อ้างอิงจาก Krech and Crutchfield.1948. *Theory and Problems of Social Psychology*. pp.152) ให้นิยามว่า “เจตคติ หมายถึง การจัดระเบียบของกระบวนการรับรู้ การแสดงอารมณ์ การรับรู้ และการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว”

จากความหมายของเจตคติดังกล่าว นักจิตวิทยาสังคมได้จัดความหมายเหล่านี้เข้าด้วยกันเป็น 3 ประเภทคือ ความหมายด้านการรู้คิด ความหมายด้านความรู้สึก และความหมายด้านการพร้อมกระทำ ทั้งนี้ แมคไควร์ (งามดา วนิทานนท์. 2534:211-214; อ้างอิงจาก McGuire.1969. *The Nature of Attitude and Attitude Change*.) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) องค์ประกอบทางด้านการรู้คิด (Cognitive Component) คือความรู้เชิงประเมินค่าว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีคุณหรือมีโทษมากน้อยเพียงใด จึงมีลักษณะเป็นความรู้หรือความเชื่อที่บุคคลมีเกี่ยวกับเป้าหมายของเจตคติ ดังนั้น เนื้อหาที่สำคัญที่สุดในองค์ประกอบนี้คือความรู้หรือความเชื่อเชิงประเมินค่าว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีประโยชน์หรือโทษอย่างไร 2) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) มีลักษณะที่สำคัญคือ อารมณ์ของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายเช่นเดียวกับองค์ประกอบแรก ความรู้สึกของบุคคลก็จะต้องมีทิศทางด้วย ซึ่งหมายถึง ความชอบ - ความไม่ชอบสิ่งหนึ่ง หรือความพอใจ - ไม่พอใจสิ่งหนึ่ง องค์ประกอบนี้ของเจตคติต่อสิ่งหนึ่งของบุคคล จะสอดคล้องกับทิศทางขององค์ประกอบแรกของเขาด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลก็จะชอบ และพอใจสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษ บุคคลก็จะไม่ชอบไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเจตคติหรือทัศนคติ 3) องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) เป็นการกำหนดล่วงหน้าที่จะกระทำต่อเป้าหมาย นั่นคือ เมื่อคนมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

องค์ประกอบทั้ง 3 ของเจตคติดังกล่าว มีลักษณะสำคัญหลายประการต่าง ๆ กัน แต่ลักษณะที่องค์ประกอบทั้ง 3 มีร่วมกันซึ่งนักจิตวิทยาสังคมนิยมนิยามคือทิศทาง (Direction) และปริมาณ (Magnitude) ขององค์ประกอบนั้นๆ

สำหรับทิศทางของเจตคติมี 2 ทิศทาง หมายถึง การประเมินค่าการรู้คิด การรู้สึก และการพร้อมกระทำ ไปในทางที่เป็นบวกและลบ ซึ่งหมายถึง ดีหรือเลว อาทิ เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้คิด สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดในทางที่ว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว ส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้สึก สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางบวกหรือลบ คือ ในทางชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ สามารถวัดได้ว่าบุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นในทางบวกหรือลบ ซึ่งทางบวก หมายถึง การพร้อมที่จะกระทำ ส่วนทางลบ หมายถึง การพร้อมที่จะไม่กระทำ

ปริมาณ หมายถึง ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไปในทิศทางบวกหรือลบ นั่นคือ บุคคลอาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงมากแต่มีเจตคติต่ออีก สิ่งหนึ่งเพียงบางเบา ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือขึ้นอยู่กับความพัวพันของบุคคลกับสิ่งนั้น (งามตา วนิทานนท์. 2534 : 214-215)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวัดเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบทางด้านการรู้คิด องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ และองค์ประกอบทางด้านความพร้อมกระทำมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติตนไปในทางใดทางหนึ่งต่อสิ่งนั้น

สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าว่าดีหรือไม่ดี ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และมีความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมเฉพาะอย่าง

เจตคติต่อวัตถุนิยม

เนื่องจาก วัตถุนิยม หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลเห็นว่าวัตถุเท่านั้นสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด ด้วยการเพิ่มปริมาณวัตถุในชีวิต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การทำให้ชีวิตต้องอาศัยวัตถุมากขึ้น แต่ในที่สุดวัตถุได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียไม่ได้ ซึ่งเป็นผลทำให้มนุษย์กระทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุ ดังนั้น คนส่วนใหญ่ จะมองว่าคนที่นิยมวัตถุนิยม จะเป็นคนที่ไม่คำนึงถึงเรื่องอื่นใดนอกจากการเสวยสุขทางวัตถุและพอใจอยู่กับวัตถุหรือสิ่งของ โดยเห็นว่า วัตถุต่างๆ ได้กลายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิต จึงกล่าวได้ว่า การที่บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อแนวคิดวัตถุนิยมมากเกินไป ย่อมนำไปสู่การแสวงหาความสุขทางวัตถุอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และเน้นว่า “ยิ่งมาก ยิ่งมีความสุข (the More the Merrier)” (ปรีญญ์ ปราชญานุพร. 2538 :192) ดังนั้น บุคคลใดมีเจตคติที่ดีต่อวัตถุนิยม จะมีการประเมินค่าการรู้คิด ความรู้สึกของบุคคลที่ดีต่อเงินหรือวัตถุ และมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติตนไปในทางใดทางหนึ่งในทางบวกต่อเงินหรือวัตถุ เช่น มีความเชื่อว่าเงินหรือวัตถุเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต ความรู้สึกที่ดีต่อเงินหรือวัตถุ และการการพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เงิน หรือวัตถุ เป็นต้น

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า เจตคติ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าว่าดีหรือไม่ดี ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และมีความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมเฉพาะอย่าง ดังนั้น เจตคติต่อวัตถุนิยมจึงเป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ

เจตคติต่อวัตถุนิยม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณประโยชน์และโทษของเงินหรือวัตถุ ความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อเงินหรือวัตถุ และความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมไปในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อเงินหรือวัตถุ

วิธีวัดเจตคตินั้นมีหลายวิธีด้วยกัน วิธีที่เหมาะสมกับวัยรุ่นที่มีการศึกษาพอประมาณ สามารถอ่านออกเขียนได้คือ การใช้แบบสอบถามที่สร้างในลักษณะแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ของลิเกิร์ต (Likert) ซึ่งมีวิธีการสร้างที่ง่าย และมีขั้นตอนน้อยกว่าวิธีอื่นๆ นอกจากนี้ ยังสิ้นเปลืองเวลา และทุนน้อยกว่าวิธีอื่นๆด้วย ดังนั้น วิธีวัดเจตคติแบบนี้จึงเป็นวิธีการที่นิยมใช้มากที่สุด (งามตา วนิทานนท์. 2534 : 220 - 224)

ในการวัดเจตคติต่อวัดถุนิยมนั้น อรุณ สุตประเสริฐ (2538) ศึกษาการวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์จากผู้ชมได้สร้างแบบวัดทัศนคติต่อค่านิยมของสังคมไทยที่ปรากฏในรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันโดยตามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทั้งทางบวก เช่น ค่านิยมการรักสนุกสนาน และความบันเทิง ค่านิยมในการรักอิสระ เสรีภาพในการคิดการพูด และการแสดงออก เป็นต้น และค่านิยมทางลบ อาทิ ค่านิยมวัตถุนิยมของหรือ "วัดถุนิยม" ค่านิยมการชอบของแจกของแถม และค่านิยมชื่อเสียงของบุคคลมากกว่าความรู้ และความสามารถของบุคคล เป็นต้น แบบวัดเป็นประโยคคำถาม 15 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 4 หน่วย ส่วนเนาวรัตน์ โรจน์วิทยา (2534) ได้สร้างแบบวัดทัศนคติต่อการรับฟังรายการเพื่อแผ่นดินไทยเป็นประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 5 หน่วย ได้ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.78 ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเจตคติต่อวัดถุนิยมเพื่อให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดเจตคติต่อวัดถุนิยมขึ้นเองเป็นแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อความเป็นข้อความทั้งทางบวกและทางลบ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เนื้อหาของประโยคคำถามเกี่ยวกับการที่บุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า มีความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดีของบุคคลที่มีต่อเงินหรือวัตถุ และมีความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมไปในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อเงินหรือวัตถุ

เมื่อพิจารณาผลวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วชิรยา อานามวัฒน์ (2533) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความต้องการ ศึกษาเฉพาะรายการธรรมะพระพยอมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อายุ 11-18 ปี จากโรงเรียนแบบสหศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 545 คน พบว่า ผู้ที่มีทัศนคติต่อโทรทัศน์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคสื่อโทรทัศน์แตกต่างกันโดยผู้ที่มีทัศนคติต่อโทรทัศน์เชิงบวกมีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ในแต่ละวันมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติต่อโทรทัศน์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ค่า F เท่ากับ 11.275 ส่วนซุซาดา ปุณณะหิตานนท์ (2541) ศึกษาการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการรับฟังรายการเรดิโอโนพรีอบเบลิ้ม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม.88.0 เมกะเฮิรตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชากรจำนวน 400 คน พบว่า ทัศนคติต่อรายการเรดิโอ โนพรีอบเบลิ้มมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับฟังรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.3964 แสดงว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อรายการเรดิโอ โนพรีอบเบลิ้มมากเท่าใด จะยิ่งรับฟังรายการมากขึ้นเท่านั้น สำหรับสุชาดา วรรณะมานี (2542) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 480 คน พบว่า ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

(r) เท่ากับ 0.204 แสดงว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากเท่าใด จะยิ่งมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า เจตคติต่อวัตถุนิยมมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ดังนั้น ในการวิจัยนี้จึงคาดว่าวัยรุ่นที่มีเจตคติที่ดีต่อวัตถุนิยมมาก จะมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มากกว่าวัยรุ่นที่มีเจตคติที่ดีต่อวัตถุนิมน้อย

แนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้านประเภทและเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล

แนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้านประเภท

รายการแข่งขันชิงรางวัลโดยทั่วไปนั้น สามารถแบ่งประเภทของรายการแข่งขันชิงรางวัลออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ (อรนุช สุดประเสริฐ, 2538 : 14) คือ 1) รายการแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Show) ได้แก่ รายการที่มีเนื้อหาหลักในการถามตอบปัญหาสั้นๆเพียงอย่างเดียวตลอดทั้งรายการ 2) รายการเกมโชว์ (Game Show) ได้แก่ รายการที่มีรูปแบบการแข่งขันหลายอย่างประกอบกัน เป้าหมายหลักของรายการเกมโชว์จะเน้นความบันเทิงโดยมีสาระความรู้เป็นเพียงส่วนเสริมเท่านั้น

รายการแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Show) เป็นกิจกรรมที่มาจากรายการประเภท Quiz Program ซึ่งคำว่า Quiz หมายถึง การตอบคำถามสั้นๆด้วยวาจาหรือการเขียน ดังนั้น รายการแข่งขันตอบปัญหาจึงเป็นรายการที่ผู้แข่งขันจะต้องแข่งขันตอบปัญหาความรู้ (Knowledge) หรือเชาวน์ (Intellectual) อาทิ การแข่งขันตอบปัญหาสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งคำถามต้องเกี่ยวกับความรู้ในหลักสูตรที่ผู้แข่งขันกำลังเรียนอยู่หรือเป็นความรู้ทั่วไปที่ผู้แข่งขันควรทราบรายการแข่งขันประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะมีผู้แข่งขัน 2 ทีม (หรืออาจมากกว่านี้) โดยจะมีสมาชิกทีละ 2 – 3 คน ซึ่งผู้แข่งขันมักจะเป็นตัวแทนจากสถาบันการศึกษาต่างๆที่สมัครเข้ามาแข่งขัน (อรนุช สุดประเสริฐ, 2538 : 16) เช่น รายการเกมคนเก่งกับแอลจี รายการเยาวชน คนเก่ง และรายการการบินไทยไขจักรวาล เป็นต้น

สำหรับรายการเกมโชว์ (Game Show) ในประเทศไทย มักจะนำแนวคิดหรือต้นแบบมาจากรายการเกมของต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นที่ได้ชื่อว่าเป็นต้นแบบของรายการเกมโชว์ในประเทศไทย รายการเกมโชว์ในประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท (อรนุช สุดประเสริฐ, 2538 : 14-15) คือ 1) Panel of Experts เป็นการแข่งขันทายภาพปริศนา ซึ่งผู้ทายปริศนาหรือผู้ร่วมแข่งขันนั้นมักจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสาขาวิชาซีพต่างๆ เช่น นักธุรกิจ และนักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น 2) Audience – Contestants เป็นรายการเกมโชว์ที่ผู้เข้าแข่งขันเป็นผู้แข่งขันที่มาจากทางบ้านโดยผู้แข่งขันเขียนจดหมายสมัครเข้ามาเล่นเกมซึ่งผู้ที่สมัครเหล่านี้จะถูกคัดเลือกเพื่อให้ได้บุคคลที่กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว และมีความสามารถทางด้าน

การพูด ผู้แข่งขันจะได้เข้ามาร่วมเกมต่างๆ เช่น การทายราคาสินค้า การทายปริศนาต่างๆ และการเลือกแผ่นป้าย เป็นต้น 3) Audience – Participation เป็นรายการเกมโชว์ที่พิธีกรของรายการได้คัดเลือก และติดต่อผู้ชมทางบ้านไว้ล่วงหน้าเพื่อให้มาออกรายการในฐานะที่เป็นบุคคลซึ่งทำความดี เสียสละ และช่วยเหลือผู้อื่น พิธีกรจะมอบของรางวัลให้เพื่อเป็นการตอบแทนคุณงามความดีของบุคคลนั้น 4) Quiz รายการเกมโชว์ประเภทนี้ ผู้แข่งขันจะต้องตอบคำถามเรื่องราวต่างๆ เพื่อค้นหาผู้ชนะ และได้รับรางวัลไปในที่สุด

ส่วนรายการเกมโชว์ของประเทศอังกฤษถือเป็นต้นแบบที่มีการนำมาดัดแปลงเพื่อสร้างสรรค์เป็นรายการเกมโชว์ในประเทศไทยด้วยเช่นกัน โดยจำแนกรายการเกมเป็น 3 ประเภท (อรนุช สุดประเสริฐ. 2538 : 15) คือ 1) Game of Chance เป็นเกมการแข่งขันที่อาศัยโชค และดวงเป็นหลัก ผู้แข่งขันไม่ต้องอาศัยทักษะอะไรมากนัก 2) Game of Skill เป็นเกมการแข่งขันที่ใช้ทักษะไหวพริบ ปฏิภาณ ความคล่องแคล่ว และความชำนาญ 3) Game of General Knowledge เป็นเกมการแข่งขันที่ผู้แข่งขันจะต้องแข่งขันด้วยสติปัญญา ส่วนใหญ่จะเป็นการแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทั่วไปหรือความรู้ทางวิชาการ

สำหรับรายการเกมโชว์ (Game Show) ที่จัดขึ้นในประเทศไทย เราใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Game Show หากดูความหมายรายการเกมโชว์ตามพจนานุกรมเวบสเตอร์ หมายถึง รายการที่มีกิจกรรมหรือกระบวนการหรือกลยุทธ์ที่กลุ่มคนใช้ทักษะหรือความสามารถทางสติปัญญา เพื่อแสดงความสามารถให้ปรากฏออกมาซึ่งเป็นการแข่งขันกันระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไป ภายใต้กฎหรือกติกาตามที่ตกลงกันได้ (อรนุช สุดประเสริฐ. 2538 : 14 -16) ในปัจจุบันส่วนใหญ่รายการเกมโชว์ต่างได้รับความนิยมทั้งสิ้น เช่น รายการเกมแค้น รายการระเบิดเถิดเทิง และรายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะซ่า เป็นต้น

สรุปได้ว่า รายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง รายการแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Show) และรายการเกมโชว์ (Game Show) ที่มีการแข่งขันระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไปภายใต้กฎหรือกติกาตามที่ตกลงกันได้โดยมีผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรทำหน้าที่ควบคุมให้การแข่งขันดำเนินไปตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่วางไว้ก่อนหน้านั้นโดยมีของรางวัลหรือสิ่งตอบแทน

เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล

การศึกษาเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น จะต้องศึกษาวิเคราะห์จากองค์ประกอบต่างๆของรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อที่จะเห็นความแตกต่างภาพรวมของรายการแข่งขันชิงรางวัล และสามารถจำแนกประเภทรวมทั้งเนื้อหาได้ในที่สุด

สำหรับการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆของรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น ได้สร้างเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบแต่ละรายการ (อรนุช สุดประเสริฐ .2538 : 19 - 21 ; กาญจนา แก้วเทพ. 2541 : 328 - 331) คือ องค์ประกอบด้านจุดขายหรือจุดดึงดูดความสนใจของรายการโดยจะพิจารณาถึงรายการที่ใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการซึ่งอาจเป็นเงินหรือเป็นสิ่งของต่างๆ เช่น เงิน ทอง รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องซักผ้า และโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้ รายการอาจจะแจกของรางวัลให้แก่ผู้ชมทางบ้าน ซึ่ง

อาจจะใช้วิธีการให้ผู้ชมทางบ้าน ส่งไปรษณียบัตร ชื่นส่วนสินค้าหรือโทรศัพท์มาร่วมสนุก และชิงรางวัลกับทาง รายการ

ดังนั้น การศึกษาเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลนั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่ใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการซึ่งอาจเป็นเงินหรือเป็นสิ่งของต่างๆ นอกจากนี้ รายการอาจจะแจกของรางวัลให้แก่ผู้ชมทางบ้านด้วยวิธีการให้ผู้ชมทางบ้านส่งไปรษณียบัตร ชื่นส่วนสินค้าหรือโทรศัพท์มาร่วมสนุก และชิงรางวัลกับทางรายการแข่งขันชิงรางวัล

เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง ข้อความของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่แสดงถึงการใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการ และการให้ความสำคัญในเรื่องเงินหรือของรางวัลที่ผู้ดำเนินรายการแข่งขันชิงรางวัล กล่าวถึงเงินหรือของรางวัลที่รายการจะมอบให้ผู้แข่งขันอยู่เป็นระยะ มีการชักชวนให้ผู้ชมร่วมแข่งขันในรายการโดยการตอบคำถาม โทรศัพท์ การส่งไปรษณียบัตร ส่งชื่นส่วนสินค้าโดยจะให้เงินหรือของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลแก่ผู้ชมซึ่งถือว่าเป็นผู้โชคดีของรายการ

สำหรับเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่มีอยู่มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการนำไปใช้วิเคราะห์ และศึกษาวิจัยซึ่งจะจำแนกประเภทและเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลได้ในที่สุด

แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นแนวคิดที่ให้ความสนใจบทบาทของสื่อมวลชนในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆแก่ประชาชน กล่าวคือ สื่อมวลชนให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่สื่อมวลชนนำเสนอ และเรียนรู้เรื่องราวเหล่านั้นตามปริมาณข่าวสารที่สื่อมวลชนได้ให้แก่ประชาชน สื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารไปยังประชาชน และสามารถเข้าถึงประชาชนเป็นจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชนจึงเป็นกระบวนการอันสำคัญของการสื่อสารมวลชน (บารุง สุขพรรณ. 2525 : 73)

การวิเคราะห์เนื้อหาจึงมีแนวโน้มที่ได้รับความนิยมมากขึ้นโดยเฉพาะการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในสาขาที่ใช้ข้อมูลเอกสาร เช่น ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ภาษา และนิเทศศาสตร์ เป็นต้น เนื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหามีบทบาทเด่นในการช่วยบรรยายหรือแยกแยะสาร (Message) ของข้อความที่ศึกษา ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ในเอกสารหรือสารที่จะวิเคราะห์นั้นมีองค์ประกอบหลัก 6 ประการ (ธนิดา จันทวงษ์. 2541 : 12) ได้แก่ 1) แหล่งที่มาของสาร (Sender) 2) กระบวนการใส่ความหมายของสาร (Encoding Process) 3) สารหรือข้อความ (Message) 4) วิธีถ่ายทอดสารไปยังผู้อื่น (Channel of Transmission) 5) ผู้รับสาร (Receiver) 6) กระบวนการถอดความหมายของสาร (Decoding Process)

การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยที่สามารถช่วยวิเคราะห์สารหรือข้อความที่ถูกสื่อได้เป็นอย่างดี ในกรอบแนวคิดนี้ สารหรือข้อความเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังนั้น การทำความเข้าใจสาร จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงสารซึ่งเป็นองค์ประกอบเดียวของกระบวนการสื่อสาร แต่องค์ประกอบนี้สามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับสังคม และนำไปสู่ความเข้าใจในสารของสื่อมวลชนที่ผู้รับสารเกิดการรับรู้ขึ้นเนื่องมาจากตัวเนื้อหาของสื่อมวลชนได้ (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. 2542 : 411) ดังนั้น กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย (สรรรค์วี คชาชีวะ. 2525 : 18-24)

1. กระบวนการข้อมูล (Data Making Process) ข้อมูลเป็นหน่วยหนึ่งของข่าวสารซึ่งบันทึกอยู่ในสื่อต่างๆที่ต้องการศึกษา การวิเคราะห์เนื้อหานั้น จะเป็นการนำเอาสารที่ไม่มีโครงสร้างทางด้านภาษาชัดเจนมาทำให้อยู่ในรูปแบบของการวิเคราะห์ซึ่งข้อมูลที่ได้มา จะต้องเป็นตัวแทนที่ดีของปรากฏการณ์ โดยแบ่งกระบวนการข้อมูลได้ดังนี้

1.1 กำหนดหน่วยในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยต้องมีมาตรฐานในการแจกแจงเนื้อหาเพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ มาตรฐานในการแจกแจงเนื้อหาเรียกว่า “หน่วยในการวิเคราะห์” (Unit of Analysis) แบ่งออกเป็น 4 หน่วยคือ

1.1.1 คำ (Words) หรือถ้อยคำ เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาใช้ในการวิเคราะห์สัญลักษณ์ที่พบในเนื้อหา

1.1.2 สาร (Themes) หรือข้อความ (Assertions) เป็นหน่วยที่ใหญ่กว่าคำอาจเป็นประโยคหรือข้อความที่แสดงถึงความคิดเพียงความคิดเดียว มักใช้ในการวิเคราะห์คำนิยม

1.1.3 คุณลักษณะ (Character) ของเนื้อหาที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการแสดงออกของเรื่องบทความ และบทละครซึ่งต้องพิจารณาจากเรื่องทั้งเรื่องก่อนลงรหัสได้

1.1.4 รายการ (Items) เป็นหน่วยที่นิยมใช้มากที่สุดในการวิเคราะห์เนื้อหา หน่วยนี้ จะแสดงลักษณะกว้างๆเป็นการวิเคราะห์เรื่องทั้งหมด อาทิ การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทต่างๆ

1.2 กำหนดหน่วยในการระบุจำนวน เมื่อผู้วิจัยกำหนดหน่วยในการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว จะเป็นการกำหนดหน่วยในการระบุจำนวน (Enumeration) เพื่อนับจำนวนหรือความถี่เนื้อหาตามที่แยกไว้ในหน่วยวิเคราะห์นั้นปรากฏขึ้น หน่วยในการระบุจำนวนแบ่งเป็น 4 หน่วย คือ

1.2.1 เนื้อที่ (Space) เป็นการวัดเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ตามลักษณะทางกายภาพด้วยจำนวนเนื้อที่ เช่น คอลัมน์นิ้ว บรรทัด ย่อหน้า และหน้า เป็นต้น

1.2.2 การปรากฏ (Appearance) เป็นการพิจารณาถึงคุณลักษณะของเนื้อหาที่ต้องการปรากฏหรือไม่ปรากฏในหน่วยบริบทของการวัดโดยการดู การปรากฏหรือไม่ปรากฏของเนื้อหา จะช่วยให้ได้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

1.2.3 ความถี่ (Frequency) เป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุดในการนับคุณสมบัติที่ต้องการทุกครั้งที่พบคือ ความถี่ในการใช้ถ้อยคำ ซึ่งเป็นดรชชที่มีคามเที่ยงตรงสำหรับการวัดตัวแปรบางตัว เช่น คำนิยม และความสนใจ เป็นต้น

1.2.4 ความเข้ม (Intensity) สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวกับคำนิยมและทัศนคติ จะใช้วิธีการกำหนดความเข้มให้กับคำนิยม และทัศนคติที่ปรากฏในเนื้อหาโดยทำเป็นสเกลในการวัดข้อความเพื่อให้สามารถวัดคำนิยม และทัศนคติที่มีอยู่ภายในข้อความนั้นได้ สำหรับประเทศไทยยังไม่พบว่ามีผู้นำเอาวิธีการนี้มาใช้ ซึ่งคาดว่าอาจเกิดปัญหาการลงรหัสด้านภาษาศาสตร์ ในเรื่องความหมายของคำและหน้าที่ของคำ

1.3 จำนวนหน่วยที่จะบันทึกนั้นต้องผ่านการสุ่มตัวอย่างอย่างมีแบบแผน

1.4 หน่วยทุกหน่วยจะต้องมีการลงรหัสให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถวิเคราะห์ได้

2. การเปลี่ยนแปลงข้อมูล (Data Reduction) คือ การจัดทำข้อมูลให้อยู่ในลักษณะที่สามารถนำมาใช้กับคอมพิวเตอร์ได้

3. การอนุมานข้อมูล (Inference) คือ การพิจารณาข้อมูลอย่างมีเหตุผล และมีความเที่ยงตรง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) คือ กระบวนการในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่สังเกตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือมีการพรรณนาผลของการวิเคราะห์ชัดเจน

การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และมีผลต่องานวิจัยอย่างมากต้องอาศัยวิจารณญาณ (Intuitive Thinking) เป็นอย่างสูงเพื่อลดอคติ และความโน้มเอียงของผู้วิจัย การประมวลผล และการวิเคราะห์ จึงต้องใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ควบคู่กันไปโดยพยายามตั้งกฎ และการจัดประเภทหมวดหมู่ (Categories) การนิยามคำหลัก (Key Word) การลงรหัสให้แน่ชัด และคงที่ที่สุดเท่าที่จะทำได้ (มัทนียา สุวรรณวงศ์.2542 : 22 ; อ้างอิงจาก เมตตากฤตวิทย์.2530. *การวิเคราะห์เนื้อหา*. หน้า 40-53.) นอกจากนี้ โฮลสติ (มัทนียา สุวรรณวงศ์.2542 : 22 ; อ้างอิงจาก Holsti.1969. *Content Analysis for the Social Science and Humanities*.) กล่าวว่า ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับส่วนของการตีความของคำหรือสัญลักษณ์ และการวัดกลุ่มคำหรือสัญลักษณ์อย่างมีหลักเกณฑ์เป็นระบบ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่น่าเชื่อถือ จะต้องมึคุณลักษณะ 3 ประการคือ 1) ความเป็นปรนัยหรือวัตถุวิสัย (Objectivity) 2) ความเป็นระบบ (System) 3) ความสัมพันธ์กับทฤษฎี (Theoretical Relevance) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ 1) ความเป็นปรนัย 2) ความเป็นระบบ และ 3) อิงกรอบทฤษฎี

ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

เบอร์เรลสัน (ชนิดา จันทวงษ์.2541 : 11 ; อ้างอิงจาก Berelson.1952. *Content Analysis in Communication Research*. pp. 18) ซึ่งเป็นต้นตำรับการวิเคราะห์เนื้อหาได้ให้คำนิยามว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัย เพื่อการพรรณนาเนื้อหาการสื่อสารที่

ประจักษ์แจ้งหรือปรากฏชัด (Manifest Content) ตามวัตถุนิสัยเป็นระบบ และเชิงปริมาณ นอกจากนี้ มีผู้สรุปความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้หลายคน และสอดคล้องใกล้เคียงกันในเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ 3 ประการ กล่าวคือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิค การวิจัยอย่างหนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์สารอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) 2) การวิเคราะห์เนื้อหา มีการสร้างเครื่องมือที่มีความเป็นปรนัย (Objectivity) และเชื่อถือได้ (Reliability) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาคือ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลชุดเดียวกัน แต่ต่างสถานการณ์ และต่างผู้วิจัย จะได้ผลสรุปออกมาเหมือนกัน 3) ผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหานั้น สามารถอธิบายความหมายได้ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) อย่างมีความเที่ยงธรรม (Validity) (ธนิดา จันทวงษ์. 2541 : 11 ; อ้างอิงจาก Holsti. 1969. *Content Analysis for the Social Science and Humanities*. pp. 2 ; ธนิดา จันทวงษ์. 2541 : 11 ; อ้างอิงจาก Krippendorff. 1980. *Content Analysis : An Introduction to its Methodology*. pp. 21 ; สรรค์วี คชาชีวะ. 2525 : 5-6)

ดังนั้น แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้น จะถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหารายการแข่งขันชิงรางวัลที่ออกอากาศทางโทรทัศน์โดยผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงประเภทเนื้อหา และประเมินรายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการที่นำเสนอ และสะท้อนค่านิยมด้านวัตถุผ่านเนื้อหาของรายการดังกล่าวโดยผู้วิจัยกำหนดหน่วยในการวิเคราะห์เป็นสาระ (Themes) หรือข้อความ (Assertions) โดยใช้ความถี่ (Frequency) เป็นหน่วยในการระบุจำนวนครั้งของสาระหรือข้อความของค่านิยมด้านวัตถุที่ปรากฏในเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัล แล้วนำมาจัดทำตารางแจกแจงความถี่แสดงจำนวนของเนื้อหาต่างๆ ได้แก่ ข้อความของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่แสดงถึงการใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการและการให้ความสำคัญในเรื่องเงินหรือของรางวัลที่ผู้ดำเนินรายการแข่งขันชิงรางวัล กล่าวถึงเงินหรือของรางวัลที่รายการจะมอบให้ผู้แข่งขันอยู่เป็นระยะ มีการชักชวนให้ผู้ชมร่วมแข่งขันในรายการโดยการตอบคำถาม โทรศัพท์ การส่งไปรษณียบัตร ส่งชิ้นส่วนสินค้าโดยจะให้เงินหรือของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลแก่ผู้ชมซึ่งถือว่าเป็นผู้โชคดีของรายการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น" ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุด้วยแนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญา 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ด้วยแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactional Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมดังกล่าวโดยจะศึกษาตัวแปรที่สำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและปัจจัยด้านจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยจิตลักษณะที่อาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ใช้การวัดตัวแปรซึ่งเป็นการวัดในลักษณะที่เรียกว่า Cross Sectional Study โดยวิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตสังคมกับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่นโดยทำการสร้างแบบวัดแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 3) การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ว่า สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุผ่านรายการแข่งขันชิงรางวัลด้วยแนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้านประเภทและเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลรวมทั้งแนวคิดเรื่องค่านิยมเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) และนำเสนอผลการวิจัยด้วยการนำเสนอแบบพรรณนา บทนี้จะได้กล่าวถึงการกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียนประมาณ 162,781 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2546 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จของยามานะ (Yamane, 1973 : 1088) กำหนดความเชื่อมั่นที่ 95 % และมีความผิด

พลาดได้ไม่เกิน 5 % ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling Stratification) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มจากเขตการปกครองในกรุงเทพมหานครจำนวน 4 เขต จาก 50 เขต

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนสหศึกษาของรัฐบาลในแต่ละเขต จำนวนโรงเรียนจากเขต

ดังกล่าว เขตละ 2 โรงเรียน รวมเป็นโรงเรียน 8 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนของแต่ละระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนดังกล่าวจำนวนโรงเรียนละ 3 ห้องเรียนและสุ่มนักเรียนตามสัดส่วนจำแนกตามเพศได้กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 200 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 200 คน (ภาคผนวก)

เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตุนิยมของวัยรุ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น

ส่วนที่ 2 ประชากร ได้แก่ รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ซึ่งได้จากการสำรวจวัยรุ่นจำนวน 400 คน ที่มีการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการสมอลทอล์ค รายการเกมทศกัณฐ์ และรายการระเบิดเถิดเทิง แล้วทำการบันทึกเทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นตัวแทนการศึกษาวิจัยทั้ง 5 รายการด้วยตนเอง โดยจะทำการบันทึกเทปรายการละ 4 ตอน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2547 ดังนั้น เทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตุนิยมเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตุนิยม จะมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน ดังนี้

ตาราง 1 สรุปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นตัวแทนการศึกษา

ลำดับที่	รายการแข่งขันชิงรางวัล	รวม (คน)
1	ชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า	105
2	แฟนพันธุ์แท้	60
3	ระเบิดเถิดเทิง	56
4	เกมทศกัณฐ์	37
5	สมอลทอล์ค	26

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไว้จำนวน 7 แบบ โดยจำแนกเป็นแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ แบบวัดพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ และแบบวัดเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ได้แก่ แบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล แบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และแบบวัดเจตคติต่อวัตุนิยม รวมจำนวน 5 แบบ รวมทั้งแบบวัดลักษณะทางชีวสังคม จำนวน 1 แบบ และแบบวัดประเมินรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ จำนวน 1 แบบ ดังนี้

1. แบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ เป็นแบบวัดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความเป็นข้อความทั้งทางบวกและทางลบ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย"

ตัวอย่าง

ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง เลย
(0). สิ่งที่ฉันพอใจในชีวิตคือ การได้เป็นเจ้าของสิ่งของที่มีค่า						
(0). เมื่อท่านสอบได้ ท่านต้องการได้รับคำชมจากพ่อแม่มากกว่าการได้รับของรางวัล						

เกณฑ์การให้คะแนน ใช้คะแนนรวมของแบบวัดทั้งฉบับ เมื่อเป็นข้อความทางบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

สำหรับการจัดระดับค่าของค่านิยมด้านวัตถุ กำหนดดังนี้

คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ	1.20	หมายถึง	มีค่านิยมด้านวัตุน้อยที่สุด
คะแนนระหว่าง	1.21 – 2.40	หมายถึง	มีค่านิยมด้านวัตุน้อย
คะแนนระหว่าง	2.41 – 3.60	หมายถึง	มีค่านิยมด้านวัตถุปานกลาง
คะแนนระหว่าง	3.61 – 4.80	หมายถึง	มีค่านิยมด้านวัตถุมาก
คะแนนระหว่าง	4.81 – 6.00	หมายถึง	มีค่านิยมด้านวัตถุมากที่สุด

2. แบบวัดพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ เป็นแบบวัดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดข้อความประโยค โดยวัด 2 อย่าง คือ ความบ่อยครั้งในการเปิดรับว่า ดู (ชม) หรือไม่ดูรายการแข่งขันชิงรางวัล หากดูแล้วดูบ่อยแค่ไหนคือ ทุกสัปดาห์ หรือ เดือนละ 3 ครั้ง เดือนละ 2 ครั้ง เดือนละ 1 ครั้ง และระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ว่า การดูรายการแข่งขันชิงรางวัลในแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาในการดูนานแค่ไหน คือ ในแต่ละครั้งที่ดูรายการแข่งขันชิงรางวัลแล้ว ดูจนจบรายการ ดูจบบ้างไม่จบบ้าง หรือดูไม่จบรายการ

ตัวอย่าง

(0) รายการแข่งขันชิงรางวัลต่อไปนี้ให้ท่านพิจารณาว่ารายการใดบ้างที่ท่านดู หรือ ไม่ดู ให้ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ดู หรือไม่ดู ท่านดูรายการใดให้ท่านพิจารณาว่าท่านดูบ่อยมากน้อยเพียงใด โดยเลือกในช่อง ทุกสัปดาห์ หรือ เดือนละ 3 ครั้ง เดือนละ 2 ครั้ง เดือนละ 1 ครั้ง และให้ท่านพิจารณาว่าในแต่ละครั้งที่ท่านดูรายการแข่งขันชิงรางวัลแล้ว ท่านดูจนจบรายการ ดูจบบ้างไม่จบบ้าง หรือดูไม่จบรายการ

ลำดับ	รายการแข่งขันชิงรางวัล	ไม่ดู	ดู						
			ความบ่อยครั้งในการดู			ระยะเวลาในการดูแต่ละครั้ง			
			ทุกสัปดาห์	เดือนละ 3 ครั้ง	เดือนละ 2 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ดูจนจบรายการ	ดูจบบ้างไม่จบบ้าง	ดูไม่จบรายการ
1	รายการเกมเศรษฐี								
2	รายการห้า...ให้								
3	รายการ 07 โซวี่								
4	รายการคาราโอเกะ								

เกณฑ์การให้คะแนน พิสัยแต่ละข้อเท่ากับ 0 - 7 คะแนน และใช้คะแนนรวมของแบบวัดทั้งหมด เนื่องจากพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ และระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ ดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

ไม่ดู	ให้คะแนน	0	คะแนน
<u>หากดู</u> ทุกสัปดาห์	ให้คะแนน	4	คะแนน
เดือนละ 3 ครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
เดือนละ 2 ครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน

เดือนละ 1 ครั้ง ให้คะแนน 1 คะแนน			
ระยะเวลาในการชมรายการแข่งขันชิงรางวัล			
ทุกครั้งที่ดู	ดูจนจบรายการ	ให้คะแนน	3 คะแนน
	ดูจบบ้างไม่จบบ้าง	ให้คะแนน	2 คะแนน
	ดูไม่จบรายการ	ให้คะแนน	1 คะแนน

สำหรับการจัดระดับค่าของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ กำหนดดังนี้

คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ	1.40	หมายถึง	การเปิดรับเนื้อหาน้อยที่สุด
คะแนนระหว่าง	1.41 – 2.80	หมายถึง	การเปิดรับเนื้อหาน้อย
คะแนนระหว่าง	2.81 – 4.20	หมายถึง	การเปิดรับเนื้อหาปานกลาง
คะแนนระหว่าง	4.21 – 5.60	หมายถึง	การเปิดรับเนื้อหามาก
คะแนนระหว่าง	5.61 – 7.00	หมายถึง	การเปิดรับเนื้อหามากที่สุด

3. แบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล เป็นแบบวัดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่าง

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(0). คนในครอบครัวชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ						
(0). คนในครอบครัวพูดคุยเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัลให้ฟังอยู่เป็นประจำ						

เกณฑ์การให้คะแนน ใช้คะแนนรวมของแบบวัดทั้งฉบับ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลในครอบครัวในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

สำหรับการจัดระดับค่าของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล กำหนดดังนี้

คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.20 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลน้อยที่สุด

คะแนนระหว่าง 1.21 – 2.40 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลน้อย

คะแนนระหว่าง 2.41 – 3.60 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.61 – 4.80 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลมาก

คะแนนระหว่าง 4.81 – 6.00 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลมากที่สุด

4. แบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล เป็นแบบวัดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตรประเมินรวมค่าประกอบด้วยประโยคคำถาม 14 ข้อความ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่าง

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(0). เพื่อน ๆ พูดคุยเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ						
(0). เพื่อน ๆ ให้ความสนใจเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล						

เกณฑ์การให้คะแนน ใช้คะแนนรวมของแบบวัดทั้งฉบับ เนื่องจากการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล หมายถึง การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ การพูดคุย การกล่าวถึง การแสดงความคิดเห็นต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล และของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

สำหรับการจัดระดับค่าของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล กำหนดดังนี้

คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.20 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล น้อยที่สุด

คะแนนระหว่าง 1.21 – 2.40 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลน้อย

คะแนนระหว่าง 2.41 – 3.60 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.61 – 4.80 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลมาก

คะแนนระหว่าง 4.81 – 6.00 หมายถึง มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลมากที่สุด

5. แบบวัดเจตคติต่อวัตถุนิยม เป็นแบบวัดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการประมวลเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัดด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตรประเมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 15 ข้อความเป็นข้อความทั้งทางบวกและทางลบ แต่ละประโยคมีมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ตัวอย่าง

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(0). ฉันเชื่อว่าเงินเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต						
(0). ฉันชอบให้ใครขอมรับฉันเพียงเพราะฉันร่ำรวย						
(0).ฉันพยายามทำทุกอย่างเพื่อจะได้ร่ำรวย						

เกณฑ์การให้คะแนน ใช้คะแนนรวมของแบบวัดทั้งฉบับ เมื่อเป็นข้อความทางบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

สำหรับการจัดระดับค่าของเจตคติต่อวัตถุนิยม กำหนดดังนี้

คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.20 หมายถึง มีเจตคติต่อวัตถุนิยมน้อยที่สุด

คะแนนระหว่าง 1.21 – 2.40 หมายถึง มีเจตคติต่อวัตถุน้อย

คะแนนระหว่าง 2.41 – 3.60 หมายถึง มีเจตคติต่อวัตถุนิยมปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.61 – 4.80 หมายถึง มีเจตคติต่อวัตถุนิยมมาก

คะแนนระหว่าง 4.81 – 6.00 หมายถึง มีเจตคติต่อวัตถุนิยมมากที่สุด

6. แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาความแตกต่างของลักษณะทางชีวสังคมบางประการของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งแบบสอบถามนี้มีลักษณะให้เลือกคำตอบที่กำหนดไว้ ลักษณะทางชีวสังคมที่ศึกษาได้แก่ เพศ และระดับชั้นเรียน

7. แบบวัดประเมินรายการแข่งขันชิงรางวัล มีลักษณะเป็นตารางการเก็บข้อมูล เพื่อใช้บันทึกเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลโดยใช้หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ได้แก่ สาร (Thems) หรือข้อความ (Assertions) หมายถึง ประโยคหรือข้อความ อาจจะเป็นประโยคเดียว และประโยคซ้อนโดยไม่จำเป็นต้องมีความถูกต้องตามหลักภาษาแต่ให้สามารถเข้าใจได้ตามบริบทที่มีว่าเป็นกล่าวถึงค่านิยมด้านวัตถุ ได้แก่ ข้อความของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่ใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการ การที่ผู้ดำเนินรายการแข่งขันชิงรางวัลกล่าวถึงเงินหรือของรางวัลที่รายการจะมอบให้ผู้แข่งขันอยู่เป็นระยะ การชักชวนให้ผู้ชมร่วมแข่งขันในรายการโดยการตอบคำถาม โทรศัพท์ การส่งไปรษณียบัตร ส่งชิ้นส่วนสินค้า โดยให้เงินหรือของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลแก่ผู้ชมซึ่งถือว่าเป็นผู้โชคดีของรายการ

ตัวอย่างแบบวัดประเมินรายการแข่งขันชิงรางวัล

เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ	รายการชิงร้อยชิงล้านฯ ความถี่ ร้อยละ	รายการแฟนพันธุ์แท้ ความถี่ ร้อยละ	รายการระเบิดเถิดเทิง ความถี่ ร้อยละ	รายการเกมทศกัณฐ์ ความถี่ ร้อยละ	รายการสมอลทอล์ค ความถี่ ร้อยละ	รวม ความถี่ ร้อยละ
(0).การกล่าวถึงเงินรางวัล						
(0).การกล่าวถึงของรางวัล						
(0).การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาเงินรางวัล						

เกณฑ์การให้คะแนน ใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แสดงปริมาณการปรากฏเนื้อหาต่างๆที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุในรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรในการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเอง และทำการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแบบวัด (Content Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่องเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดแต่ละฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองว่ามีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ และภาษาสำนวนของข้อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ ใช้เกณฑ์การพิจารณาจากความเห็นสอดคล้องระหว่างผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบวัดสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปทดลองใช้

1.2 ในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาซึ่งตามหลักของ Holsti ความเที่ยงตรงของเนื้อหาจะต้องมีมากพอ ผู้วิจัยจึงสร้างเครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบวัดประเมินรายการแข่งขันชิงรางวัลโดยใช้วิธีการศึกษาแบบนินัย (Inductive Method) เริ่มจากการสำรวจรายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ที่มีอยู่ประกอบการใช้ความรู้ ความเข้าใจของผู้วิจัยซึ่งได้ติดตามรายการแข่งขันชิงรางวัลมาโดยตลอด นำมากำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประเมินเกณฑ์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้วิเคราะห์จริง

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่สร้างขึ้นเองหาค่าอำนาจจำแนกโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายข้อโดยใช้สถิติที (t-test) และเลือกใช้แต่ข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2528 : 187)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	\bar{X}_H, \bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	S_H^2, S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	n_H, n_L	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทั้งหมด (รายละเอียดในภาคผนวก) ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ มีค่า t ระหว่าง 2.703 – 5.627
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล มีค่า t ระหว่าง 4.790 – 10.456
3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล มีค่า t ระหว่าง 3.784 – 9.108
4. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อวัตถุนิยม มีค่า t ระหว่าง 2.039 –

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัยนี้ จะหาหลังจากได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้วโดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2528 : 171)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum Si^2}{St^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	Si^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	St^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือนี้ทั้งหมด

ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งหมดดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดค่านิยม = .7098
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล = .8906
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล = .8662
4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล = .8460
5. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อวัตุนิยม = .8194

3.2 การหาความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลโดยผู้วิจัยลงรหัสร่วมกับผู้ลงรหัสอีก 2 ท่านซึ่งท่านหนึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโทสาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอีกท่านหนึ่งเป็นอาจารย์ด้านพยาบาล ซึ่งจบการศึกษาปริญญาเอกสาขาประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ลงรหัสทั้ง 3 คน จะวิเคราะห์โดยจะลงรหัสในตารางลงรหัส แล้วพิจารณาว่า มีความเห็นเหมือนกันกี่ครั้ง (ถ้าเหมือนกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ถือว่าเหมือนกัน) เพื่อนำมาคำนวณตามหลักของ Holsti (ฐิติณัฐ์ หลักชัยกุล. 2544 : 72) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{Reliability} = \frac{3 M_3}{N_0 + N_1 + N_2}$$

เมื่อ M_3 แทน จำนวนการลงรหัสของผู้ลงรหัสตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีความเห็นตรงกัน

$N_0 + N_1 + N_2$ แทน จำนวนการลงรหัสรวมทั้งหมดของผู้ลงรหัสทั้ง 3 คน

N_0 แทน จำนวนการลงรหัสของผู้วิจัย

N_1 แทน จำนวนการลงรหัสของผู้สังเกตการณ์คนที่ 1

N_2 แทน จำนวนการลงรหัสของผู้สังเกตการณ์คนที่ 2

ทั้งนี้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรไม่ควรต่ำกว่า 0.75 จึงนับว่าเป็นเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือ หลังจากที่ได้ทำความเข้าใจในเกณฑ์วัด และตารางลงรหัสแก่ผู้ร่วมลงรหัสทั้งสองแล้ว จึงนำรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ผู้สังเกตการณ์ทั้งสองคนร่วมกับผู้วิจัยชมรายการแข่งขันชิงรางวัลดังกล่าวพร้อมกับลงรหัส จากนั้นนำค่าของการปรากฏที่ผู้วิจัยและผู้สังเกตการณ์ที่มีความเห็นตรงกันมาคำนวณ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

แบบวัดเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ

$$M_3 = 72$$

$$N_0 = 72$$

$$N_1 = 73$$

$$N_2 = 74$$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น Reliability} &= \frac{3(72)}{72 + 73 + 74} \\ &= 0.9863 \end{aligned}$$

ความน่าเชื่อถือของเกณฑ์การจำแนกเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ เท่ากับ 0.9863

จะพบว่า ผลการคำนวณที่ได้มีค่าสูงกว่า 0.75 ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจึงมีความน่าเชื่อถือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบวัดทั้งหมด ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อนำไปติดต่อทางโรงเรียนต่างๆ จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. การเก็บข้อมูลของรายการแข่งขันชิงรางวัล จะเก็บข้อมูลจากคำถามในแบบวัดจากวัยรุ่นจำนวน 400 คน ที่มีการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำมากที่สุด 5

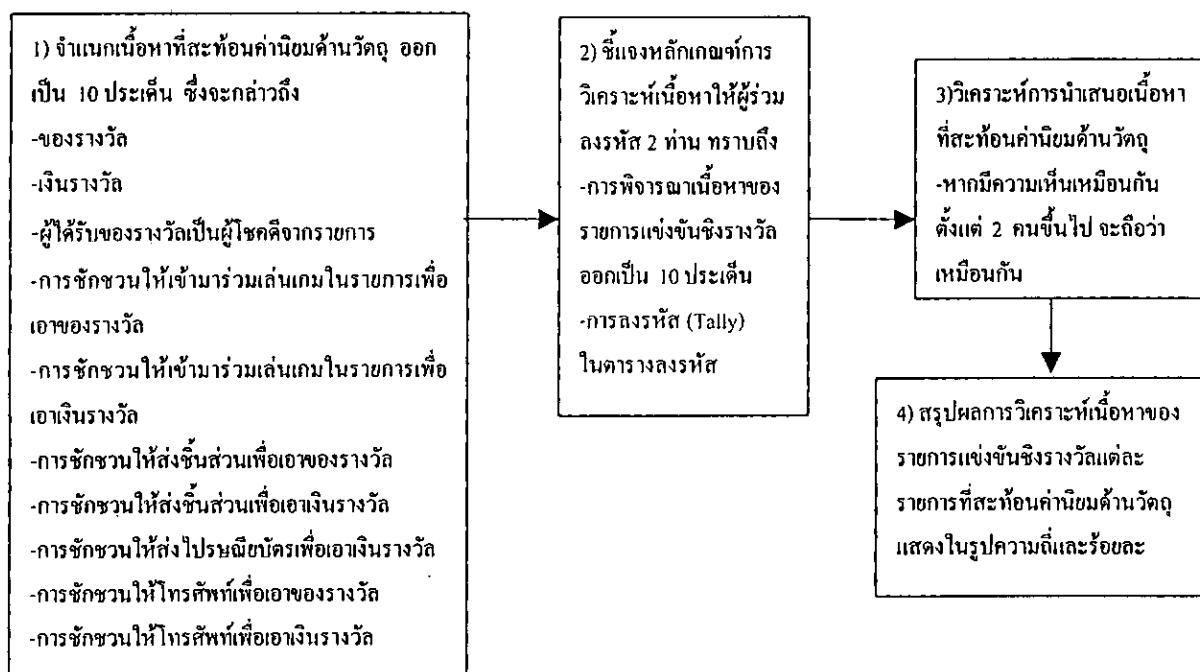
อันดับแรก ได้แก่ รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการระเบิดเถิดเทิง รายการเกมทศกัณฐ์ และรายการสมอลทอล์ค และทำการบันทึกเทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นตัวแทนการศึกษาวิจัยทั้ง 5 รายการด้วยตนเองตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2547 โดยจะทำการบันทึกเทปรายการละ 4 ตอน ดังนั้น เทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวិเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตถุ จะมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรงในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น

ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลจะใช้วิธีการ Content Analysis ด้วยการบันทึกรายการแข่งขันชิงรางวัลและเก็บข้อมูลเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลโดยใช้หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ได้แก่ สาร (Thems) หรือข้อความ (Assertions) หมายถึง ประโยคหรือข้อความอาจจะเป็นประโยคเดียว และประโยคซ้อนโดยไม่จำเป็นต้องมีความถูกต้องตามหลักภาษา แต่ให้สามารถเข้าใจได้ตามบริบทที่มีว่าเป็นกล่าวถึงค่านิยมด้านวัตถุ ได้แก่ ข้อความของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่ใช้มูลค่าของรางวัลเป็นจุดดึงดูดความสนใจของรายการ การที่ผู้ดำเนินรายการแข่งขันชิงรางวัลกล่าวถึงเงินหรือของรางวัลที่รายการจะมอบให้ผู้แข่งขันอยู่เป็นระยะ การชักชวนให้ผู้ชมร่วมแข่งขันในรายการโดยการตอบคำถาม โทรศัพท์ การส่งไปรษณียบัตร ส่งชิ้นส่วนสินค้า โดยให้เงินหรือของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลแก่ผู้ชมซึ่งถือว่าเป็นผู้โชคดีของรายการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุทั้ง 5 รายการตามภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหารายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ

รายละเอียดตามภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหารายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2547 อธิบายได้ดังนี้

1. จำแนกเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ จาก รายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการออกเป็น 10 ประเด็น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลแล้ว ประกอบด้วย

1. การกล่าวถึงของรางวัล
2. การกล่าวถึงเงินรางวัล
3. การกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ
4. การชักชวนให้เข้ามาร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาของรางวัล
5. การชักชวนให้เข้ามาร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาเงินรางวัล
6. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาของรางวัล
7. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาเงินรางวัล
8. การชักชวนให้ส่งไปรษณียบัตรเพื่อเอาเงินรางวัล
9. การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาของรางวัล
10. การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาเงินรางวัล

2. ผู้วิจัยร่วมกับผู้ลงรหัสอีก 2 ท่านซึ่งท่านหนึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอีกท่านหนึ่งเป็นอาจารย์ด้าน

พยาบาล ซึ่งจบการศึกษาปริญญาเอกสาขาประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ภาคผนวก) โดยผู้วิจัยได้นำประเด็นที่แจ้งหลักเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาว่า จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุออกเป็น 10 ประเด็น ดังนี้

1. การกล่าวถึงของรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึงการมอบของรางวัล เช่น ทองคำ กีฬเซ็กซ์ เครื่องดูดฝุ่น และ เครื่องซักผ้า เป็นต้น

2. การกล่าวถึงเงินรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึงเงินรางวัล เช่น จำนวนเงินรางวัล 5,000 บาท 10,000 บาท 100,000 บาท 1,000,000 บาท 3,000,000 บาท และ 10,000,000 บาท เป็นต้น

3. การกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง เช่น การกล่าวถึงการมอบโชคให้แก่ผู้โชคดีรับของหรือเงินรางวัล และผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดี เป็นต้น

4. การชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาของรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ ทอง และของรางวัลซึ่งรายการนำเสนอในแต่ละครั้ง

5. การชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาเงินรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ จำนวนเงินที่รายการจะมอบให้แก่ผู้ชนะการแข่งขัน อาทิ จำนวน 5,000 บาท และ 3,000,000 บาท

6. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาของรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ การชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาของรางวัล (ทอง) จากรายการ

7. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาเงินรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ การชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาเงินรางวัลจากรายการที่จะมอบให้จำนวน 5,000 บาท

8. การชักชวนให้ส่งไปรษณียบัตรเพื่อเอาเงินรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ การชวนให้ส่งไปรษณียบัตรเพื่อเอาเงินรางวัลจากรายการที่จะมอบให้จำนวน 10,000 บาท

9. การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาของรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ การชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาของรางวัล (ทอง) จากรายการ

10. การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาเงินรางวัล จะพิจารณาจากเนื้อหาของรายการที่กล่าวถึง อาทิ การชวนให้โทรศัพท์ส่ง SMS เพื่อเอาเงินรางวัลจำนวน 5,000 บาทจากรายการ

จากนั้นผู้วิจัยแจ้งผลการลงรหัส (Tally) ในตารางลงรหัส แล้วผู้วิจัยร่วมกับผู้ลงรหัส 2 ท่านจึงชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการในแต่ละตอนไปพร้อมๆกัน และวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุในรายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการ หากมีความเห็นเหมือนกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจะถือว่าเหมือนกัน ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุแสดงในรูปความถี่และร้อยละ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพรรณนาในการศึกษาตัวแปรที่ศึกษา
2. ศึกษาอำนาจในการทำนายค่านิยมด้านวัตถุจากตัวแปรทำนายคือ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์
3. ศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตุนิยมจากรายการชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ จากตัวแปรทำนายคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะ

ทั้งข้อ 2 – 3 ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Equation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 – 2

4. การวิเคราะห์เนื้อหา ใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แสดงปริมาณการปรากฏเนื้อหาต่างๆที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุในรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตดูของวัยรุ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น รวมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตดู

ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวทำนายค่านิยมด้านวัตดู ได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ส่วนตัวแปรที่ใช้เป็นตัวทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม 2) ปัจจัยด้านจิตลักษณะ

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอแยกเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้านวัตดูจากรายการแข่งขันชิงรางวัล

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาอำนาจในการทำนายค่านิยมด้านวัตดูจากพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ จากตัวแปรปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล) และปัจจัยด้านจิตลักษณะ (เจตคติต่อวัตดูนิยม)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปร และแทนความหมายดังนี้

- 1) Y_1 คือ ค่านิยมด้านวัตดู
- 2) Y_2 คือ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตดูนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์
- 3) X_1 คือ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล

4) X_2 คือ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับ
รายการแข่งขันชิงรางวัล

5) X_3 คือ เจตคติต่อวัตุนิยม

สัญลักษณ์ และความหมายของค่าสถิติที่ใช้มีดังนี้

n = จำนวนตัวอย่าง

\bar{X} = ค่าเฉลี่ย

SD = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

R = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R^2 = ค่าอำนาจในการทำนาย

F = ค่า F - test

p = ความน่าจะเป็น (Probability) ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ

β = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน

SE = ค่าที่แสดงระดับของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด
มาพยากรณ์ (Std. Error of the Estimate)

t = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

เป็นการนำเสนอลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรลักษณะชีวสังคม และค่าสถิติ
พื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาจำแนกตามลักษณะชีวสังคม ดังผลในตาราง 2-3 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะชีวสังคม

ลักษณะชีวสังคม	ระดับชั้นเรียน						รวม	ร้อยละ
	ม.1		ม.2		ม.3			
	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ	n	ร้อยละ		
เพศ								
ชาย	66	49.6	69	51.5	65	48.9	200	50.0
หญิง	67	50.4	65	48.5	68	51.1	200	50.0
รวม	133	33.3	134	33.4	133	33.3	400	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับชั้นเรียนมีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีจำนวนรวมของเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ช่วง คะแนน	เพศ				ระดับชั้น					
		ชาย		หญิง		ม.1		ม.2		ม.3	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหา ด้านวัตุนิยมจากราย การแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อ โทรทัศน์	0 - 7	4.16	1.51	4.37	1.41	3.99	1.51	4.63	1.43	4.18	1.38
ค่านิยมด้านวัตุนิยม	1 - 6	3.35	.90	3.00	.86	3.28	.90	3.09	.86	3.16	.92
การปฏิบัติตัวเป็นแบบ อย่างของครอบครัวใน เรื่องการมีพฤติกรรมเปิด รับรายการแข่งขันชิง รางวัล	1 - 6	3.56	.94	3.61	.93	3.64	.89	3.66	.90	3.46	1.00
การปฏิบัติตัวเป็นแบบ อย่างของเพื่อนในเรื่องการ มีพฤติกรรมเปิดรับราย การแข่งขันชิงรางวัล	1 - 6	3.65	.84	3.73	.80	3.60	.76	3.71	.87	3.76	.82
เจตคติต่อวัตุนิยม	1 - 6	3.42	.76	3.42	.81	3.11	.77	3.65	.73	3.50	.76

จากตาราง 3 พบว่า วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลางและมากตามลำดับ ($\bar{X} = 4.16$ และ 4.37) ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อน ๔ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$ และ 3.73) มีค่านิยมด้านวัตุนิยมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$ และ 3.00) ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัว ๔ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.56$ และ 3.61) และมีเจตคติต่อวัตุนิยมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$ และ 3.42)

เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับชั้นเรียน พบว่า กลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัว ๔ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) มีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.99$)

มีค่านิยมด้านวัตถุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อน
 อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.60$) และมีเจตคติต่อวัตถุนิยมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.11$)

กลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจาก
 รายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$) ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบ
 อย่างของครอบครัว ฯ และได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนอยู่ในระดับมากตามลำดับ (\bar{X}
 $= 3.66$ และ 3.71) มีเจตคติต่อวัตถุนิยมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และมีค่านิยมด้ำนวัตถุอยู่ใน
 ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$)

กลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนฯ อยู่
 ในระดับมาก ($X = 3.76$) มีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล
 ผ่านสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.18$) มีค่านิยมด้ำนวัตถุอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
 3.16) ได้รับการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) และมี
 เจตคติต่อวัตถุนิยมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้ำนวัตถุจากรายการแข่งขันชิงรางวัล

จากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่กลุ่มตัวอย่างติดตามดูเป็น
 ประจำ 5 อันดับแรก ได้แก่ รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการ
 สมอลทอล์ค รายการเกมทศกัณฐ์ และรายการระเบิดเถิดเทิง โดยการถอดเทปบันทึกการออก
 อากาศทั้ง 5 รายการ รายการละ 4 ตอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน พบว่า เนื้อหาของ
 รายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ที่สะท้อนค่านิยมด้ำนวัตถุในแต่ละรายการ ดังผลในตาราง
 4 ดังนี้

ตาราง 4 การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้ำนวัตถุจากรายการแข่งขันชิงรางวัล

เนื้อหาของรายการ แข่งขันชิงรางวัลที่ สะท้อน ค่านิยมด้ำนวัตถุ	รายการชิงร้อย ชิงล้านฯ	รายการแฟนพันธุ์แท้	รายการสมอลทอล์ค	รายการเกม ทศกัณฐ์	รายการระเบิด เถิดเทิง
1.การกล่าวถึงของ รางวัล	-การมอบของ รางวัล อาทิ ทองคำ	-การมอบของรางวัล แก่ผู้เข้าแข่งขัน	-การมอบของรางวัล อาทิ กีฬเซ็ท และ เครื่องชุดฝุ่น	-	- การมอบของ รางวัล อาทิ ทอง และเครื่องซักผ้า
2.การกล่าวถึงเงิน รางวัล	-รายการจะมอบ เงิน รางวัล 1 0 0, 0 0 0 / บาท 1,000,000 บาท	-รายการจะมอบเงิน รางวัล 3,000,000	-มอบเงินรางวัล 5,000บาท	- กล่าวถึงเงิน รางวัลอาทิ5,000 และ10,000,000 บาท	-มอบเงินรางวัล 10,000 บาท

ตาราง 4 (ต่อ)

เนื้อหาของรายการ แข่งขันชิงรางวัลที่ สะท้อน ค่านิยมด้านวัตถุ	รายการชิงร้อย ชิงล้านฯ	รายการแฟนพันธุ์แท้	รายการสมอลทอล์ค	รายการเกม ทศกัณฐ์	รายการระเบิด เกิดเหิง
3. การกล่าวถึงผู้ได้รับ ของรางวัลเป็นผู้โชคดี จากรายการ	-กล่าวถึงผู้โชคดี รับของ/เงิน รางวัล	-กล่าวถึงผู้โชคดีรับ ของ/เงินรางวัล	-กล่าวถึงผู้โชคดีรับ ของ/เงินรางวัล	-	-
4. การชักชวนให้เข้า มาร่วมเล่นเกมในราย การเพื่อเอาของรางวัล	-	-ชวนให้สมัครเล่น เกมเพื่อเอาของ รางวัล	-	-ชวนให้สมัครเล่น เกมเพื่อเอาของ รางวัล อาทิ ทอง	-
5.การชักชวนให้เข้ามา ร่วมเล่นเกมในรายการ เพื่อเอาเงินรางวัล	-	-ชวนให้สมัครเล่น เกมเพื่อเอาเงิน รางวัล	-	-ชวนให้สมัครเล่น เกมเพื่อเอาเงิน รางวัล 5,000 บาท	-
6. การชักชวนให้ส่ง ชิ้นส่วนเพื่อเอาของ รางวัล	-ส่งชิ้นส่วนเพื่อ เอาของรางวัล อาทิ ทอง	-	-	-	-
7. การชักชวนให้ส่ง ชิ้นส่วนเพื่อเอาเงิน รางวัล	-	-	-ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอา เงิน 5,000 บาท	-	-
8.การชักชวนให้ส่ง ไปรษณียบัตรเพื่อเอา เงินรางวัล	-	-เขียนชื่อที่อยู่ส่ง ไปรษณียบัตรเพื่อ เอาเงินรางวัล	-	-	-เขียนชื่อที่อยู่ส่ง ไปรษณียบัตรเพื่อ เอาเงินรางวัล 10,000 บาท
9. การชักชวนให้ โทรศัพท์เพื่อเอาของ รางวัล	-	-	-	-ให้โทรศัพท์เพื่อ เอาทอง	-
10.การชักชวนให้ โทรศัพท์เพื่อเอาเงิน รางวัล	-	-	-	-ชวนให้โทรศัพท์ ส่ง SMS เพื่อเอา เงินรางวัล	-

จากนั้นผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการที่
สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ แสดงในรูปความถี่และร้อยละ ตามตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ความถี่และร้อยละของเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการที่สะท้อนค่านิยม
ด้านวัตถุ

เนื้อหาของรายการแข่งขัน ชิงรางวัลที่สะท้อน ค่านิยมด้านวัตถุ	รายการชิงร้อย		รายการแฟนพันธุ์ แท้		รายการสมอล ทอล์ค		รายการเกม ทศกัณฐ์		รายการระเบิด เถิดเทิง		รวม	
	ชิงล้านฯ	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.การกล่าวถึงของรางวัล	48	30.6	77	63.7	72	82.8	-		16	40.0	213	44.7
2.การกล่าวถึงเงิน รางวัล	75	47.8	24	19.8	4	4.6	56	77.8	16	40.0	175	36.8
3. การกล่าวถึงผู้ได้รับของ รางวัลเป็นผู้โชคดีจาก รายการ	30	19.1	11	9.1	3	3.4	-		-		44	9.3
4.การชักชวนให้ส่งไปรษ ณียบัตรเพื่อเอาของรางวัล	-		7	5.8	-		-		8	20.0	15	3.1
5.การชักชวนให้โทรศัพท์ เพื่อเอาของรางวัล	-		-		-		9	12.4	-		9	1.9
6. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วน เพื่อเอาเงินรางวัล	-		-		8	9.2	-		-		8	1.6
7. การชักชวนให้เข้ามา เล่นเกมในรายการเพื่อเอา ของรางวัล	-		1	0.8	-		4	5.6	-		5	1.0
8. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วน เพื่อเอาของรางวัล	4	2.5	1	0.8	-		-		-		5	1.0
9.การชักชวนให้โทรศัพท์ เพื่อเอาเงินรางวัล	-		-		-		2	2.8	-		2	0.4
10.การชักชวนให้เข้ามา ร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อ เอาเงินรางวัล	-		-		-		1	1.4	-		1	0.2
รวม	157	32.9	121	25.4	87	18.2	72	15.1	40	8.4	477	100.0

จากตาราง 5 พบว่า เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุจาก
ทุกรายการโดยภาพรวมส่วนมาก คือ การกล่าวถึงของรางวัล รองลงมา คือ การกล่าวถึงเงินรางวัล
และการกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ ส่วนเนื้อหาที่นำเสนอน้อยที่สุด ได้แก่
การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาเงิน และการชักชวนให้เข้ามาร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาเงินรางวัล

เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะซ่า แสดงปริมาณเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ คือ การกล่าวถึงเงินรางวัล รองลงมา คือ การกล่าวถึงของรางวัล และการกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ

รายการแฟนพันธุ์แท้ แสดงปริมาณเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ คือ การกล่าวถึงของรางวัล รองลงมา คือ การกล่าวถึงเงินรางวัล และการกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ

รายการสมอลทอล์ค แสดงปริมาณเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ คือ การกล่าวถึงของรางวัล รองลงมา คือ การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาเงินรางวัล และการกล่าวถึงเงินรางวัล

รายการเกมทศกัณฐ์ แสดงปริมาณเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ คือ การกล่าวถึงเงินรางวัล รองลงมา คือ การกล่าวถึงของรางวัล และการชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาของรางวัล

รายการระเบิดเถิดเทิง แสดงปริมาณเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุเท่ากันในเรื่องการกล่าวถึงเงินรางวัล และการกล่าวถึงของรางวัล รองลงมา คือ การชักชวนให้ส่งไปรษณียบัตรเพื่อเอาของรางวัล

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาอำนาจในการทำนายค่านิยมด้านวัตถุจากพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี จะเสนอค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรทั้งหมดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์เป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามคือ ค่านิยมด้านวัตถุ ซึ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี จะเสนอค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรทั้งหมดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

นอกจากนี้ กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้าถึงตัวแปรอิสระที่ศึกษา มี 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มตัวแปรลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร ได้แก่ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำคือ เจตคติต่อวัตถุนิยม และตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ดังแสดงผลในตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	Y ₁	Y ₂
X ₁	-	.361**	.174**	-	.282**
X ₂		-	.218**	-	.228**
X ₃			-	-	.368**
Y ₁				-	.347**
Y ₂					-

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 6 พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านวัตถุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .347 หมายความว่า หากมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มาก จะมีค่านิยมด้านวัตถุมากตามไปด้วย ในทางกลับกัน หากมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์น้อย จะมีค่านิยมด้านวัตถุน้อย

นอกจากนี้ พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .282 .228 และ .368 ตามลำดับ หมายความว่า หากมีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยมมาก จะมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์มาก ในทางกลับกัน หากมีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยมน้อย จะมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์น้อย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยศึกษาค่าอำนาจในการทำนายค่านิยมด้านวัตถุจากตัวแปรทำนาย 1 ตัว คือพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มตัวอย่างย่อยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและเพศ ดังแสดงผลในตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจในการทำนายค่านิยมด้านวัตถุจากตัวแปรทำนาย 1 ตัว คือ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาต้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มตัวอย่างย่อยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและเพศ

กลุ่ม	n	R	R ²	F	p	β	SE	t
รวม	396 ¹	.347	.121	54.055	.000	.221	.839	7.352**
ม.1	131	.436	.190	30.231	.000	.271	.806	5.498**
ม.2	134	.251	.063	8.911	.003	.151	.837	2.985**
ม.3	131	.426	.182	28.623	.000	.306	.838	5.350**
ชาย	198	.399	.159	37.152	.000	.245	.822	6.095**
หญิง	198	.338	.114	25.314	.000	.217	.812	5.031**
ม.1 ชาย	64	.554	.306	27.394	.000	.323	.728	5.234**
ม.1 หญิง	67	.487	.237	20.238	.000	.264	.659	4.499**
ม.2 ชาย	69	.361	.130	10.025	.002	.214	.839	3.166**
ม.2 หญิง	65	.187	.035	2.274	.137	.114	.799	1.508
ม.3 ชาย	65	.443	.196	15.365	.000	.279	.768	3.920**
ม.3 หญิง	66	.417	.174	13.496	.000	.339	.913	3.674**

¹ Missing จำนวน 4 รายที่ไม่ได้เปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการ

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มรวมพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยทำนายได้ร้อยละ 12.10 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .221

เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยแยกตามระดับชั้นเรียน พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทุกระดับชั้น โดยสามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมในกลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มากที่สุดคือร้อยละ 19.00 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .271 รองลงมาคือกลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 2 ได้ร้อยละ 18.00 และ 6.30 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .306 และ .151 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยแยกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมในกลุ่มวัยรุ่นเพศชายมากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง คือ ทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมในกลุ่มวัยรุ่นเพศชายได้ร้อยละ 15.90 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .245 และกลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงได้ร้อยละ 11.40 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .217

และเมื่อพิจารณากลุ่มย่อยแยกตามเพศในแต่ละระดับชั้นเรียน พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มากที่สุด คือร้อยละ 30.60 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .323 รองลงมาคือ กลุ่มวัยรุ่นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ได้ร้อยละ 23.70 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .264 และกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 19.60 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .279

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์จากตัวแปรทำนาย 3 ตัว คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล) และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล) และปัจจัยด้านจิตลักษณะ (เจตคติต่อวัตุนิยม) ดังแสดงผลในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์จากตัวแปรทำนาย 3 ตัว คือ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตุนิยมในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มตัวอย่างย่อยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียนและเพศ

กลุ่ม	n	R	R ²	F	p	β	SE	ตัวทำนาย	t
รวม	396 ¹	.421	.178	28.224	.000	.300, .153, .521	1.277	X ₁ , X ₂ , X ₃	4.000**, 1.788, 6.191**
ม.1	131	.426	.181	9.377	.000	.108, .041, .743	1.314	X ₁ , X ₂ , X ₃	.782, .247, 4.783**
ม.2	134	.440	.194	10.399	.000	.480, .223, .283	1.299	X ₁ , X ₂ , X ₃	3.416**, 1.560, 1.766
ม.3	131	.408	.167	8.469	.000	.325, .119, .400	1.186	X ₁ , X ₂ , X ₃	2.857**, .865, 2.869**
ชาย	198	.490	.240	20.413	.000	.250, .171, .731	1.279	X ₁ , X ₂ , X ₃	2.392**, 1.441, 5.834*
หญิง	198	.361	.130	9.676	.000	.340, .100, .346	1.262	X ₁ , X ₂ , X ₃	3.183**, .814, 3.072**
ม.1 ชาย	64	.495	.245	6.480	.001	.142, .094, .960	1.325	X ₁ , X ₂ , X ₃	.672, .401, 4.075**
ม.1 หญิง	67	.368	.135	3.285	.026	.087, .060, .560	1.317	X ₁ , X ₂ , X ₃	.455, .241, 2.629*
ม.2 ชาย	69	.600	.360	12.170	.000	.754, .227, .251	1.230	X ₁ , X ₂ , X ₃	3.782**, 1.262, 1.070
ม.2 หญิง	65	.200	.040	.846	.474	.227, .117, .025	1.323	X ₁ , X ₂ , X ₃	1.113, .501, .106
ม.3 ชาย	65	.422	.178	4.414	.007	.033, .233, .676	1.252	X ₁ , X ₂ , X ₃	.201, 1.082, 2.888**
ม.3 หญิง	66	.574	.330	10.168	.000	.755, .041, .089	1.029	X ₁ , X ₂ , X ₃	4.947**, .250, .550

¹ Missing จำนวน 4 รายที่ไม่ได้เปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการ

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 8 พบว่า ในกลุ่มรวมการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตุนิยม เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยทำนายได้ร้อยละ 17.80 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .300 และ .521 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยแยกตามระดับชั้นเรียน พบว่า กลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเจตคติต่อวัตุนิยม เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่ค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 18.10 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .743

กลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่ค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 19.40 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .480

กลุ่มวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตุนิยม เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่ค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 16.70 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .325 และ .400 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยแยกตามเพศ พบว่า กลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตุนิยม เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่ค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตุนิยมสามารถทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ในกลุ่มวัยรุ่นเพศชายมากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง คือ ทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ในกลุ่มวัยรุ่นเพศชายได้ร้อยละ 24.00 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .250 และ .731 ตามลำดับ และกลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงได้ร้อยละ 13.00 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .340 และ .346 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณากลุ่มย่อยแยกตามเพศในแต่ละระดับชั้นเรียน พบว่า เจตคติต่อวัตุนิยมสามารถทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ทั้งกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยสามารถทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์กลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มากที่สุด คือร้อยละ 24.50

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .960 รองลงมาคือ กลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 17.80 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .676 และกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 13.50 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .560

นอกจากนี้ พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลสามารถทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ทั้งกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และกลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์กลุ่มวัยรุ่นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มากกว่า คือร้อยละ 36.00 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .754 และกลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 33.00 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .755

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อต้องการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อ ค่านิยมด้านวัตถุนิยมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น รวมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุนิยม

ตัวแปรที่ใช้ในการทำนาค่านิยมด้านวัตถุนิยม ได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ และตัวแปรที่ใช้ในการทำนาค่านิยมด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล 2) ปัจจัยด้านจิตลักษณะ ได้แก่ เจตคติต่อวัตถุนิยม นอกจากนี้ วิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุนิยมซึ่งกลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำมากที่สุด 5 อันดับแรก

สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุนิยมของวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น
3. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุนิยม

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียนประมาณ 162,781 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2546 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จของ

ยามานะ (Yamane.1973 : 1088) กำหนดความเชื่อมั่นที่ 95 % และมีความผิดพลาดได้ไม่เกิน 5 % ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 400 คน จำแนกเป็น เพศชาย และเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน คือ 200 คน

ส่วนที่2 ประชากรได้แก่ รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ซึ่งได้จากการสำรวจวิจัยรุ่น จำนวน 400 คน ที่มีการเปิดรับชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะซ่า รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการสมอลทอล์ค รายการ เกมทศกัณฐ์ และรายการระเบิดเถิดเทิง แล้วทำการบันทึกเทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่เป็นตัวแทนการศึกษาวิจัยทั้ง 5 รายการด้วยตนเอง โดยจะทำการบันทึกเทปรายการละ 4 ตอน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2547 ดังนั้น เทปรายการแข่งขันชิงรางวัลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตถุเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาวเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านวัตถุ จะมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ส่วน คือ

1. แบบสอบถามลักษณะชีวสังคมของผู้ตอบ
2. แบบสอบถามวัดตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นแบบสอบถามชุดย่อยๆ 5 ชุด ได้แก่
 - 2.1 แบบสอบถามวัดค่านิยมด้านวัตถุ
 - 2.2 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์
 - 2.3 แบบสอบถามวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล
 - 2.4 แบบสอบถามวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล
 - 2.5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อวัตถุนิยม
3. แบบวัดประเมินรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ปัจจัยด้านจิตลักษณะ พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ และค่านิยมด้านวัตถุ ใช้สถิติ \bar{X} และ SD.

2. พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุเพื่อใช้ในการอธิบายค่านิยมด้านวัตถุ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Equation) และใช้ค่า R^2 เป็นดัชนีการทำนาย

3. การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นความถี่ (Frequency) ในการระบุจำนวนครั้งของค่านิยมด้านวัตถุที่ปรากฏในเนื้อหารายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ และร้อยละ (Percentage)

สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุจากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุปดังนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 12.10

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อย พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตถุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้มากที่สุดในกลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มากที่สุด คือทำนายได้ร้อยละ 30.60 รองลงมาคือ กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 23.70 และกลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 19.60 ตามลำดับ

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล และการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล) และเจตคติต่อวัตถุนิยม พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยมเป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 17.80 และพบว่า ตัวแปรทั้งสองทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของกลุ่มนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้มากที่สุด คือทำนายได้ร้อยละ 24.00

นอกจากนี้ พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของกลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้มากที่สุด คือทำนายได้ร้อยละ 36.00 และเจตคติต่อวัตถุนิยมทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของกลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้มากที่สุด คือทำนายได้ร้อยละ 24.50

3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้านวัตถุจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่นติดตามดู (ชม) อยู่เป็นประจำ 5 อันดับแรก ได้แก่ รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะซ่า รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการสมอลทอล์ค รายการเกมทศกัณฐ์ และรายการระเบิดเถิดเทิง โดยการถอดเทปบันทึกการออกอากาศทั้ง 5 รายการ รายการละ 4 ตอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน พบว่าเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลปรากฏเนื้อหาต่างๆที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุในรายการแข่งขันชิงรางวัลทางสื่อโทรทัศน์ จำแนกได้ 10 ประเด็น ดังนี้

1. การกล่าวถึงของรางวัล
2. การกล่าวถึงเงินรางวัล
3. การกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ
4. การชักชวนให้เข้ามาร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาของรางวัล
5. การชักชวนให้เข้ามาร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาเงินรางวัล
6. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาของรางวัล
7. การชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนเพื่อเอาเงินรางวัล
8. การชักชวนให้ส่งไปรษณียบัตรเพื่อเอาเงินรางวัล
9. การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาของรางวัล
10. การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาเงินรางวัล

นอกจากนี้ พบว่า เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุจากรายการโดยภาพรวมส่วนมาก คือ การกล่าวถึงของรางวัล รองลงมา คือ การกล่าวถึงเงินรางวัล และการกล่าวถึงผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีจากรายการ ส่วนเนื้อหาที่น่าสนใจน้อยที่สุด ได้แก่ การชักชวนให้โทรศัพท์เพื่อเอาเงิน และการชักชวนให้เข้ามาร่วมเล่นเกมในรายการเพื่อเอาเงินรางวัล

อภิปรายผล

1. จากการทดสอบสมมุติฐานที่ 1 ที่ว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตถุได้นั้น ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 1 ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่า รายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่นเปิดรับชมทั้ง 5 รายการต่างถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆที่สอดแทรกค่านิยมด้านวัตถุผ่านสื่อโทรทัศน์และเสริมสร้างค่านิยมดังกล่าวให้แก่วัยรุ่นทุกรายการ ซึ่งเป็นการนำเสนอที่กระตุ้นและจูงใจผู้ชมด้วยการใช้รางวัลทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจ (Motivation) ทำให้ผู้ชมติดตามรายการแข่งขันชิงรางวัลด้วยการตอกย้ำเป็นประเด็นหลักผสมผสานความบันเทิงอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ จึงมีส่วนทำให้ผู้ชมเกิดการหล่อหลอมค่านิยมด้านวัตถุว่าของรางวัลเป็นสิ่งที่ได้มาไม่ยากนักเพราะรายการแข่งขันชิงรางวัล ได้นำเสนอโดยเน้นการให้เงินรางวัลจำนวนมากแก่ผู้เข้าแข่งขันด้วยวิธีการไม่ยากนัก อาทิ การเปิดแผ่นป้าย ทั้งนี้ การนำเสนอของผู้ผลิตสื่อที่จะพยายามกระตุ้นกิจกรรมและกลไกเพื่อที่จะเปิดช่องทางให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับรายการมากขึ้น อาทิ การจับสลากรายชื่อผู้โชคดีจากรายการแข่งขันชิงรางวัล ซึ่งเป็นการเสนอสารด้านดีเพียงด้านเดียวว่าผู้ได้รับของรางวัลเป็นผู้โชคดีสอดแทรกอยู่ในรายการ ย่อมจะเป็นเครื่องตัดสินที่มีลักษณะความโปร่งใส กอปรกับ วิธีการนำเสนอเรื่องราวต่างๆผ่านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม จึงมีส่วนช่วยให้สื่อโทรทัศน์เพิ่มบทบาทของการสื่อสาร 2 ทาง (Two – way Communication) ระหว่างผู้จัดรายการและผู้เปิดรับชมได้ง่ายมากขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.2543 : 122) โดยสามารถเข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย และทุกครัวเรือนได้อย่างไร้พรมแดนด้านระยะเวลาหรือระยะทางเป็นข้อจำกัด นั่นคือ การทำให้ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมแข่งขันได้ซึ่งการที่รายการแข่งขันชิงรางวัลเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมทั้งกิจกรรม และร่วมรับรางวัล จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่ามาซึ่งความนิยมในรายการประเภทนี้ (กาญจนา แก้วเทพ.2541 : 194 และ 314) จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการดังกล่าว ทำให้เชื่อได้ว่ารายการแข่งขันชิงรางวัลที่นำเสนอทางโทรทัศน์ต่างสร้างค่านิยมต่างๆให้แก่ผู้ชม หากวัยรุ่นมีพฤติกรรมเปิดรับรายการดังกล่าว ก็จะซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุเข้าไปในสมองอย่างไม่รู้ตัว (กรุงเทพธุรกิจ. 2545 : 10) ซึ่งสอดคล้องในแนวคิดพฤติกรรมส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญาที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม และกระบวนการทางปัญญาโดยเชื่อว่า พฤติกรรมจะส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญา ซึ่งปัญญา (Cognition) หมายถึง เจตคติ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็น และค่านิยม (ธีระพร อูวรรณโณ. 2535 : 133) ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อวัยรุ่นเปิดรับสื่อมากๆ ผลที่เกิดขึ้นในจิตใจ จะเกี่ยวข้องกับผูกพันความรู้สึกนึกคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ 1) การยอมรับ (ผู้รับสารยอมรับเนื้อหาสาระที่เสนอโดยเต็มใจรับฟัง เกิดความสนใจและตั้งใจที่จะให้เกิดผลในสิ่งนั้น) 2) การตอบสนอง (เป็นความพร้อมของผู้รับสารที่จะตอบสนองต่อผลของการสื่อสารอย่างเต็มใจและพอใจด้วยการแสดงความคาดหวังออกมาให้ประจักษ์) 3) การสร้างค่านิยม เป็นพฤติกรรมของผู้รับสารที่ตระหนักและสำนึกต่อคุณค่าความสำคัญหรือคุณธรรมของเนื้อหาสาระในสารที่สื่อออกไปจนได้รับความ

ขึ้นชอบหรือกำหนดให้เป็นค่านิยมหรือแนวคิดที่ผูกพันในการปฏิบัติตามแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) การยอมรับในค่านิยม เป็นความรู้สึกที่ยอมรับผลของเนื้อหาสาระที่ถูกกำหนดเป็นค่านิยมไว้แล้ว (2) ความรู้สึกขึ้นชอบหรือพอใจในค่านิยมนั้น เป็นความรู้สึกร่วมที่ผู้รับสารเกิดขึ้นและเห็นด้วยกับค่านิยมที่เป็นผลของการสื่อสารนั้น (3) ความยึดมั่นในค่านิยม เป็นความผูกพันที่ผู้รับสารยึดมั่นในสาระของผลของการสื่อสารอย่างเหนียวแน่น 4) การจัดรูปแบบ (มีการเข้าถึงแนวคิดหรือคุณค่าในผลของการสื่อสารที่เกิดกับผู้รับสารโดยนำค่านิยมนั้นมาจัดเป็นรูปแบบของระบบคุณค่าขึ้น) 5) การปฏิบัติเป็นนิสัย (เมื่อความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นผลของการสื่อสารได้ก่อรูปขึ้นมาในจิตใจ สิ่งที่ตามมาคือผู้รับสารจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยในลักษณะนั้นออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ) (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. 2540 : 425-432 ; อ้างอิงจาก Bloom; et al. 1956. *Taxonomy of Educational Objectives : The Classification of Education Goals.*)

กล่าวคือ รายการแข่งขันชิงรางวัลได้นำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการมีค่านิยมด้านวัตถุ ซึ่งเป็นการดองย้าและส่งเสริมการซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุ เนื่องจากผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคลย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆของบุคคลโดยสามารถกำหนดการสร้างค่านิยม (Valuation) ของผู้รับสารที่ตระหนักและสำนึกต่อคุณค่าความสำคัญหรือคุณธรรมของเนื้อหาสาระในสารที่สื่อออกไปจนได้รับความชื่นชอบ หรือกำหนดให้เป็นค่านิยมหรือแนวคิดที่ผูกพันในการปฏิบัติตามแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) การยอมรับในค่านิยม เป็นความรู้สึกที่ยอมรับผลของเนื้อหาสาระที่ถูกกำหนดเป็นค่านิยมไว้แล้ว (2) ความรู้สึกขึ้นชอบหรือพอใจในค่านิยมนั้น เป็นความรู้สึกร่วมที่ผู้รับสารเกิดขึ้นและเห็นด้วยกับค่านิยมที่เป็นผลของการสื่อสารนั้น (3) ความยึดมั่นในค่านิยม เป็นความผูกพันที่ผู้รับสารยึดมั่นในสาระของผลของการสื่อสารอย่างเหนียวแน่น จะก่อให้เกิดการตระหนักในเนื้อหาสาระและเมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ก็ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจซึ่งส่งผลนำไปสู่การจูงใจและซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุเข้าไปในสมองอย่างไม่รู้ตัว สอดคล้องเป็นไปตามทฤษฎีว่าด้วยลำดับขั้นตอนการเกิดผลของสื่อ (Hierachy of Media Effect) ของแมคเคอร์ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. 2543 : 305; อ้างอิงจาก McGuire.1981. *Theoretical Foundations of Campaigns.*) ที่ว่า เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล (ขั้นตอนการเปิดรับสาร) ย่อมจะได้รับการดองย้าตระหนักในเนื้อหาสาระ (ขั้นตอนการตระหนักในเนื้อหาของสาร) และเกิดความรู้ความเข้าใจ (การได้รับข้อมูลทั้งความเข้าใจ และความรู้ด้านทักษะในการปฏิบัติตามข้อแนะนำ) ซึ่งนำไปสู่การจูงใจ (ขั้นตอนการจูงใจด้วยการการพูดคุยกัน และการเห็นพ้องต้องกัน) และซึมซาบค่านิยมด้านวัตถุเข้าไปด้วย จึงกล่าวได้ว่า ผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคล ย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเจตพิสัย ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นในจิตใจที่เกี่ยวกับการสร้างค่านิยมของบุคคล จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่นทำนายนำค่านิยมด้านวัตถุได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamaras (2001) ศึกษาเรื่องระบบค่านิยมของผู้อาสาสมัครชาวฮังกาเรียน พบว่า สื่อส่งผลต่อการเจริญเติบโตของประเทศฮังการีรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและระบบค่านิยมของผู้อาสาสมัคร

ชาวอังกฤษ และงานวิจัยของบลูมและคนอื่น (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. 2540. :425-432 ; อ้างอิงจาก Bloom; et al. 1956. *Taxonomy of Educational Objectives : The Classification of Education Goals.*) ได้ศึกษาเรื่องวิธีการจำแนกวัตถุประสงค์โดยการเปลี่ยนแปลงในผลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อบุคคล พบว่า ผลของการสื่อสารต่อบุคคลในด้านการเปลี่ยนแปลงเจตพิสัย จะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมภายในจิตใจโดยสื่อมวลชนสร้างค่านิยม รวมทั้งงานวิจัยของออร์ทัย เวชฎุมิ (2540) ที่สรุปว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.1595 แสดงว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากเท่าใด ยิ่งจะมีค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น และเสนห์ นครสันติภาพ (2541) ที่สรุปว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ปริมาณข่าวสารมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจมาก จะมีการนำค่านิยมพื้นฐานไปปฏิบัติค่อนข้างมาก เมื่อวิเคราะห์การแปรปรวน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจในการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน จะนำค่านิยมพื้นฐานไปปฏิบัติแตกต่างกันโดยผู้ที่มีความสนใจมากจะนำไปปฏิบัติมากกว่าผู้ที่มีความสนใจน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. จากการทดสอบสมมุติฐานที่ 2 ที่ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ได้นั้น ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 2 โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และปัจจัยด้านจิตลักษณะ (เจตคติต่อวัตถุนิยม) เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ได้ร้อยละ 17.80 ข้อพบนี้สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากแบนดูราเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ เพราะตัวแบบเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆกัน โดยบิดามารดาหรือคนในครอบครัว จะเป็นตัวแบบทางพฤติกรรม (Behavioral Modeling) ที่แสดงพฤติกรรมให้เห็นและตัวแบบทางวาจา (Verbal Modeling) ที่พูด บอกหรือเขียนว่าจะทำอย่างไร องค์ประกอบที่สำคัญและมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบคือตัวจูงใจ (Incentives) ซึ่งกระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบออกมา (ประทีป จินวี. 2540 : 96 , 99 - 100 , 102)

ดังนั้น เมื่อวัยรุ่นเห็นแบบอย่างในเรื่องการมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของบิดามารดาหรือคนในครอบครัวแล้ว ย่อมเกิดการใส่ใจและสนใจรับรู้พฤติกรรมของบิดามารดาหรือคนในครอบครัว (ตัวแบบ) ซึ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการใส่ใจ และนำไปสู่ขั้นตอนกระบวนการเก็บจำคือ ทำให้เกิดการเรียนรู้ตั้งแต่ การจำเป็นภาพ และคำพูด (การเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์) แล้วเลือกรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ (การจัดระบบทาง

ปัญญา) จากนั้นนำแบบของพฤติกรรมของตัวแบบมาทบทวนในใจ (การทบทวนทางปัญญา) แล้วลงมือทบทวนการกระทำตามที่ได้สังเกตตัวแบบมา (การทบทวนการกระทำ) ขั้นตอนต่อไปเมื่อวัยรุ่นนำเอาการเก็บจำเป็นสัญลักษณ์มาแปลงเป็นการกระทำ ตั้งแต่ การระลึกภาพจากปัญญา หากวัยรุ่นระลึกภาพจากปัญญาได้แม่นยำแล้ว วัยรุ่นมีโอกาสมำพพฤติกรรมตามตัวแบบได้มากขึ้นทั้งในเรื่องการสังเกตการกระทำข่าวสารป้อนกลับและการเทียบเคียงการกระทำกับภาพจากปัญญา นั่นคือ การทำพฤติกรรมตามที่ได้สังเกตมา ในที่นี้คือ การมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ตามอย่างบิดามารดาหรือคนในครอบครัว

นอกจากนี้ เจตคติต่อวัตถุนิยมของวัยรุ่นยังเป็นตัวแปรที่ร่วมกันทำนายพฤติกรรม การเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ได้ ทั้งนี้ เพราะวัยรุ่นได้รับทราบหรือได้รู้ถึงประโยชน์และโทษในเรื่องเงิน ของรางวัล รวมทั้งการได้มาซึ่งเงิน ของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลเป็นเรื่องที่ไม่ยากนัก (ขั้นตอนของความรู้) ย่อมนำไปสู่ความรู้สึกที่ดีต่อรายการแข่งขันชิงรางวัล (ขั้นการจูงใจ) จากนั้น จึงเกิดความตั้งใจหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องเงิน ของรางวัลจากรายการแข่งขันชิงรางวัลและพร้อมที่จะมีแนวโน้มจะมีพฤติกรรม เปิดรับรายการแข่งขัน (ขั้นการตัดสินใจ) แล้วจึงมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขัน (ขั้นการปฏิบัติ) หากถึงขั้นการยินยอมรับ จะแสดงถึงการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันอย่างต่อเนื่องหรือเป็นประจำ (ปาริชาต สถาปิตานนท์ สโรบล. 2543 : 305 ; อ้างอิงจาก Roger.1995. *Diffusion of Innovation.*) จึงกล่าวได้ว่า การมีเจตคติต่อวัตถุนิยม ย่อมส่งผลต่อการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ ดังนั้น การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่าง ของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยม จึงเป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ของวัยรุ่น (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และงานวิจัยของชูดามา ปุณณะหิตานนท์ (2541) ที่สรุปว่า ทศนคติต่อรายการเรดิโอ โนพรีอบเบลล์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับฟังรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.3964 แสดงว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีทศนคติที่ดีต่อรายการเรดิโอ โนพรีอบเบลล์มากเท่าใด จะยิ่งรับฟังรายการมากขึ้นเท่านั้น และงานวิจัยของวันชาติ ศิลาน้อย (2528) ที่สรุปว่า นักเรียนจะเลือกชมรายการบันเทิงมากที่สุด และสถานภาพของครอบครัว คือ รายได้และระดับการศึกษาของครอบครัวมีบทบาทต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์โดยสามารถจำแนกความแตกต่างการเลือกชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.216 และ .038 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมด้านวัตถุจากรายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่นติดตามดู (ชม) อยู่เป็นประจำ 5 อันดับแรก ได้แก่ รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการสมอลทอล์ค รายการเกมทศกัณฐ์ และรายการระเบิดเถิดเทิง พบว่า สรุปโดย

รวมแล้ว รายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่นเปิดรับชมทั้ง 5 รายการจำนวน 20 ตอนนั้น ต่างถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆที่สอดแทรกค่านิยมด้านวัตถุผ่านสื่อโทรทัศน์ และเสริมสร้างค่านิยมดังกล่าวให้แก่วัยรุ่นทุกรายการ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ของรายการแข่งขันชิงรางวัลถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆที่สอดแทรกค่านิยมด้านวัตถุ

เมื่อพิจารณารายการแข่งขันชิงรางวัลแต่ละรายการ สามารถจำแนกการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุแตกต่างกัน ดังนี้

1. รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า นำเสนอเนื้อหาในเรื่องเงินรางวัลในปริมาณมากที่สุด โดยรายการดังกล่าวจะนำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกความบันเทิงควบคู่ไปด้วยก็ตาม แต่การนำเสนอยังคงเน้นถึงเงินรางวัลที่ผู้แข่งขันจะได้รับ และการได้เงินรางวัลก็ไม่ยากนักเพียงแค่เปิดป้ายเท่านั้น

2. รายการแฟนพันธุ์แท้ นำเสนอเนื้อหาในเรื่องของรางวัลในปริมาณมากที่สุด ถึงแม้ว่ารายการดังกล่าวจะนำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกความรู้ควบคู่ไปด้วยก็ตาม แต่การนำเสนอยังคงเน้นตอกย้ำถึงของรางวัลที่ผู้แข่งขันจะได้รับอยู่เป็นระยะตลอดทั้งรายการ

3. รายการสมอลทอล์ค นำเสนอเนื้อหาในเรื่องของรางวัลในปริมาณมากที่สุด ถึงแม้ว่ารายการดังกล่าวจะนำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกความบันเทิงควบคู่ไปด้วยก็ตาม แต่การนำเสนอยังคงเน้นตอกย้ำถึงของรางวัลที่ผู้แข่งขันจะได้รับอยู่เป็นระยะตลอดทั้งรายการ

4. รายการเกมทศกัณฐ์ นำเสนอเนื้อหาในเรื่องเงินรางวัลในปริมาณมากที่สุด ถึงแม้ว่ารายการดังกล่าวจะนำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกความบันเทิงควบคู่ไปด้วยก็ตาม แต่การนำเสนอยังคงเน้นตอกย้ำถึงเงินรางวัลที่ผู้แข่งขันจะได้รับอยู่เป็นระยะตลอดทั้งรายการ

5. รายการระเบิดเถิดเทิง นำเสนอเนื้อหาในเรื่องเงินรางวัล และของรางวัลในปริมาณมากที่สุด ถึงแม้ว่ารายการดังกล่าวจะนำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกความบันเทิงควบคู่ไปด้วยก็ตาม แต่การนำเสนอยังคงเน้นถึงเงินรางวัล และของรางวัลที่ผู้แข่งขันจะได้รับโดยเฉพาะในช่วงท้ายรายการ

ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า เมื่อเนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลต่างสอดแทรกค่านิยมด้านวัตถุให้แก่ผู้ชม นั้นหมายความว่า วัยรุ่นจะได้รับการส่งเสริมเรื่องค่านิยมต่างๆโดยเฉพาะค่านิยมด้านลบ อาทิ การมีค่านิยมด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล ย่อมจะเกิดการกระตุ้นและจูงใจจากผู้ผลิตรายการด้วยการใช้รางวัลทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจ ทำให้ผู้ชมซึ่งติดตามรายการแข่งขันชิงรางวัลได้รับการตอกย้ำเป็นประเด็นหลักผสมผสานความบันเทิงอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และท้ายที่สุดจะส่งผลให้วัยรุ่นมีค่านิยมดังกล่าวติดตัวสืบไปอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่าเงินเป็นสิ่งที่ซื้อทุกสิ่งทุกอย่างได้ และการได้มางายโดยเฉพาะจากรายการแข่งขันชิงรางวัลซึ่งขอเพียงแค่มีโอกาสเข้าร่วมแข่งขันหรือร่วมชิงโชคหรือเสี่ยงโชค ก็มีโอกาที่จะได้รับเงิน สิ่งของหรือวัตถุ จึงทำให้วัยรุ่นไม่เห็นความสำคัญของการประหยัด และการออม ทำให้วัยรุ่นดำเนินชีวิตไม่ถูกต้อง และให้ความสำคัญต่อความหรูหรา รวมทั้งความมั่งคั่ง และความต้องการที่จะได้เงินหรือวัตถุว่า หากมีสินค้าหรูหราหรือสินค้าฟุ่มเฟือยถือว่าเป็นความเท่ เป็นสิ่งโก้ และเป็นเท่

นำปรารถนาโดยแสดงออกเป็นภาพแห่งความชื่นชม ทำให้บางครั้งดิ้นรน ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งดังกล่าวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม อาทิ การขายตัวเพื่อให้ได้เงินเที่ยวเตร่ซื้อโทรศัพท์มือถือ ซื้อสินค้าหรูหราหรือสินค้าฟุ่มเฟือย และค้ายาเสพติดเพื่อให้ได้เงิน (ผู้จัดการรายวัน.2546 : 5) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหายาเสพติดต่อเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยของสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการกิจการสตรีเยาวชนและผู้สูงอายุ พบว่า เด็กและเยาวชน 90.5 % ขายยาเพื่อต้องการได้เงินและต้องการมีชีวิตที่สุขสบาย นอกจากนี้ ยังพบว่า 72.4 % เด็กนำเงินไปใช้ในการซื้อวัตถุและเที่ยวเตร่ (ไทยรัฐ. 2546 : 13) จะเห็นได้ว่า การมีค่านิยมด้านวัตถุ จะก่อให้เกิดปัญหานั้นคือการที่นำความหายนะมาสู่สังคมเร็วยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาการคอร์รัปชัน อาชญากรรม การค้าประเวณี และการค้ายาเสพติด เป็นต้น (ปริญญาพร. 2538 : 192) นอกจากนี้ การมีค่านิยมด้านวัตถุไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดฟุ่มเฟือย และไม่ประหยัด แต่ได้นำไปสู่การใช้ทรัพยากรมากเกินไปจนความจำเป็น ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะการขาดแคลนเร็วขึ้น และมีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมของโลก ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นผลมาจากการมีค่านิยมด้านวัตถุ ซึ่งจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งตนเองและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

↳ ให้

ดังนั้น ค่านิยมด้านวัตถุที่สะท้อนจากเนื้อหารายการให้แก่ผู้ชมโดยเฉพาะเด็ก ๆ เมื่อมีพฤติกรรมการเปิดรับแล้ว จะสร้างค่านิยมด้านวัตถุ แต่ผู้ผลิตรายการซึ่งถือว่าทำหน้าที่กั้นกรองข่าวสาร (Gatekeeper) ในการนำเสนอเนื้อหาไปสู่ผู้ชม อาจไม่ได้คำนึงถึงเรื่องค่านิยมด้านวัตถุที่ถูกนำเสนอสอดแทรกในรายการเท่าที่ควร เพราะผู้ผลิตรายการให้ความสำคัญในแง่ของการตลาดว่า รายการที่เสนอต้องเป็นรายการที่ขายได้มากกว่าจะพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่ใกล้ชิดผู้ชมทุกเพศ ทุกวัยและทุกครัวเรือนมากที่สุด จะเห็นได้ว่า ผลงานทุกชิ้นของสื่อมวลชนแทบไม่มีชิ้นงานใดที่ปราศจากการถ่ายทอดค่านิยมแบบใดแบบหนึ่งไปได้เลย (กาญจนา แก้วเทพ. 2541 : 38 และ 173) ก่อปรกับ สื่อมวลชนไม่ได้ตระหนักในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร แต่ปล่อยให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในสังคมอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการบ่มเพาะ และปลูกฝังค่านิยมโดยเฉพาะค่านิยมด้านวัตถุให้ซึมซาบเข้าไปสู่คนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นซึ่งเป็นเยาวชนของชาติอย่างไม่รู้ตัว (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543 : 53) อาทิ รายการแข่งขันชิงรางวัลซึ่งเป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวต่างๆที่ถ่ายทอดค่านิยมผ่านสื่อมวลชน ทำให้เมื่อวัยรุ่นเปิดรับสารแล้ว จะซึมซาบเนื้อหาเข้าไปในสมองและกระตุ้นให้วัยรุ่นมีค่านิยมต่างๆโดยเฉพาะค่านิยมด้านวัตถุติดตัวสืบไป เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นเสมือนสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยเฉพาะด้านการถ่ายทอดค่านิยมต่างๆได้ หากเนื้อหาของรายการถ่ายทอดค่านิยมด้านวัตถุ ย่อมอาจชักจูงให้เกิดความเชื่อ และมีอิทธิพลต่อผู้รับสารคล้ายตามได้ง่ายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรัญ เวชภูมิ (2540) ที่สรุปว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับข่าวสารมากที่สุด และพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.01 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.1595 แสดงว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากเท่าใด ยิ่งจะมีค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในภาพรวมพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตุนิยมได้ร้อยละ 12.10

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะนำไปปฏิบัติ

การเสนอแนะที่จะกล่าวต่อไปนี้อาศัยผลการวิจัยเป็นพื้นฐาน โดยแบ่งข้อเสนอแนะในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ข้อเสนอแนะแก่สถาบันครอบครัวเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ให้แก่วัยรุ่น

1.1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในกลุ่มรวมการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตุนิยมเป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ได้ร้อยละ 17.80 ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า หากกลุ่มวัยรุ่นใช้เวลาว่างด้วยการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลจากสื่อโทรทัศน์มาก จะกลายเป็น "คนรุ่นโทรทัศน์" (Television Generation) (กาญจนา แก้วเทพ, 2540 : 1) ย่อมส่งผลให้วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตุนิยมจากรายการดังกล่าวนานๆ เข้าจะชินชา และซึมซาบค่านิยมด้านวัตุนิยมเข้าไปในสมองอย่างไม่รู้ตัวเนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลสอดแทรกค่านิยมด้านวัตุนิยมให้แก่ผู้ชม หากวัยรุ่นนั้นได้รับการสั่งสมเรื่องค่านิยมด้านวัตุนิยมแล้ว จะกระตุ้นให้วัยรุ่นมีค่านิยมดังกล่าวติดตัวสืบไป เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นเสมือนสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยเฉพาะด้านการถ่ายทอดค่านิยมต่างๆ ได้ในขณะเดียวกัน ผลงานทุกชิ้นของสื่อมวลชนแทบไม่มีชิ้นงานใดที่ปราศจากการถ่ายทอดค่านิยมแบบใดแบบหนึ่งไปได้เลย จึงทำให้รายการแข่งขันชิงรางวัลที่ต่างนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตุนิยมผ่านสื่อโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย และทุกครัวเรือนได้โดยไม่มีพรมแดนด้านระยะเวลาหรือระยะทางเป็นข้อจำกัด ส่งผลต่อการมีค่านิยมด้านวัตุนิยมได้ เมื่อรายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่นเปิดรับชมต่างถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ที่สอดแทรกค่านิยมด้านวัตุนิยมผ่านสื่อโทรทัศน์ และเสริมสร้างค่านิยมดังกล่าวให้แก่วัยรุ่นทุกรายการ จึงเป็นการกระตุ้น และจูงใจด้วยการใช้รางวัลทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจ ทำให้ผู้ชมติดตามรายการแข่งขันชิงรางวัลได้รับการตกย้ำเป็นประเด็นหลักผสมผสานความบันเทิงอย่างต่อเนื่องเป็น

ระยะ ทำให้ผู้ชมเกิดการหล่อหลอมค่านิยมด้านวัตถุของรางวัลเป็นสิ่งที่ได้มาไม่ยากนักเพราะรายการแข่งขันชิงรางวัลได้นำเสนอโดยเน้นการให้เงินรางวัลจำนวนมากแก่ผู้เข้าแข่งขันด้วยวิธีการไม่ยากนัก อาทิ การเปิดแผ่นป้าย ทำให้ผู้ชมเกิดค่านิยมด้านวัตถุอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครอบครัวในฐานะเป็นตัวแทนทางสังคมในการถ่ายทอดทางสังคมที่ใกล้ชิดย่อมมีอิทธิพลต่อสมาชิกในครอบครัว และสมาชิกในครอบครัวต้องการคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นจากบุคคลในครอบครัวมากที่สุด ดังนั้น สถาบันครอบครัวจึงควรเป็นพลังที่มั่นคงในการเป็นแบบอย่างของครอบครัวในด้านพฤติกรรมเปิดรับจากสื่อที่ดีให้แก่สมาชิกในครอบครัว และช่วยกันสร้างข้อตกลงในการเปิดรับชมรายการเพื่อให้วัยรุ่นเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการเปิดรับสื่อมวลชนด้วยการใส่ใจในเรื่องการควบคุมพฤติกรรมในการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ คือการกำหนดข้อตกลงในการเปิดรับชมรายการโดยเฉพาะการกำหนดเวลาในการดูแต่ละครั้งด้วยเพื่อมิให้เกิดพัฒนาการมีค่านิยมด้านวัตถุขึ้น มิใช่ตามใจให้เปิดรับได้ทุกเวลาตามใจชอบ นอกจากนี้ เมื่อมีการเปิดรับชมรายการใดๆไม่ว่าจะเป็นรายการแข่งขันชิงรางวัลหรือรายการอื่น หากครอบครัวร่วมรับชมด้วย ควรให้คำแนะนำในเรื่องเนื้อหาหรือสารที่รายการนำเสนอให้คนในครอบครัวได้ทราบถึงและแยกแยะได้ซึ่งจะทำให้สมาชิกในครอบครัวได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากครอบครัวซึ่งมีอิทธิพลต่อสมาชิกในครอบครัวเพื่อให้นำไปสู่ความรู้เท่าทันสื่อเพิ่มขึ้น

1.1.2 การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล และเจตคติต่อวัตถุนิยม เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญร่วมกันทำนายพฤติกรรมในการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ได้ร้อยละ 17.80 จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่า การวิจัยในครั้งนี้จะไม่พบว่า การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลทำนายพฤติกรรมในการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลได้ก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถาบันครอบครัวในฐานะเป็นผู้ใกล้ชิดวัยรุ่นควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับวัยรุ่นเพื่อให้วัยรุ่นเกิดความไว้วางใจ รวมทั้งรู้จักผ่อนปรน ไม่เข้มงวดเกินไป และรู้จักเหนียวรั้งเรื่องการคบเพื่อนด้วยการส่งเสริมให้วัยรุ่นรู้จักเลือกกลุ่ม และเข้ากลุ่มได้อย่างเหมาะสมกับบุคลิกภาพของวัยรุ่น เพราะกลุ่มมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของวัยรุ่น เช่น ความนึกคิด อารมณ์ เจตคติ ค่านิยม และการประพฤติตน เป็นต้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540 : 264) นั่นคือ ครอบครัวจะต้องเป็นที่พึ่งทางใจ มีความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น และสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของวัยรุ่นได้อย่างถูกต้อง

1.1.3 ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนในการรณรงค์แก้ไขค่านิยมด้านวัตถุแก่วัยรุ่น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านทานเรื่องวัตถุนิยม

เนื่องจากโรงเรียนควรทำหน้าที่เป็นเสาหลักในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่

วัยรุ่นควบคุมไปกับสถาบันครอบครัวด้วยการให้วัยรุ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม โครงการรณรงค์ต่อต้านค่านิยมด้านวัตถุ อาทิ การรณรงค์พฤติกรรมการออม พฤติกรรมการประหยัดในการใช้สิ่งของ และเงิน เพื่อให้วัยรุ่นเห็นคุณค่าในเรื่องการออม และการประหยัด แทนการให้ความสำคัญของการฟุ่มเฟือยและการมีค่านิยมด้านวัตถุ ทั้งนี้ กิจกรรมการรณรงค์ต่างๆควรมอบหมายให้วัยรุ่นช่วยกันคิด ร่วมกันทำในลักษณะการกระจายอำนาจ (Empowerment) เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ โดยวัยรุ่นจะได้เรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหา รวมทั้งมีอิสระทางความคิดมากขึ้นโดยครูในโรงเรียนทำหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งจะเป็วิธี การปฏิรูปการศึกษาอีกทางหนึ่งในการนำไปสู่การพัฒนาคนดี และคนเก่งของสังคมเพราะคนที่มี คุณภาพจะเป็นกำลังสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆในสังคม และนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งจะมีโทรทัศน์ติดตั้งอยู่ในโรงอาหาร หรือห้อง แนนว และบางครั้งจะเปิดให้นักเรียนได้ดูด้วย ดังนั้น หากมีการเปิดรายการต่างๆทาง โทรทัศน์ให้นักเรียนดูแล้ว โรงเรียนต้องกลั่นกรองเนื้อหาของรายการที่เปิดให้นักเรียนชมด้วย มิใช่เปิดเพียงให้เป็นเพื่อนเท่านั้น เพราะบางรายการอาจนำเสนอสอดแทรกเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนเนื่องจากโทรทัศน์เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของ วัยรุ่น จึงกลายเป็นครูหรือแบบในการหาประสบการณ์เพื่อเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคต

1.2 ข้อเสนอแนะแก่ผู้ผลิตรายการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิตรายการอย่าง สร้างสรรค์ให้แก่ผู้ชม

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า รายการแข่งขันชิงรางวัลที่วัยรุ่นเปิดรับชมต่างถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆที่สอดแทรกค่านิยมด้านวัตถุผ่านสื่อโทรทัศน์ และเสริมสร้างค่านิยมดังกล่าว ให้แก่วัยรุ่นทุกรายการ รวมทั้งจงใจด้วยการใช้รางวัลทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจ และตกย้ำเป็น ประเด็นหลักผสมผสานความบันเทิงอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ซึ่งผู้ผลิตสื่อพยายามค้นคิดกิจกรรม และกลไกเพื่อที่จะเปิดช่องทางให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับการรายการมากขึ้น อาทิ การจับสลากรายชื่อ ผู้โชคดีจากรายการแข่งขันชิงรางวัล และยังเป็น การเสนอสารด้านดีเพียงด้านเดียวว่าผู้ได้รับ ของรางวัลเป็นผู้โชคดี ทำให้เกิดการติดตามรายการแข่งขันชิงรางวัล ซึ่งจะมีส่วนทำให้เกิดการ หล่อหลอมค่านิยมด้านวัตถุ ในขณะที่เดียวกัน ผู้ผลิตสื่อพยายามใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้านโทรคมนาคม อาทิ โทรศัพท์ช่วยทำให้สื่อโทรทัศน์เพิ่มบทบาทของการสื่อสาร 2 ทาง (Two – way Communication) ระหว่างผู้จัดรายการและผู้เปิดรับชมได้ง่ายมากขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543 : 122) โดยทำให้สามารถเข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย และทุกครัวเรือนได้อย่าง ไร้พรมแดนด้านระยะเวลาหรือระยะทางเป็นข้อจำกัด นั่นคือ การทำให้ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วม แข่งขันได้ จะเห็นได้ว่า วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่รายการให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมเสมือนหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของรายการ กอปรกับ รายการแข่งขันชิงรางวัลเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วม ทั้งกิจกรรม และร่วมรับรางวัล ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่นำมาซึ่งความนิยมในรายการประเภทนี้

(กาญจนา แก้วเทพ. 2541 :194 และ 314) ถึงแม้ว่าระยะเวลาและสภาพแวดล้อมจะเปลี่ยนไป แต่หน้าที่หลักของรายการแข่งขันชิงรางวัลตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ รายการแข่งขันชิงรางวัลยังคงทำหน้าที่หล่อหลอมค่านิยมด้านวัตถุทำให้รายการแข่งขันชิงรางวัลเป็นรายการบันเทิงและได้รับความนิยมเป็นแชมป์รายการกว่า 1 ทศวรรษ ดังนั้น เนื้อหาของรายการแข่งขันชิงรางวัลสอดแทรกค่านิยมด้านวัตถุให้แก่ผู้ชม หากวัยรุ่นมีพฤติกรรมการเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัลแล้ว ย่อมได้รับการสั่งสมเรื่องค่านิยมที่สอดแทรกในเนื้อหาของรายการดังกล่าว จะกระตุ้นให้วัยรุ่นมีค่านิยมดังกล่าวติดตัวสืบไปเนื่องจาก สื่อมวลชนเป็นเสมือนสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยเฉพาะด้านการถ่ายทอดค่านิยมต่างๆได้ และผลงานทุกชิ้นของสื่อมวลชนแทบไม่มีชิ้นงานใดที่ปราศจากการถ่ายทอดค่านิยมแบบใดแบบหนึ่งไปได้เลย (กาญจนา แก้วเทพ.2541 : 38 และ 173) จึงทำให้รายการแข่งขันชิงรางวัลที่ต่างนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมด้านวัตถุผ่านสื่อโทรทัศน์ ย่อมจะมีอิทธิพลสร้างค่านิยมด้านวัตถุต่อผู้ชมได้ ดังนั้น ผู้ผลิตรายการควรตระหนักว่า เนื้อหาของรายการ ย่อมจะมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในเรื่องการให้ความรู้ และก่อให้เกิดการตระหนักรวมทั้งการชักจูงใจวัยรุ่นให้เกิดค่านิยมด้านวัตถุได้ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียนานัปการดังได้กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ สังคมคาดหวังในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ของสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นสถาบันทางสังคมเพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งความรู้และสติปัญญาให้แก่สมาชิกในสังคม รวมทั้งทำหน้าที่ชี้นำทิศทางให้แก่สังคม ผู้ผลิตรายการผ่านสื่อโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลในการจูงใจคนด้วยภาพ เสียง และอาภักปฏิกิริยาเพื่อให้เกิดการคล้อยตามในทิศทางที่สื่อต้องการ จึงควรให้ความพิถีพิถันต่อการผลิตรายการเพื่อสร้างสรรค์ให้แก่วัยรุ่น และควรนำเสนอเนื้อหาที่มีค่านิยมที่ดีด้านอื่นๆให้ปรากฏมากขึ้น อาทิ ความสามัคคี การพึ่งตนเอง และการช่วยเหลือทางสังคม เพื่อเป็นการปลูกฝัง และสร้างสรรค์ คุณธรรม ปัญญา รวมทั้งการมีค่านิยมที่ดีให้แก่ผู้เปิดรับชมรายการในฐานะที่สื่อมวลชนเป็นกัลยาณมิตรของการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือวัยรุ่นที่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่เรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร หากมีการวิจัยในอนาคตควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างโดยขยายพื้นที่สำหรับการเก็บข้อมูลตามจังหวัดที่เป็นตัวแทนภาคต่างๆ และควรทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและระดับชั้นเรียนต่างๆกันด้วยการทำวิจัยระยะยาว (Longitudinal) เพื่อให้ผลการวิจัยครอบคลุมทั่วประเทศมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนประเภทอื่นว่าสื่อประเภทใดมีอิทธิพลต่อค่านิยมของวัยรุ่นหรือไม่ และเป็นไปในทิศทางใด เพื่อให้ผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาความรู้เท่าทันสื่อต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม อาทิ โรงเรียนเพิ่มเติมว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเปิดรับเนื้อหาจากสื่อเพื่อให้ผลการวิจัยนำไปสู่การวางแผนรณรงค์เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ

2.4 ควรทำวิจัยซ้ำ (Replication) โดยใช้กรอบแนวคิดและวิธีวิจัยเช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ แต่ใช้ข้อมูลคนละชุดเพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความแกร่งมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นการเสริมสร้างผลงานทางวิชาการต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กลุ่มเพื่อนพ้องในยุโรป. (2525). *รากฐานปรัชญาวัตถุนิยม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สื่อสาร.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2540). *สถานภาพแห่งองค์ความรู้เรื่องบทบาทสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็กเยาวชน และครอบครัว*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- _____. (2541). *การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค*. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น.(2535). *วัยรุ่นวัยสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- งามตา วนินทานนท์. (2534). *เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาสังคม (สค.331)*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2536). *ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิฑามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามตา วนินทานนท์และคณะ. (2540). "เทคนิคการประมวลเอกสารเพื่อการวิจัย." เอกสารประกอบคำบรรยายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (รุ่นที่ 2 ครั้งที่2) เรื่อง "การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย : การพัฒนาเค้าโครงการวิจัยและเทคนิคการวิจัย". กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา เศรษฐบุตร. (2536). *ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัวและอิทธิพลภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์*. ปริญญาโทการศึกษาดุษฎีบัณฑิต.(พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จระไน แกลโกศล. (2533). *ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล*. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 10 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตแพทย์ห้วนสื่อสร้างค่านิยมผิดให้เยาวชน. (2545, 5 ธันวาคม). *กรุงเทพธุรกิจ*. หน้า 10.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2543). *เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ*. เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาการบริการ หน่วยที่ 8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรพรรณ นิสสภา. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองและพฤติกรรมการดูโทรทัศน์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 6*. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชาติ แจ่มนุษ. (2538). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมการสำส่อนทางเพศของเยาวชนชาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูดามา ปุณณะหิตานนท์. (2541). การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการรับฟังรายการเรดิโอโนพรีอบเบลิม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม.88.0 เมกะเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชุนนุวรรณศิลป์ สโมสรณ์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2517). ปรัชญาและวิถีคิดของลัทธิวัตถุนิยม. กรุงเทพฯ : บพิธ.
- ฐฎิณฎฐ์ หลักชัยกุล. (2544). การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพในนิตยสารเพื่อสุขภาพ : ศึกษากรณีนิตยสารใกล้หมอ ชีวจิต และหมอชาวบ้าน. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จิตินัน บุญภาพ. (2542). วิสัยทัศน์โทรทัศน์ไทยหลังปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543 - 2568). วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ เสียงประชา. (2544). วิถีไทย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ตะลิ่งเยาวชนไทย 6 แสนคนเสพยาบ้า. (2546 , 2 มกราคม) . ไทยรัฐ. หน้า 13.
- ทวิศักดิ์ ญาณประทีป. (2530). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิวัฒนาการ.
- ชนพร แดงขาว.(2541). พฤติกรรมการบริโภคสินค้าของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดา จันทวงษ์. (2541). การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์การ์ตูนหุ่นคนทางโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาเด็ก. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. (นิเทศศาสตรพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัช ชัยจิรฉายากุล. (2529). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรม. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชิตีมา อุ่นเมตตาดิจิต. (2541). ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการฟุดฟิดฟอไฟกับแสงชัย สุนทรวิวัฒน์ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2533). หน่วยความเชื่อ และค่านิยมในจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. เอกสารการสอนหน่วยที่ 8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- _____ . (2535). เจตคติ : การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก (Attitude : Major Theoretical Approaches). ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . (2535). จิตวิทยาสังคม. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤพล สวัสดิ์ชนกิจและคนอื่น. (2539). วัตถุประสงค์นำจิตใจในสังคมไทยจริงหรือ. ใน *เรียงความ/บทความวิชาการฉบับที่ได้รับรางวัลเงินทุนภูมิพล ตั้งแต่ พ.ศ.2534 – 2541* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนาวรัตน์ ไรจน์วิทยา. (2534). ทศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการเพื่อแผ่นดินไทย. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บำรุง สุขพรรณ. (2525). รายงานวิจัยเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนในการเผยแพร่และปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อเยาวชนไทย. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทีป จินนี. (2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม (วป.521). กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปริญญา ปราชญานุพร. (2538). ปัญญา & วิทยาการ หลักการพัฒนาที่ "สมดุล" สำหรับเอเชีย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. (2543). เอดูเทนเมนต์ : สื่อสารบันเทิงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม. ใน *มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่*. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส โพรสโพรดักส์.
- ผดุง อารยะวิญญูและศรียา นิยมธรรม. (2530). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความนิยมไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ดันอ้อแกรมมี.
- พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์. (2540). ผลของการสื่อสาร. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____ . (2542). การสื่อสารมวลชนในงานสารนิเทศ. เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารหน่วยที่ 9 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พิเชศ รุ่งสว่าง. (2542). พฤติกรรมการรับข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนประจำจังหวัดในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- พิทยา ว่องกุล. (2541). วิกฤตีสื่อมวลชนในยุคจักรวรรดินิยมข่าวสาร. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- เพ็ญแข ประจวบจั่นและอ้อมเดือน สดมณี. (2529). ค่านิยมของชาวชนบทไทย : ค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณี. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพบูลย์ ช่างเรียน. (2516). สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ผดุงพิทยา.
- มีทนียา สุวรรณวงศ์. (2542). การวิเคราะห์แนวเรื่องและประเภทเนื้อหาของภาพยนตร์การ์ตูนที่ออกอากาศทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ย่าเด็กไทยยุคโลกาภิวัตน์น่าห่วง กว่า 30 % เสี่ยงมีวเพศ/เสพยา. (2546 ,29 มกราคม). ผู้จัดการรายวัน. หน้า 6.
- รัชนิกร เศรษฐ. (2532). โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- รัตนพร ไม้ตราวัฒนา.(2544). พฤติกรรมการรับชมรายการซูรัก ซูสทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน.วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งนภา มะลิรักษ์. (2544 , 28 ตุลาคม). แชมป์ รายการครองจอตงกระพ่นกว่า 1 ทศวรรษ. ข่าวสด. หน้า 19.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2528). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์.
- วัชรียา อานามวัฒน์. (2533). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนอง : ศึกษาเฉพาะรายการธรรมะพระพยอมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วันชาติ ศิลาน้อย. (2528). ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกชมรายการโทรทัศน์กับฐานะทางสังคมมิติ สมฤทธิผลทางการเรียนและสถานภาพของครอบครัวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิฑูรย์ ภูริปัญญาวานิช. (2543 , กุมภาพันธ์ - มีนาคม). รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. เพิ่มผลผลิต. 39(3) หน้า 72-77.

- วินัย พรหมอินทร์. (2531). *ทัศนคติ ค่านิยมและความต้องการของชาวชนบทไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีการพัฒนาต่างกันและมีพฤติกรรมในครอบครัวต่างกัน*. ปรินญาณินพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศธ. *ปรับแผนลดค่านิยมฟุ้งเฟ้อแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียน*. (2546 , 28 มีนาคม).
ผู้จัดการรายวัน. หน้า : 5.
- ศศิธร อภิสัทธีนันต์. (2541). *การขัดเกลาทางสังคมผ่านรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กประเภทรายการปกิณกะบันเทิง*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต. (การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมร ทองดี. (2542). *จิตวิทยาการสื่อสารประยุกต์*. เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารหน่วยที่ 5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมศรี ทองนุช. (2528). *ทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสกลนคร*. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมัคร บุรวาส. (2537). *ปัญญา จุดกำเนิดและกระบวนการพัฒนาทางปัญญาของมนุษยชาติ*. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- สรรค์รวี คชาชีวะ. (2525). *การวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์*. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2537). *รายงานการสำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ พ.ศ. 2537*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2540). *รายงานการสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการใช้เวลาว่างของประชากร พ.ศ. 2538*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2545). *สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2543 (ทั่วราชอาณาจักร)*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สาวิตรี อักษรจรุง. (2527). *วัดถุนิยมจากนวนิยายชุดแรบบิทของจอห์น อัฟไดต์*. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุชาติ วรระมานี. (2542). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) กับความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมกาท่องเที่ยวของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร โคมินและสนิท สมักรการ. (2522). ค่านิยมและระบบค่านิยม : เครื่องมือในการสำรวจวัด. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2537). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ นครสันติภาพ. (2541). พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมเกียรติ วิตเวท. (2544 , กรกฎาคม – ธันวาคม). ประชาชนต้องช่วยชาติ กำจัดคนโกงกิน. *มอก.วิชาการ*. 5 (9) หน้า 5.
- โสภา ชปิลมันท์และคณะ. (2534). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบครอบครัวไทยที่พึงปรารถนาในสังคมเมืองในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการโครงการและวางแผนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อรทัย เวชภูมิ. (2540). พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. (นิเทศศาสตรพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรนุช สุดประเสริฐ. (2538). การวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. (การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์. (2541). วิถีชีวิตของคนไทยรุ่นใหม่ : ศึกษากรณีพฤติกรรมกาบริโภคอาหารของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Allport , Gordon W. (1965). *Pattern and Growth Personality*. Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Allport , Gordon W. , Vernon, Philip E. and Lindzey ,Gardner. (1960). *Study of Values*. (Online). Available : cps.nova.edu.
- Hoogeveen , Martin. (1997). *Towards a Theory of the Effectiveness of Multimedia Systems*. (Online). Available : takeitnow.
- Kamaras, Istnan. (2001). *The Value System of Hungarian Krsna Devotees*. (Online). Available : iskcon.com.

Tagiuri , Ranato. (1956). *Purchasing Executive : General Manager of Specialist.*

(Online). Available : seekandsource.com.

Yamane, Taro. (1973). *Statistic : An Introductory Analysis.* Tokyo : Harber International Edition.

ภาคผนวก

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่อง

อิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาด้ำนวัตถุนิยมจากรายการ
แข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศนที่มีต่อค่านิยมด้ำนวัตถุของวัยรุ่น

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. กำลังศึกษาอยู่ชั้น () 1. ม.1 () 2. ม.2 () 3. ม.3

ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นการถามเรื่องพฤติกรรมกาเปิดรับรายการแข่งขันชิงรางวัล
ผ่านสื่อโทรทัศนที่เกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงโดยโปรดกาเครื่องหมาย
(✓) ลงในช่องว่าง ซึ่งคำตอบของท่าน ไม่มีผลต่อตัวท่านแต่อย่างใด

3. รายการแข่งขันชิงรางวัลรายการใดที่ท่าน ติดตามดู (ชม) อยู่เป็นประจำ (ตอบ
เพียง 5 รายการเท่านั้น โดยให้เรียงลำดับ 1 – 5 หน้าชื่อรายการ)

() 1. รายการมาสเตอร์คีย์ 4 ภาค	() 2. รายการจุกบ็อกส์เกม	() 3. รายการแข่งร้อยได้ล้าน	V1 ☐
() 4. รายการโบ๊นส์เกมส์	() 5. รายการเกมวัดดวง	() 6. รายการ ห้า... ให้	V2 ☐
() 7. รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะช่า	() 8. รายการทิทเซนโชว์ โอ้ ลาลา	() 9. รายการเกมพันหน้า	V3 ☐
() 10. รายการเวทีทอง	() 11. รายการแฟนพันธุ์แท้	() 12. รายการดาราทะลุ	V4 ☐
() 13. รายการเกมเศรษฐี	() 14. รายการแชมเปียนเกม	() 15. รายการสิงห์นักสืบ	V5 ☐
() 16. รายการรวยรายวัน	() 17. รายการ 4 ต่อ 4 แฟมิลีเกม	() 18. รายการเกมนักชิม	
() 19. รายการฮาวมัส (เท่าไหว)	() 20. รายการ 4 ต่อ 4 ชั้นเดย์	() 21. รายการระเบิดเถิดเทิง	
() 22. รายการเกมแก้จน	() 23. รายการเกมจากรชน	() 24. รายการทายได้ให้เลย	
() 25. รายการ 07 โหรี	() 26. รายการสมอลทอลล์	() 27. รายการเกมล่าลูกเขย	
() 28. รายการปลดหนี้	() 29. รายการเกมทศกัณฑ์	() 30. รายการแอปปีแฟมิลีเกม	
() 31. แข่งร้อยได้ล้านโกลด์			

4. รายการแข่งขันชิงรางวัลต่อไปนี้ให้ท่านพิจารณาว่ารายการใดบ้างที่ท่านดู หรือ ไม่ดู ให้ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ดู หรือไม่ดู ถ้าตอบว่า ดู รายการใด ให้ท่านตอบ ความบ่อยครั้งในการดู และระยะเวลาในการดูแต่ละครั้งด้วย โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ที่ตรงกับพฤติกรรมของท่าน

ดังตัวอย่าง

ลำดับ	รายการแข่งขันชิงรางวัล	ไม่ดู	ดู						
			ความบ่อยครั้งในการดู			ระยะเวลาในการดูแต่ละครั้ง			
			ทุก สัปดาห์	เดือนละ 3 ครั้ง	เดือนละ 2 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ดูจนจบ รายการ	ดูจบบ้าง ไม่จบ บ้าง	ดูไม่จบ รายการ
1	รายการมาสเตอร์คีย์ 4 ภาค	/							
2	รายการจุกมือเกมส์		/				/		
3	รายการแข่งร้อยได้ล้าน				/			/	

ลำดับ	รายการแข่งขันชิงรางวัล	ไม่ดู	ดู						V6 ☐ V7 ☐ V8 ☐
			ความบ่อยครั้งในการดู			ระยะเวลาในการดูแต่ละครั้ง			
			ทุก สัปดาห์	เดือนละ 3 ครั้ง	เดือนละ 2 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ดูจนจบ รายการ	ดูจบ บ้าง ไม่จบ บ้าง	
1	รายการมาสเตอร์คีย์ 4 ภาค								V6 ☐ V7 ☐ V8 ☐
2	รายการจุกมือเกมส์								V9 ☐ V10 ☐ V11 ☐
3	รายการแข่งร้อยได้ล้าน								V12 ☐ V13 ☐ V14 ☐
4	รายการโบนัสเกมส์								V15 ☐ V16 ☐ V17 ☐
5	รายการเกมวัดดวง								V18 ☐ V19 ☐ V20 ☐
6	รายการ ห้า... ให้								V21 ☐ V22 ☐ V23 ☐
7	รายการชิงร้อยชิงล้าน ชะชะซ่า								V24 ☐ V25 ☐ V26 ☐
8	รายการคิทเซ็นโชว์ โอ้ลาลา								V27 ☐ V28 ☐ V29 ☐
9	รายการเกมพันหน้า								V30 ☐ V31 ☐ V32 ☐
10	รายการเวทีทอง								V33 ☐ V34 ☐ V35 ☐
11	รายการแฟนพันธุ์แท้								V36 ☐ V37 ☐ V38 ☐
12	รายการดาราทะลุ								V39 ☐ V40 ☐ V41 ☐
13	รายการเกมเศรษฐี								V42 ☐ V43 ☐ V44 ☐
14	รายการแซมเปียนเกม								V45 ☐ V46 ☐ V47 ☐

ลำดับ	รายการแข่งขันชิงรางวัล	ไม่ดู	ดู						
			ความบ่อยครั้งในการดู				ระยะเวลาในการดูแต่ละครั้ง		
			ทุกสัปดาห์	เดือนละ 3 ครั้ง	เดือนละ 2 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ดูจนจบรายการ	ดูจบบ้างไม่จบบ้าง	ดูไม่จบรายการ
15	รายการสิงห์นักสืบ								V48 ☐ V49 ☐ V50 ☐
16	รายการเกมล่าลูกเขย								V51 ☐ V52 ☐ V53 ☐
17	รายการ 4 ต่อ 4 แฟมิลีเกม								V54 ☐ V55 ☐ V56 ☐
18	รายการเกมนักซิม								V57 ☐ V58 ☐ V59 ☐
19	รายการฮาวมัส (เท่าไหร่)								V60 ☐ V61 ☐ V62 ☐
20	รายการ 4 ต่อ 4 ชั้นเดียว								V63 ☐ V64 ☐ V65 ☐
21	รายการระเบิดเถิดเทิง								V66 ☐ V67 ☐ V68 ☐
22	รายการเกมแก็งกัน								V69 ☐ V70 ☐ V71 ☐
23	รายการเกมจารชน								V72 ☐ V73 ☐ V74 ☐
24	รายการทนายได้ให้เลย								V75 ☐ V76 ☐ V77 ☐
25	รายการ 07 โซว์								V78 ☐ V79 ☐ V80 ☐
26	รายการสมอลทอล์ค								V81 ☐ V82 ☐ V83 ☐
27	รายการปลดหนี้								V84 ☐ V85 ☐ V86 ☐
28	รายการแข่งร้อยได้ล้านโกลด์								V87 ☐ V88 ☐ V89 ☐
29	รายการแอปปีแฟมิลีเกม								V90 ☐ V91 ☐ V92 ☐

ลำดับ	รายการแข่งขันชิงรางวัล	ไม่ดู	ดู						
			ความบ่อยครั้งในการดู				ระยะเวลาในการดูแต่ละครั้ง		
			ทุกครั้ง	สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	สัปดาห์ละ 2 ครั้ง	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	ดูจนจบรายการ	ดูจบบ้างไม่จบบ้าง	ดูไม่จบรายการ
30	รายการเกมทศกัณฐ์								V93 ☐ V94 ☐ V95 ☐
31	รายการรวไรยวัน								V96 ☐ V97 ☐ V98 ☐

ส่วนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นการถามเรื่องต่างๆเกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงโดยโปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง ซึ่งคำตอบของท่านไม่มีผลต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	
5. สิ่งที่ฉันพอใจในชีวิตคือ การได้เป็นเจ้าของสิ่งของที่มีค่า							V99 ☐
6. ฉันสนใจใช้สินค้าที่มีแบรนด์เนม (สินค้าที่มียี่ห้อดัง)							V100 ☐
7. เมื่อฉันสอบได้ ฉันต้องการได้รับของรางวัลมากกว่าการได้รับคำชมจากพ่อแม่							V101 ☐
8. เมื่อตอบคำถามได้ ฉันต้องการของรางวัลมากกว่าคำชม							V102 ☐
9. ฉันไม่สนใจใช้สินค้าที่มีแบรนด์เนม (สินค้าที่มียี่ห้อดัง)							V103 ☐
10. ฉันบอกรับให้พ่อแม่ซื้อโทรศัพท์มือถือให้เพื่อความสะดวก							V104 ☐
11. ฉันพึงพอใจที่จะมีโทรศัพท์มือถือของตนเองเพื่อความสะดวก							V105 ☐
12. ฉันพึงพอใจที่จะนั่งรถยนต์ส่วนตัวเพื่อความสะดวกสบาย							V106 ☐
13. ฉันพึงพอใจที่จะไปห้างสรรพสินค้าเพื่อเลือกซื้อของที่ต้องการ							V107 ☐
14. ฉันไม่เคยวางแผนหาเงินเพื่อมาใช้จ่าย							V108 ☐
15. ฉันไม่สนใจแต่งกายตามสมัย							V109 ☐
16. ฉันซื้อเสื้อผ้าใหม่เพราะมันล้ำสมัย							V110 ☐
17. ฉันไม่เคยสนใจเก็บออมเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีแบรนด์เนม							V111 ☐
18. ฉันสนใจเก็บออมเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีแบรนด์เนม							V112 ☐

ส่วนที่ 4 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นการถามเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงโดยโปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง ซึ่งคำตอบของท่านไม่มีผลต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	
19. คนในครอบครัวชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ							V113 ☐
20. คนในครอบครัวพูดคุยเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัลให้ฟังอยู่เป็นประจำ							V114 ☐
21. คนในครอบครัวให้ความสนใจเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล							V115 ☐
22. คนในครอบครัวเคยส่งไปรษณียบัตรร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V116 ☐
23. คนในครอบครัวเคยโทรศัพท์ร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V117 ☐
24. คนในครอบครัวแสดงความคิดเห็นเรื่องรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ							V118 ☐
25. คนในครอบครัวกล่าวถึงของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ							V119 ☐
26. คนในครอบครัวไม่ชมรายการแข่งขันชิงรางวัล							V120 ☐
27. คนในครอบครัวไม่เคยพูดคุยเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล							V121 ☐
28. คนในครอบครัวไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล							V122 ☐
29. คนในครอบครัวไม่เคยส่งไปรษณียบัตรร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V123 ☐
30. คนในครอบครัวไม่เคยโทรศัพท์ร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V124 ☐
31. คนในครอบครัวไม่แสดงความคิดเห็นเรื่องรายการแข่งขันชิงรางวัล							V125 ☐
32. คนในครอบครัวไม่เคยกล่าวถึงของรางวัลในรายการแข่งขันชิงรางวัล							V126 ☐

ส่วนที่ 5 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นการถามเรื่องต่างๆเกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงโดยโปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง ซึ่งคำตอบของท่านไม่มีผลต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	
33. เพื่อนๆพูดคุยเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ							V127 ☐
34. เพื่อนๆให้ความสนใจเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล							V128 ☐
35. เพื่อนๆกล่าวชื่นชมรายการแข่งขันชิงรางวัลว่าสนุก							V129 ☐
36. เพื่อนๆเคยส่งไปรษณียบัตรร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V130 ☐
37. เพื่อนๆชมรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ							V131 ☐
38. เพื่อนๆเคยโทรศัพท์ร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V132 ☐
39. เพื่อนๆชอบแสดงความคิดเห็นเรื่องรายการแข่งขันชิงรางวัลอยู่เป็นประจำ							V133 ☐
40. เพื่อนๆไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล							V134 ☐
1. เพื่อนๆไม่เคยกล่าวชื่นชมรายการแข่งขันชิงรางวัลว่าสนุก							V135 ☐
2. เพื่อนๆไม่เคยชักชวนให้ส่งชิ้นส่วนสินค้าร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V136 ☐
3. เพื่อนๆไม่ชมรายการแข่งขันชิงรางวัล							V137 ☐
4. เพื่อนๆไม่เคยชักชวนให้โทรศัพท์ร่วมรายการแข่งขันชิงรางวัลเพื่อชิงของรางวัล							V138 ☐
5. เพื่อนๆไม่เคยแสดงความคิดเห็นเรื่องรายการแข่งขันชิงรางวัล							V139 ☐
6. เพื่อนๆไม่เคยพูดคุยเกี่ยวกับรายการแข่งขันชิงรางวัล							V140 ☐

ส่วนที่ 6 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่าน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นการถามเรื่องต่างๆเกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงโดยโปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง ซึ่งคำตอบของท่านไม่มีผลต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	
47. ฉันเชื่อว่าเงินเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต							V141 ☐
48. ฉันไม่ได้พยายามหาเงินเพื่อจะได้เป็นคนรวย							V142 ☐
49. ฉันพยายามทำทุกอย่างเพื่อจะได้ร่ำรวย							V143 ☐
50. ฉันไม่เชื่อว่าการมีเงินแสดงถึงความสำเร็จของชีวิต							V144 ☐
51. ฉันไม่ชอบให้ใครยอมรับฉันเพียงเพราะฉันร่ำรวยเท่านั้น							V145 ☐
52. ฉันไม่เชื่อว่าเงินซื้อทุกอย่างได้							V146 ☐
53. ฉันชอบเป็นคนดีมากกว่าเป็นคนร่ำรวย							V147 ☐
54. ฉันเชื่อว่าเงินซื้อทุกอย่างได้							V148 ☐
55. ฉันชอบเป็นคนร่ำรวยมากกว่าการเป็นคนเรียนเก่ง							V149 ☐
56. ฉันชอบให้ใครยอมรับฉันว่าฉันร่ำรวย							V150 ☐
57. ฉันเชื่อว่าเงินบันดาลความสุขได้							V151 ☐
58. ฉันชอบมีเงินมากๆ เพื่อให้เป็นคนรวย							V152 ☐
59. ฉันวางแผนที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อจะได้มีเงินมากๆ							V153 ☐
60. ฉันเชื่อว่าการได้รับของรางวัลเป็นเรื่องที่ดีของฉัน							V154 ☐
61. ฉันไม่ชอบสะสมเครื่องประดับราคาแพง							V155 ☐

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ

ข้อที่	เนื้อหา	ทิศทาง	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	มั่งคั่ง	+	4.103 *
2	มั่งคั่ง	+	4.438 *
3	มั่งคั่ง	+	3.640 *
4	มั่งคั่ง	+	3.999 *
5	มั่งคั่ง	-	4.459 *
6	สะดวกสบาย	+	3.884 *
7	สะดวกสบาย	+	5.368 *
8	สนองกาย	+	3.550 *
9	สะดวกสบาย	+	5.627 *
10	มั่งคั่ง	-	2.703 *
11	สนองกาย	-	4.021 *
12	สนองกาย	-	3.326 *
13	มั่งคั่ง	-	4.134 *
14	มั่งคั่ง	+	3.561 *

* ค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ = .7098

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับจากรายการแข่งขันชิงรางวัล

ข้อที่	เนื้อหา	ทิศทาง	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	แบบอย่าง	+	4.790 *
2	พูดคุย	+	4.936 *
3	แบบอย่าง	+	6.849 *
4	แบบอย่าง	+	6.487 *
5	แบบอย่าง	+	5.663 *
6	แสดงความคิดเห็น	+	5.864 *
7	กล่าวถึง	+	5.889 *
8	แบบอย่าง	-	8.621 *
9	พูดคุย	-	9.081 *
10	แบบอย่าง	-	6.547 *
11	แบบอย่าง	-	7.735 *
12	แบบอย่าง	-	5.598 *
13	แสดงความคิดเห็น	-	10.456 *
14	กล่าวถึง	-	6.155 *

* คำนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของครอบครัวในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาต้นวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล = .8662

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่อง
การมีพฤติกรรมกาเปิดรับจากรายการแข่งขันชิงรางวัล

ข้อที่	เนื้อหา	ทิศทาง	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	พูดคุย	+	6.386 *
2	แบบอย่าง	+	6.735 *
3	กล่าวถึง	+	9.108 *
4	แบบอย่าง	+	4.319 *
5	แบบอย่าง	+	3.784 *
6	แบบอย่าง	+	5.439 *
7	แสดงความคิดเห็น	+	4.420 *
8	แบบอย่าง	-	7.053 *
9	กล่าวถึง	-	5.651 *
10	แบบอย่าง	-	6.170 *
11	แบบอย่าง	-	4.563 *
12	แบบอย่าง	-	8.255 *
13	แสดงความคิดเห็น	-	5.815 *
14	พูดคุย	-	5.177 *

* คำนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างของเพื่อนในเรื่องการมีพฤติกรรมกาเปิดรับ
เนื้อหาด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัล = .8460

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อวัตุนิยม

ข้อที่	เนื้อหา	ทิศทาง	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	ความคิดเห็น	+	4.454 *
2	ความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม	-	2.039 *
3	ความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม	+	3.616 *
4	ความคิดเห็น	-	3.053 *
5	ความรู้สึก	-	4.308 *
6	ความคิดเห็น	-	5.569 *
7	ความรู้สึก	-	4.936 *
8	ความคิดเห็น	+	5.821 *
9	ความรู้สึก	+	5.915 *
10	ความรู้สึก	+	5.023 *
11	ความคิดเห็น	+	7.006 *
12	ความรู้สึก	+	6.242 *
13	ความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม	+	5.623 *
14	ความคิดเห็น	+	2.832 *
15	ความรู้สึก	-	2.642 *

* ค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดเจตคติต่อวัตุนิยม = .8194

ตาราง 13 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เขต	โรงเรียน	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)	ชั้น					
				ม.1		ม.2		ม.3	
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ดุสิต	วัดราชาธิราช	1,128	38	7	7	6	6	6	6
	ราชวินิตมัธยม	1,244	42	7	7	7	7	7	7
ราชเทวี	ศรีอยุธยา	1,920	64	10	10	11	11	11	11
	สันติราษฎร์วิทยาลัย	1,456	49	8	8	8	8	9	8
ลาดกระบัง	พรตพิทยพยัต	1,829	61	10	10	10	10	10	11
	เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	1,729	58	10	10	10	10	9	9
บางกอกน้อย	สุวรรณารามวิทยาคม	1,270	42	7	7	7	7	7	7
	มัธยมวัดดุสิตาราม	1,367	46	8	8	8	8	7	7
	รวมทั้งสิ้น	11,943	400	67	67	67	67	66	66

ข้อมูลของผู้ลงรหัสทั้ง 2 ท่าน
(ร่วมวิเคราะห์เนื้อหารายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการ)

1. น.ส. สุวดี แยมเกษร เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร. วรัญญา ลับเลิศลพ เป็นอาจารย์ด้านพยาบาล ซึ่งจบการศึกษาปริญญาเอก
สาขาประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเชิญทั้ง 2 ท่านเป็นผู้ลงรหัสการวิเคราะห์เนื้อหา
รายการแข่งขันชิงรางวัลทั้ง 5 รายการ เนื่องจากทั้ง 2 ท่านมีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการ
แข่งขันชิงรางวัลจากสื่อโทรทัศน์อยู่เป็นประจำ และมีความเข้าใจในเนื้อหาของรายการแข่งขัน
ชิงรางวัลเป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทั้ง 2 ท่านเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์
เนื้อหารายการแข่งขันชิงรางวัลและสามารถลงรหัสได้อย่างถูกต้อง

ที่ ศร 0519.12/6816

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสินีนางู กำเนิดเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาวิดีโอจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี้ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรพินทร์ ชูชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในครั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาวิดีโอจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวสินีนางู กำเนิดเพชร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2800180 ต่อ 2211

มือถือ 01-9213483

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ 68/6

วันที่ 3 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสินีนางู กำเนิดเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงศ์อินทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวสินีนางู กำเนิดเพชร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/6816

วันที่ 3 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวสินีนางู กำเนิดเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง “อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักดาวัลย์ เกษมเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉิ่ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินทร์ ชุชม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตามอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตามให้ นางสาวสินีนางู กำเนิดเพชร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวสินีนาง กำนัดเพ็ชร
ปีเกิด	พ.ศ. 2500
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	จบปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินและการธนาคาร) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2535	จบปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
พ.ศ. 2539	จบปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตรพัฒนาการ) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2547	จบปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ